

T.C.
M İ L L İ E Ğ İ T İ M BAKANLI Ğ I
Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

LKÖ RETİM VE ORTAÖ RETİM KURUMLARI SINIF REHBERLİK PROGRAMI
LKÖ RETİM ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

ANKARA, 2007

T.C.

M İ L L İ E T M BAKANLI Ğ I

Özel Eğitim Rehberlik ve Danışmanlık Hizmetleri

Genel Müdürlüğü

“İkinci sınıfta ve Ortaokul sınıflarında Sınıf Rehberlik Programı” 02.08.2006 tarih ve 329 sayılı Talim Terbiye Kurul Kararı ile 2006–2007 Okul Yılından itibaren uygulanmak üzere yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu programa göre; Derslerde ders kitabı, öğrenci çalışması kitabı ve benzeri eğitim aracının kullanılmaması, sadece öğretmenlerin kullanması amacıyla ilgili Genel Müdürlük tarafından öğretmen kılavuz kitabının hazırlanarak dağıtımının yapılması Kurul Kararı ile kabul edilmiştir.

LKÖ İKİNCİ SINIF VE ORTAOKUL İKİNCİ SINIF KURUMLARI SINIF REHBERLİK PROGRAMI

LKÖ İKİNCİ SINIF İZLENİM ÖRNEKLERİ

EDİTÖR / AKADEMİK DANIŞMAN

Prof.Dr. Serdar ERKAN

YAZARLAR

Sınıf Öğretmeni Sündüz **BÜKEL**

Psikolojik Danışman Didem **GÜLSARAN**

Uzm. Psikolojik Danışman Cevriye **GÜLEBAĞCI**

Uzm. Psikolojik Danışman Hicran **ÇETİN**

ANKARA, 2007

Ç NDEK LER

G R	1
ETK NL K SEÇ M NDE D KKAT ED LECEK NOKTALAR	3
ETK NL KLER UYGULARKEN D KKAT ED LMES GEREKEN NOKTALAR ve ÖNER LER 4	
ETK NL KLER NDE ERLEND R LMES	8
LKÖ RET M ve ORTAÖ RET M KURUMLARI SINIF REHBERL K PROGRAMI LKÖ RET M ETK NL K ÖRNEKLER	9
1. Sınıf Kazanımlarının İleni Sırası	10
1. Sınıf Etkinlik Örnekleri	11
2. Sınıf Kazanımlarının İleni Sırası	35
2. Sınıf Etkinlik Örnekleri	36
3. Sınıf Kazanımlarının İleni Sırası	62
3. Sınıf Etkinlik Örnekleri	63
4. Sınıf Kazanımlarının İleni Sırası	92
4. Sınıf Etkinlik Örnekleri	93
5. Sınıf Kazanımlarının İleni Sırası	126
5. Sınıf Etkinlik Örnekleri	127
6. Sınıf Kazanımlarının İleni Sırası	158
6. Sınıf Etkinlik Örnekleri	159
7. Sınıf Kazanımlarının İleni Sırası	197
7. Sınıf Etkinlik Örnekleri	198
8. Sınıf Kazanımlarının İleni Sırası	245
8. Sınıf Etkinlik Örnekleri	246
KAYNAKÇA	285

G R

İlkö retim ve Ortaö retim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı 2006–2007 Ö retim yılında uygulanmak üzere 02.08.2006 tarih ve 329 sayılı Talim Terbiye Kurul Kararı ile uygulamaya konulmu tur.

İlkö retim ve Ortaö retim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı'nda 120 ilkö retime, 120 ortaö retime yönelik olmak üzere toplam 240 kazanım yer almaktadır. Bu kazanımların gerçekte tirilmesi için rehberlik saatinde sınıf rehber ö retmenleri tarafından uygulanmak üzere, etkinlik örnekleri hazırlanmasına karar verilmi tir. İlkö retimde 1–8 sınıflar için belirlenen 120 kazanımın etkinlikleri Prof. Dr. Serdar ERKAN'ın editörlü ünde, Sündüz BÜKEL, Didem GÜLSARAN, Cevriye GÜLEBA LAN, Hicran ÇET N tarafından hazırlanmı tir.

Bireyin hayatında ba arılı ve mutlu olabilmesi için bazı niteliklere sahip olması gerekti ini, rehberli in amacının da bireyin bu nitelikleri kazanmasına yardım etmek oldu unu belirten Erkan (2003), bu nitelikleri; verimli çalı ma, sınava hazırlanma, zamanı iyi kullanabilme, etkili karar verme, problem çözüme, plan yapma becerileri, kendini tanıma ve kabul, etkili ileti im meslekleri tanıma, kendi yetenek, ilgi ve ki ilik özellikleri ile ö renme konuları ve meslekler arasında ba kurabilme, ö renme ve çalı maya yönelik olumlu tutumlar, toplum hayatına uyum sa layabilme ve katkıda bulunmak için gerekli sorumluluk, ba kalarına saygı ve yardımla ma gibi de erler ekinde sıralamaktadır.

Bu kitapta yer alan etkinlikler de yukarıda belirtilen nitelikleri içeren; ö rencilerin psikolojik açıdan sa lıklı, kendini tanıyan, güven duyan, kendine uygun e itsel ve mesleki kararlar alabilen ki ilerarası ileti im becerileri geli mi , kendini do ru ifade edebilen, üretken ve ya amdan zevk alan bireyler olmalarına yardımcı olma gibi amaçlara yönelik olarak düzenlenen İlkö retim ve Ortaö retim Kurumları Sınıf Rehberlik Programında yer alan kazanımlara yönelik olarak hazırlanmı tir.

Etkinliklerde ö renciyi aktif bir katılımcı ve sorunları ara tırıcı bir birey hâline getiren, ö renci merkezli yakla ım temel alınmı tir. Buna göre, ö renciler ö retilen birey de il, ara tıran, sorgulayan, ö renen, kendi iç kontrolünü sa layan, sorumluluklarını üstlenen bireyler olarak görölmektedir.

Etkinlikler geli imsel ve önleyici rehberlik anlayı ı temel alınarak hazırlanmı ve ö rencilerin geli imsel özellikleri dikkate alınmı tir.

İlkö retim ve Ortaö retim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı, Okul Psikolojik Danı manlık ve Rehberlik Programı de il, onun bir parçasıdır. İlkö retim ve Ortaö retim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı Ortaö retim Etkinlik Örnekleri bu programdaki kazanımların gerçekte tirilmesi için hazırlanmı tir. Söz konusu program Erkan ve arkadaş ları (2006) tarafından Kapsamlı Rehberlik Programları temel alınarak hazırlanan **Okul PDR Hizmetleri Programı Modeli'nin** hizmet alanlarından Grup Rehberli i bölümünde yer almaktadır.

Sınıf rehber ö retmenleri tarafından gerçekte tirilecek etkinliklerden olu an grup rehberli i hizmetleri içerisinde, bazı etkinliklerin uygulamaları özel bilgi ve deneyim gerektirdi i için okul rehber ö retmeni veya RAM'lardan gelecek uzmanlar tarafından gerçekte tirilecektir. Bunun sa lanamadı ı ya da kalabalık okullarda rehber ö retmenin yeti emedi i durumlarda ilgili etkinlikler yerine ö rencilerin geli im

özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak farklı kazanımlara yönelik etkinlikler uygulanabilir.

Bu kitapta ilkö retimde her sınıf düzeyi için 15 haftalık etkinlik sunulmu tur. Geriye kalan 3 hafta ise, programda da belirtildi i gibi rehberli e ili kin test, envanter uygulamaları, meslek gezileri, seminer vb. için kullanılacaktır.

ETK NL K SEÇ M NDE D KKAT ED LECEK NOKTALAR

Etkinlikler İkö retim ve Ortaö retim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı'nda ki kazanım i leme sırasına göre verilmi tir. Ancak bu sıralama de i mez bir kural de ildir. Okul imkan ve ko ullarına göre zorunlu düzenlemeler yapılabilir. Ancak birbiri üstüne in a edilen etkinliklerin sıralamasında de i iklik yapılmamalıdır. Örne in 7.sınıfta yer alan, çatı ma çözmeye yönelik iki etkinlik aynı sırada sunulmalıdır.

Tüm ülkede, tüm okullarda aynı etkinliklerin kullanılması zorunlu de ildir. Zaten bu söylem rehberli in ilkelerine de aykırıdır. Bu etkinlikler birer örnektir. Okulun, ö rencilerin ihtiyaçlarına göre, kazanıma ba lı kalınarak farklı bir etkinlik uygulanabilir ya da aynı etkinlik yeniden düzenlenerek kullanılabilir. Farklı okul türlerinde okulun özelliklerine uygun olmayan etkinliklerde, ö rencilerin geli im özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak farklı etkinlikler yapılabilir ya da di er etkinliklere daha geni yer verilebilir. Yapılacak olan de i iklikler sınıf ö retmenleri tarafından de il, sınıf ö retmenlerinin önerileriyle rehber ö retmen, yoksa Okul Rehberlik Hizmetleri Okul Yürütme Kurulu veya RAM'dan görevlendirilen Rehber Ö retmenler tarafından okulun ve ö rencinin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak yapılmalıdır.

Etkinlikler hazırlanırken, etkinliklerin uygulanabilir olması göz önünde bulundurulmu tur. Etkinlik uyarlararken ya da yeni etkinlik üretirken a a ıdaki kriterler göz önünde bulundurulmalıdır. Etkinlik Kriterleri(Erkan, 2006);

- J Etkinlik programın genel amaçlarına ve anlayı ına uygun mu?
- J Etkinlik, kazanımı gerçekte tirebilecek nitelikte mi?
- J Etkinli in gerekleri için elde var olan ya da potansiyel kaynaklar yeterli mi?
- J Etkinlik aileler, ö renciler, ö retmenler ve toplum tarafından kabul edilebilir mi?
- J Etkinlik elde var olan ya da potansiyel uygulayıcılar (danı man/ö retmen) tarafından uygulanabilir mi?
- J Etkinli in potansiyel yararları tahmin edilen maliyetten daha önemli görülebilir mi?
- J Etkinli in etkilili i ölçülebilir mi?
- J Etkinli in uygulanmasının riskleri var mı?
- J Etkinlik açık, anla ılır ve gerekli unsurları içeren bir biçimde düzenlenmi mi?

ETKİNLİKLER UYGULARKEN DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR VE ÖNERİLER

1. Etkinlikler uygulanırken rehberlerin tüm ilkeleri göz önünde bulundurulmalıdır (Erkan, 2006).
2. Etkinliklerin uygulanması, ilgili mevzuata ve programa göre sınıf rehber öğretmenlerinin sorumluluğundadır. Uygulamalar sırasında kararlaştırılan güçlüklerle ilgili okul rehber öğretmeninden yardım alınabilir. Ayrıca aynı sınıfların sınıf rehber öğretmenleri uygulamalarla ilgili birbirlerine destek olabilir, ortak çalışmalar yapılabilir.
3. Öğrencilerle ilgili her konuda okul rehber öğretmeni ile birlikte içerisinde çalışmak daha etkili ve verimli olacaktır.
4. Öğrencilerinize aktardığımız bilgiler ve paylaştığımız konularda velilerinizi de bilgilendirmeniz yararlı olabilir. Çünkü bazı konularda veliler de yanlış ve eksik bilgilere sahip olabilir. Sadece öğrenciyi bilgilendirmek birçok konuda öğrenci ve ailesi arasında çatışmalara yol açabilir.
5. Sınıf rehber öğretmenleri sınıfa gitmeden önce yapacağı etkinlik üzerinde çalışmalı, sınıfa hazırlıklı gitmelidir. Etkinlikler uygulanmadan önce okunmalı, gerekli ara tırma ve hazırlıkları yapılmalıdır. Bu sizin hem konuya daha hâkim olmanızı sağlayacak, hem de öğrenciler için etkili, güvenli bir model olacaktır ve süreyi daha iyi kullanmanıza olanak verecektir. Erkan' a (2006) göre sürekli yazılı materyale bakarak talimatlar veren öğretmen görüntüsü istenen etkiyi sağlamayacaktır.
6. Önceden hazırlık yapmaları gereken etkinlikler için öğrenciler bilgilendirilmeli ve hazırlanmaları için yeterli süre verilmelidir.
7. Sınıf mevcudunun çok yüksek olduğu durumlarda sınıf ikiye bölünebilir (Erkan, 2006).
8. Etkinliklerin uygulanması sırasında empati, saygı, kölsüz kabul ve saydamlık gibi hümanist bir öğretmenin benimsemesi gereken tutumları sergileyerek öğrencilerin sınav kaygıları olmadan kendilerini çekinmeden ifade edebilecekleri, rahat ve güvenli hissedecekleri bir ortam oluşturulmalıdır.
9. Öğrencilerle etkileşim süreçlerinde birbirlerinin paylaşımlarına ilişkin yorumlarının yapıcı olmasına dikkat edilmeli ve etkinlikler sırasında uyulacak kuralları ve dikkat edilecek noktaları ilk başta detaylı bir şekilde, örnekler vererek ve öğrencileri de sürece katarak belirtmek gerekir. Sınıfta öğrencilere bu konuda sorumluluk verilir ve ağıdakilere benzer kurallar birlikte oluşturulabilir. Böylece daha sonraki günlerde sadece küçük hatırlatmalarla çalışmalarına devam edilebilir ve sınıf kendi otokontrolünü oluşturabilir.

-) Etkinlikle ilgili yönergeleri iyi dinlemeliyiz,
-) Anlamadığımız konularda soru sormaktan çekinmemeliyiz,
-) Söz almadan konu başlamalıyız,
-) Konu anki iyi can kulağıyla dinlemeliyiz,

- J Kimsenin sözü kesmemeliyiz,
- J Kimse için alayıcı, küçük düşürücü, yargılayıcı ifadeler kullanmamalıyız,
- J Kimseyle alay etmemeli ve ad takmamalıyız,
- J Her birimiz etkinliklerde aktif olmaya çalışmalıyız,
- J Konu ile ilgili söyleyeceklerimizi söylemekten çekinmemeliyiz,
- J Konu malarımızın konu ile ilgili olmasına özen göstermeliyiz,
- J Etkinlikler sırasında sınıftaki paylaşımlarda gizlilik ilkesine uymalıyız,
- J Etkinliklerle ilgili önceden yapmamız gereken araştırmaları yapmaya özen göstermeliyiz,
- J Kimse ile kişisel çatışmalara girmemeliyiz, vb.

10. Gruplara ayrılarak i lenecek olan etkinliklerde grupların her seferinde aynı olmamasına ve farklı kişilerden oluşmasına dikkat edilmelidir (Erkan, 2006). Farklı yöntemlerle gruplar oluşturulabilir. Sayma yöntemini kullanabiliriz, sınıf listesinden rastlantısal olarak seçebiliriz, alfabetik sıraya göre, ortak bazı özelliklere göre ayırabiliriz ya da ayakkabı kardeşi, gözler kapalı dolaırken gözleri aç ilk gördü üni iki kişiyi seçer vb. oyunlarla da gruplar oluşturulabilir. Her seferinde başka bir yöntem kullanmamız aynı zamanda etkilenebilir.

11. Eğer sınıf uygunsa çember şeklinde ya da U düzeninde oturmak grup çalışmaları için daha yararlı olacaktır. Böylece tüm grup hem birbirini hem de öğretmeni daha iyi görebilir ve yapılan çalışmalar daha etkili olabilir.

12. Etkinlikler sırasında öğrenciler sunum yaparken ya da bir konuda sorulan soruyu cevaplarırken ya da bir konuda düşüncesini belirtirken kendisini sıkılmadan rahat ifade edebilmelidir. Bu da sınıfta bir güven ortamı oluşması ile ilgilidir. Öğrencilere bu güveni vermek için şu açıklamayı yapmak yararlı olabilir.”Burada önemli olan düşüncelerin ifade edilmesidir. Paylaşımlar doğru, yanlış hatalı eksik olabilir. Herkes bazı konularda yanlış ya da eksik bilgilere sahip olabilir.”

13. Paylaşımların fikir tartışması haline gelmesine asla izin verilmemeli, bu konuda öğrenciler en baştan uyarılmalıdır. Ama etkinlik özellikle bunu gerektiriyorsa kuralları baştan belirlenerek tartışma oturumu düzenlenir ve bu kurallara uygun olarak tartışmaları istenir.

14. Ergenlerin çevrelerine zaman zaman çok acımasız davranabileceklerini, çok alaycı olabileceklerini, sabit fikirli ve dik başlı tavırlar sergileyebileceklerini, ergenliğin egosantrik bir dönem olması nedeniyle kendileri dışındaki kişilerin fikirlerini beğenmeyeceklerini, çok fazla eleştirel olabileceklerini hiçbir zaman göz ardı etmemeli ve buna göre önlemler alınmalıdır.

15. Etkinliklere, do aalamalara katılmayan hiç söz almayan öğrenciler olabilir. Bu öğrencileri rehberliğin gönüllülük ilkesi göz önünde bulundurularak zorlamadan, uygun bir biçimde katılması için yüreklendirmeli ve desteklemeliyiz. Ya da bunun tersi her etkinlikte, her çalışmada sürekli öne çıkan ve

kimseye fırsat vermeyen ö renciler de olabilir. Bu ö renciler de incitilmeden, hevesleri kırılmadan di er arkada larına da fırsat vermesi için özel olarak uyarılabilir.

16. Etkinlikler sırasında ö rencilerin özel bir durum ya adı nı fark edersek bu durumu sınıfta çözülmeye çalı lılmamalıdır. Daha sonra özel olarak görü meli ve gerekirse ö rencinin de onayı ile rehber ö retmen ve aile konu ile ilgili bilgilendirilmelidir.

17. Ö rencilerin ailelerinin ya da arkada larının özel hayatlarına ili kin sınıf ortamında konu ulması uygun olmayan bilgileri açıklamalarını önlemek amacıyla “annem, babam, Ahmet, Ay e v.b.” ifadeler yerine “tamdı m birisi” biçiminde ifadeler kullanmaları sa lanmalıdır (Erkan, 2006).

18. Etkinliklerde verilen formlar tıpkı di er dersler için ço altıldı ı gibi her ö renci için bir adet ço altılıp verilebilir. E er bu tür bir olanak yoksa ö rencilere bir adet verilir ve kendi aralarında organize olarak ço altmaları istenir ya da ö rencilerin defterlerine yazdırılabilir. Bazı formların büyütülüp asılması gerekebilir e er okulun bu tür olanakları yoksa büyük bir kartona ya da tahtaya yazılabilir.

19. Ö rencilere etkinliklerde kullandıkları bilgi formlarını ve kendi doldurdıkları formları bir dosyada toplamaları ve zaman zaman tekrar incelemeleri önerilir.

20. Etkinlikler farklı ekillerde ve farklı ortamlarda da i lenebilir. Bazı etkinlikler sınıfta de il; bahçede, okulun konferans salonunda, spor salonunda vb yerlerde gerçekleştirilebilir. Bazı etkinlikler de konu ile ilgili yerlere geziler düzenlenerek ya da sınıfa konu ile ilgili ki iler davet edilerek i lenebilir.

21. Etkinliklerde verilen öykü, iir, yazı vb. materyaller yerine etkinli in amacını ve akı nı bozmayaca mı dü ünülen farklı materyaller kullanılabilir.

22. Bazı etkinliklerde ortaya çıkan ürünler (Yazı, bro ür vb.) sınıf panosunda ya da di er sınıflarla i birli i yapılarak okul panosunda sergilenerek belli konularda okul çapına duyarlılık sa lanabilir

23. Etkinlikler sırasında hafif, rahatlatıcı bir müzik kullanılabilir.

24. İkö retimdeki birle tirilmi sınıflarda hangi sınıflar varsa ö rencilerin geli im özellikleri ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak bunlara ait kazanımlardan seçilerek yeni bir kazanım i leni sırası olu turulacaktır. Yapılacak olan de i klikler sınıf ö retmenleri tarafından de il, sınıf ö retmenlerinin önerileriyle rehber ö retmen, yoksa Okul Rehberlik Hizmetleri Okul Yürütme Kurulu veya RAM'dan görevlendirilen Rehber Ö retmenler tarafından okulun ve ö rencinin ihtiyaçları göz önünde bulundurarak yapılmalıdır.

25. Programda 1.,8.,9. ve 12 sınıflarda “**E itsel ve Mesleki Planlama Dosyası**” ile ilgili kazanımlar yer almaktadır. Ancak program 2006–2007 e itim ö retim yılında uygulamaya ba landı ı için ara sınıflarda da bu dosyanın hazırlanması gerekmektedir.

ETKİNLİKLERİNDE ERLENDİRİLMESİ

Etkinliklerin değerlendirilmesi için programda örnek olarak verilen “Etkinlik Değerlendirme Formları” her etkinlik sonunda uygulanacak diye bir sonuç çıkarılmamalıdır. Kazanımların değerlendirilmesinin süreç ağırlıklı olması öngörülmektedir. Bilindiği üzere rehberlikle ilgili kazanımların birçoğu 40 dakika gibi kısa sürede kazandırılıp ölçülebilecek niteliktedir. Bazı kazanımlar bir öğünle değerlendirilmektedir. Bazıları gözlem yoluyla değerlendirilebilirken, bazıları için ölçek kullanmak gerekebilir. Değerlendirmede hangi kazanımların hangi yöntemle değerlendirileceği konusunda da karar yine tek tek sınıf öğretmenleri tarafından değil okul rehber öğretmeni tarafından, yoksa okul rehberlik hizmetleri okul yürütme kurulu tarafından alınmalıdır. Böylece okulda da bir bütünlük olacaktır. Burada asıl amaç; sınıf rehber öğretmenlerinin bu kazanımın öğrenciler tarafından ne ölçüde kazanıldığını, etkinliğin ne ölçüde uygulanabildiğini ve karşılaşılan güçlüklerle ilgili geri bildirim vermesidir. Bu geri bildirimler her etkinliğin altında yer alan değerlendirme bölümüne yazılabilir. Böylece sene sonu raporlarının altyapısı da hazırlanmış olur. Ayrıca bu geri bildirimler okul rehber öğretmeni ile paylaşarak etkinliklerle ilgili ortaklaştaki kararlar verilebilir.

**LKÖ RETİM ve ORTAÖ RETİM KURUMLARI SINIF REHBERLİK PROGRAMI
LKÖ RETİM ETKİNLİK ÖRNEKLERİ**

1. SINIF

KAZANIMLARININ İZLEN SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1-1	Sınıf arkadaşlarını, öğretmenlerini, yönetici ve diğer çalışanları tanır.
2-175	Eğitsel ve mesleki planlama dosyası hazırlar.
3-3	Okula gidip gelme yolunu fark eder.
4-163	Kendini tehlike oluşturacak durumlardan korur.
5-15	Ders araç-gereçlerini yanında bulundurmanın önemini fark eder.
6-2	Okula ilişkin duygularını ifade eder.
7-4	Farklı ortamların kendine özgü kuralları olduğunu fark eder.
8-88	Zorbalıkla karşılaşmada kimden yardım alabileceğini bilir.
9-85	Engelli bireylere karşı hoşgörülü davranmanın önemini ifade eder.
10-87	İletişimde zamanlamanın önemini fark eder.
11-89	Öfkenin zaman zaman yaşanabilen doğal bir duygu olduğunu anlar.
12-86	Paylaşmanın önemini fark eder.
13-176	Anne babasının ve çevresindeki diğer çalışanların mesleklerini tanır.
14-64	Kendisinde gördüğü olumlu özellikleri ifade eder.
15-16	Bir üst sınıfla ilgili hayallerini açıklar.

1. SINIF ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

1. SINIF – 1.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : S M ÇEMBER

Sınıf : 1.sınıf

Yeterlik Alanı : Okula ve Çevreye Uyum

Kazanım : Sınıf arkadaşlarını, öğretmenlerini, yönetici ve diğer çalışanları tanıır(Kazanım Numarası-1)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Okul Bahçesi

Sınıf Düzeni : -

Araç-Gereç : Top

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç :

1. Öğrenciler okul bahçesinde çember biçiminde sıralanırlar.
2. Benim ismim, senin ismin nedir?" sorusunu sorarak herhangi bir arkadaşına topu atar.
3. Topu alan öğrenci de "Benim ismim, senin ismin nedir?" sorusunu sorarak arkadaşına topu atar ve tanıma devam eder. Öğretmen bütün öğrencilerin ismini söylemesini sağlar. Gerekirse oyun sürecine öğretmen de katılır.
4. Tanıma bittikten sonra aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Kaç arkadaşınızın ismini öğrendiniz?
 - Arkadaşlarınızın ismini bilmeden bu oyunu oynarken neler hissettiniz?
5. Öğrenciler aynı düzen içinde "Attı...(kendi ismi), Kaptı...(arkadaşının ismi)....." tekerlemesini söyleyerek topu arkadaşına atar. Topu kapamayan arkadaş "Attı...(kendi ismi), Kaptı...(arkadaşının ismi)....." tekerlemesini söyleyerek topu arkadaşına atar.
6. Oyun bittikten sonra aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Önceki oyunda kaç arkadaşınızın ismini öğrendiniz şimdi kaç arkadaşınızın ismini öğrendiniz?
 - Arkadaşlarınızın isimlerini öğrenmek neden önemlidir?
7. Öğretmen öğrencilere okul birimlerini ve çalışanlarını tek tek tanıtır. (Müdür odası, müdür yardımcılarının odası, öğretmenler odası, kantin, laboratuvar, kütüphane, spor salonu, tuvalet vb.) Öğretmen, "burası, burada çalışır" der. Öğrenciler hep bir ağızdan tekrar eder.
8. Tanımanın ve bulunduğu yerin tanınmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

1. SINIF – 2.ETK NL K

Etkinli in Adı : E İTSEL VE MESLEK PLANLAMA DOSYASI

Sınıf : 1.sınıf

Yeterlik Alanı : E İtsel ve Mesleki Geli im

Kazanım : E İtsel ve Mesleki Planlama Dosyası hazırlar (Kazanım Numarası–175-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Klasör, 8 adet po et dosya,vesikalık foto raf

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç:

Ö retmen 1 hafta önceden a a ıdaki malzemeleri ö rencilerden ister.

Klasör, 8 adet po et dosya, vesikalık foto raf,

1. Ö retmen ö rencilere e İtsel ve mesleki planlama dosyasının önemini ve içinde nelerin yer alabilece ini açıklar.

“E İtsel Ve Mesleki Planlama Dosyası “Ö rencinin ürün dosyalarından seçilmi örnekler, uygulanan ölçme araçları sonuçları, ö rencinin aldığı ödül, derece ve sertifikalar, özgeçmi i, yaptığı stajlar, çalış tı ı tam-yarı zamanlı i ler ve gönüllü çalış malarla ilgili” belgelerden oluş maktadır.

2. Klasörün içine 1. sınıf için 1 adet dosya konur. Ö renciden bir dosya kâ ıdına o yıla ait foto rafını yapı tırarak süslemesi istenir. Daha sonra, hazırlanan bu çalış ma dosyaya kapak olarak yerle tirilir. “Her sınıf için bu çalış ma dönem ba larında tekrar edilir,”
3. Bireysel planlama dosyası hazırlamanın önemi ve gereklili i tekrar vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

NOT:Ö retmen, örnek olarak e İtsel ve mesleki planlama dosyası hazırlayıp, ö rencilere gösterebilir. 8 yılın sonunda her ö rencinin böyle bir dosyaya sahip olabilece ini belirtir.

De erlendirme:

1. SINIF – 3.ETK NL K

Etkinli in Adı : OKULUMA G DERKEN

Sınıf : 1.sınıf

Yeterlik Alanı : Okula ve Çevreye Uyum

Kazanım : Okula gidip gelme yolunu fark eder. (Kazanım Numarası 3)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç :

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN/ Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

***Ö renci okul servislerinden yararlanıyorsa servis aracı ve yol güzergahı vurgulanmalıdır.**

Süreç :

1. Ö rencilerden okula gidip gelme yolunu resim yaparak ifade etmeleri istenir. (Ö renciden okula ula ımını nasıl sa lıyorsa “yürüyerek ya da servisle” resmini ona göre yapması istenir.)
2. Gönüllü ö renciler yaptıkları resimleri göstererek sınıfla payla ır. (Ö rencilerin yaptıkları resimler panoya asılabilir).
3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

➤Okula nasıl gidip geliyorsunuz? (servisle, yürüyerek, aile büyükleri, arkada , vb.)

➤Okul yolunda neler var?

➤Okula birlikte gidip geldi iniz arkada larınız var mı?

➤Birlikte gidip geldi iniz arkada larınızla, sizin yaptı ınız resimler arasında benzerlikler ve farklılıklar var mı? Varsa neler?

➤Eviniz ile okulunuzu arasındaki yolu nasıl tarif edersiniz?

➤Okul yolunda kaybolursanız ne yaparsınız?

4. Okula gidip gelme yolunu bilmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

1. SINIF – 4.ETK NL K

Etkinli in Adı : TEHL KELER

Sınıf : 1.sınıf

Yeterlik Alanı : Güvenli ve Sa lıklı Hayat

Kazanım : Kendini tehlike olu turacak durumlardan korur. (Kazanım Numarası -163-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-1

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

***Tehlike olu turacak durumlar olarak çocu un günlük hayatında ya ayabilece i tehlikeler (ev kazaları, trafikte kar ıla abilece i tehlikeler, sokakta kar ıla abilece i tehlikeler) anla ılmalıdır.**

***Geçmi te ciddi bir tehlike ya amı ve bundan hala etkilenen ö renci tespit edilirse okul rehber ö retmeni, okul rehber ö retmeni yoksa RAM ile i birli i yapılarak çocu a yönelik destek sa lanmalıdır.**

Süreç _____ :

1. Ö rencilerden kendileri için tehlike olu turacak durumları sıralamaları istenir.

Ö retmen, tehlike olu turacak durumlar sıralanırken ö rencilere yardımcı olur.

2. Form-1 okunur ve sınıf panosuna asılır.

3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

➤Tehlike olu turacak bir durumla kar ıla ırsanız neler yapabilirsiniz?

➤Tehlike olu turacak bir durumla kar ıla ırsanız kimlerden yardım alabilirsiniz?

➤ imdiye kadar tehlike olu turacak bir durumla kar ıla tınız mı? Neler yaptınız?

➤Tehlikeli durumlarla kar ıla mamak için neler yapmamız gerekir?

4. Kendini tehlike olu turacak durumlardan korumanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

TEHL KE L STES

<p>OKULDA</p> <p>Elektrik prizlerine parmak sokmak, Kırık elektrik prizlerine dokunmak, Kalemi a za sokmak, Kalemi ve sivri uçlu aletleri göze yakın tutmak, Ba ka birine vurmak, itmek, tırmalamak, Ba ka birine el akası yapmak, Makasla çalı ırken makası dikkatsizce kullanmak, Sulu boya fırçasını dikkatsizce kullanmak, Masa ve sıraların üzerine çıkmak ve çarpmak, Camdan sarkmak, Okul merdivenlerinin tırabzanından kaymak, Merdivenleri inip çıkarken dikkatsiz davranmak, Kapıları açarken ya da kapatırken el sıkı tırmak, Kı ın buzda kaymak, Silgi vb. malzemeleri burna kula a sokmak, Boyaları a za sokmak, ısırarak ve yemek</p>
<p>EVDE</p> <p>Elektrik sobası, sobaya yakla mak, devirmek, dokunmak, Yanan oca a dokunmak, yakla mak, Kibrit, çakmak vb. malzemelerle oynamak, Camdan sarkmak, Ortalıkta sönmeme i sigara bulundurmak, Apartman tırabzanlarından atlamak, kaymak, merdivenleri dikkatsiz kullanmak, Kaynamı suyu çocukların eri ebilece i yerlerde tutmak, Çocukları evde yalnız ba ına bırakmak, Evde sigara içmek, Kesici ve sivri uçlu araçların ortalıkta bırakılması, Sivri uçlu araçların göze, kula a ve burna sokulması, laçları çocukların ula acakları yerde bulundurmak, Balkon demirlerinin aralıklı olması ve çocukların balkonda tek ba ına bırakılması, Eve ilk defa gelen ya da çok fazla tanımadı ımız ki ilerle çocukların yalnız bırakılması,</p>
<p>DI ARIDA</p> <p>Artık malzemelerle oynanması, n aatlara girmek ve oralarda oynamak, Dı arıda yalnız ba ına çocukları bırakmak, Parklardaki araçların dikkatsizce kullanılması, Trafik, Do al afetler.</p>

1. SINIF – 5.ETK NL K

Etkinli in Adı : DERS ARAÇ-GEREÇLER M KONU UYOR

Sınıf : 1.sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Ba arı

Kazanım : Ders araç-gereçlerini yanında bulundurmanın önemini fark eder.(Kazanım Numarası -15-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç :

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç _____ :

1. Ö retmen, ö rencilere sınıfta hangi araç gereçleri kullandıklarını sorar.
2. Gönüllü ö renciler ders araç gereçlerini sıralarlar.
3. Her ö renci bir ders araç-gereci seçer.
4. Ö retmen gönüllü ö rencileri sırayla tahtaya kaldırarak seçtikleri bu araç-gerecin rolünden konu malarını ve ne i e yaradıklarını anlatmalarını ister.
5. Tahtaya çıkan ö renciye a a ıdakilere benzer sorular yöneltilebilir.

- Sen nesin?
- Ne i e yararsın?
- Sen olmazsan ne olur?
- Okula sen gelmezsen sahibin ne yapar?

6. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Ders araç gereçlerini neden yanımızda bulundurmalıyız?
- Okula gelirken çantamızı kontrol etmeli miyiz? Neden?

7. Ders araç-gereçlerini yanında bulundurmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

1. SINIF – 6.ETK NL K

Etkinli in Adı : OKULUM VE BEN

Sınıf : 1.sınıf

Yeterlik Alanı : Okula ve Çevreye Uyum

Kazanım : Okula ili kin duygularını ifade eder.(Kazanım Numarası -2-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Yüz ifadelerini içeren maskeler

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

***Ö rencinin okula ili kin olumsuz duyguları yo un ekilde devam ediyorsa okul rehber ö retmeni, okul rehber ö retmeni yoksa RAM ile i birli i yapılarak ö renciye destek hizmet sa lanmalıdır.**

Süreç :

Ö retmen, ö rencilere çe itli yüz ifadelerini içeren maskeler yapar ve bu maskeleri sınıfa getirir. (mutlu, üzgün, a kın, öfkeli, korku, vb)

1. Ö retmen maskeleri ö rencilerin görebilece i bir yerde sergiler. (Yazı tahtası vb.)

2. Ö rencilerden okula ili kin duygularını ifade eden maskeyi seçip takmalarını ister.

Ö renciler, birden çok duygu ya ıyorsa ikinci üçüncü kez duygusunu temsil eden maskeyi takabilir.

3. Ö renciler sırayla okula ili kin duygularını temsil eden maskeyi yüzüne takarak duygularını, neden belirterek ifade eder.

Okulda mutluyum çünkü.....

Okulda korkuyorum çünkü.....

Okulda üzgünüm çünkü.....

Okulda a kınım çünkü.....

Okulda öfkeliyim çünkü.....

4. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

➤ Hangi duyguyu ifade eden maske en çok seçildi? Neden?

➤ Okula ili kin olumsuz duygularımızı olumluya nasıl çevirebiliriz?

5. Okula ili kin duyguları ifade etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

1. SINIF – 7.ETK NL K

Etkinli in Adı : FARKLI ORTAMLARDA BEN

Sınıf : 1.sınıf

Yeterlik Alanı : Okula ve Çevreye Uyum

Kazanım : Farklı ortamların kendine özgü kuralları oldu unu fark eder. (Kazanım Numarası 4)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç :

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç _____ :

1. A a ıdaki ortamları sınıf ö retmeni tahtaya yazar. (Ö retmen, gerekli görürse farklı ortamlar ekleyebilir.)

Ñ Okul / Sınıf

Ñ Ev

Ñ Sokak

Ñ Çar ı / Alı veri

Ñ Sinema / Tiyatro

Ñ Kütüphane

Ñ Hastane vb.

2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

J Bu ortamlarda bulundunuz mu?

J Bu ortamlarda siz nasıl davranıyorsunuz?

J Bu ortamların kuralları var mı? Bu kurallar nelerdir?

J Bu ortamların kuralları birbirine benziyor mu?

J Her ortamda aynı ekilde davranırsak neler olur?

J Neden her ortamın kuralına uymak zorundayız?

3. Farklı ortamların kendine özgü kuralları oldu u ve bu kurallara uymanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

1. SINIF – 8.ETK NL K

Etkinli in Adı : DAVRANI TAN DAVRANI A...

Sınıf : 1.sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Zorbalıkla kar ıla tı ında kimden yardım alabilece ini bilir. (Kazanım Numarası 88)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç _____ :

Zorbalık, okullarda meydana gelen saldırganlık olaylarının bir türüdür. Ya ça daha büyük ya da fiziksel olarak daha güçlü ö rencilerin kendilerinden daha güçsüz olan çocukları sürekli olarak hırpalamaları, eziyet etmeleri ve rahatsız etmeleridir. Zorbalık dövme, vurma, tekme atma gibi fiziksel güç içerdi inde de aynı zamanda iddettir. Ancak zorbalık alay etme, dalga geçme, kızdırma, isim takma, kötü söz söyleme, arkada grubuna almama, dı lama, yalnızlı a terk etme, iftira etme, söylenti çıkarıp yayma gibi saldırganlık türlerini de içermektedir.

1. Ö retmen, ö rencilere yukarıdaki açıklamayı okur.
2. Ö rencilerden zorba davranı ları anlatan herhangi bir resim yapmaları istenir.
3. Resimler tamamlandıktan sonra, gönüllü ö rencilerden yaptıkları resmi anlatmaları istenir.
4. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

➤ Zorbalıkla kar ıla an bir ki i neler yapabilir?

➤ Zorbalıkla kar ıla an bir ki i kimden yardım alabilir?

➤ Siz bir ba kasına bu tür davranı larda buldunuz mu? Ne hissettiniz?

➤ Sizin ba ınıza böyle bir durum geldi mi? Ne yaptınız? Kimlerden yardım aldınız?

5. Zorbalıkla kar ıla ıldı ında anne baba, Rehber ö retmen/Psikolojik Danı man, Rehberlik Ara tırma Merkezleri, Sınıf Ö retmeni, Okul daresi, Güvenlik Görevlileri, Polis vb yardım alınabilece i vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

1. SINIF – 9.ETK NL K

Etkinli in Adı : EL M, AYA IM, GÖZÜM, KULA IM

Sınıf : 1.sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Engelli bireylere kar ı ho görülü davranmanın önemini ifade eder. (Kazanım Numarası 85)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-2

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

1. Ö retmen Form-2 de verilen yönergeleri gönüllü ö rencilere tek tek uygulatır.
2. Ö renciler sırayla engelleri canlandırır. Ö retmen, canlandırma sırasında ö rencilerin yanına yardımcı ya da koruyucu bir ö renci görevlendirebilir.
3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Canlandırma sırasında görme, i itme ve bedensel engelli biri olarak neler hissettiniz?
 - Canlandırma sırasında görme, i itme ve bedensel engelli biri olarak size kar ı anlayı lı, ho görülü, yardımsever, dikkatli ve duyarlı davranılmasını ister miydiniz? Neden?
 - Çevrenizde ki engellilere ya da di er bireylere kar ı anlayı lı, ho görülü, yardımsever, dikkatli ve duyarlı mısınız? Örneklendirin.
 - Çevremizdeki bireylere kar ı neden anlayı lı, ho görülü, yardımsever, dikkatli ve duyarlı davranmalıyız?
4. Bireylere kar ı anlayı lı, ho görülü, yardımsever, dikkatli ve duyarlı davranmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

Görme Engelli Birey

Kendinizi, görmeyen birinin yerine koyun. Gözleri görmeyen bir insanın ya adıklarını anlamaya çalışın. Gözleriniz kapalı olarak yerinizden kalkın. Sınıfın kapısının yerini bulun. Bunu yaparken neler yaşıyorsunuz ve hissediyorsunuz?

İtme Engelli Birey

Kendinizi itilmeyen birinin yerine koyun. Kulaklarınızı tıkayın ve benim iki elimi birbirine vurduğumu görene kadar kulaklarınız tıkalı kalsın. Kulaklarınız tıkalı olarak beni anlamaya çalışın. Bunu yaparken neler yaşıyorsunuz ve hissediyorsunuz?

(Öğretmen öğrencilerin kulakları tıkalı iken sınıfa bir şeyler anlatır.)

Bedensel Engelli Birey

Kendinizi elini kullanamayan birinin yerine koyun. Normalde kalem tutmak için kullandığımız elin dışındaki eli kullanarak bir şeyler yazmaya çalışın. Bunu yaparken neler yaşıyorsunuz ve hissediyorsunuz?

(Öğretmen bu engel canlandırılırken öğrencilerin iki eline çorap geçirip etkinliği uygulayabilir.)

Bedensel Engelli Birey

Kendinizi bir ayağını kullanamayan birinin yerine koyun. Ayağınızı yerden biraz yukarı kaldırarak aksayarak yürümeye çalışın. Bunu yaparken neler yaşıyorsunuz ve hissediyorsunuz?

1. SINIF – 10.ETK NL K

Etkinli in Adı : *ZAMANLAMA

Sınıf : 1.sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : leti imde zamanlamanın önemini fark eder. (Kazanım Numarası 87)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Senaryolar

Kaynak : *(Erkan, 2005)

Sürec :

1. “Babanız telefonla konu urken harçlık isterseniz ne olur?” gibi sorular sorarak zamanlamanın insan ili kilerindeki rolü üzerinde kısa bir tartı ma ba latın.
2. Ö rencilere a a ıdaki senaryolar verilir ve ilgili soruları cevaplamaları istenir.

Senaryoların sayısı, süre göz önünde bulundurularak artırılabilir ya da azaltılabilir.

Senaryo 1:

1.a.Bir ev. Bir yanda bebek a lıyor. Oca ın üstünde yemek var ve anne sofrayı hazırlamakla me gul.

Çocuk: “Anne, anne, gelecek hafta Ege ile yüzmeye gidebilir miyim?”

1.b.Bir ev. Bütün aile masada yemek yiyor.

Çocuk :”Anne, gelecek hafta Ege ile yüzmeye gidebilir miyim?”

➤ Anne, Ege ve bebek her iki durumda da neler ya amı lar ve ne hissetmi lerdir?

➤ Her iki durumda da sonuçta neler olmu tur? Neden?

2.a.Bir ev. Kom ular eve misafirli e gelecekler. Anne ve baba hazırlık yapıyorlar. Bu arada telefon çalıyor.

Servet:”Baba imdi bisikletimi tamir etmeme yardım eder misin?”

2.b.Babası ve Servet arabayla okula gidiyorlar.

Servet:”Baba bu gün i ten gelince bisikletimi tamir edebilir misin?”

➤ Baba ve Servet her iki durumda da neler ya amı lar ve ne hissetmi lerdir?

➤ Her iki durumda da sonuçta neler olmu tur? Neden?

3.a.Anne telefonla konu uyor.

ahika:”anne, anne tahmin et bu gün okulda ne oldu! Sosyal bilgilerden pekiyi aldım!”

3.b. Anne telefonla konu uyor. ahika annesi telefonu kapatana kadar bekliyor.

ahika:”Anne tahmin et bu gün okulda ne oldu! Sosyal bilgilerden pekiyi aldım! Ö retmen bana aferin dedi.”

- Anne ve ahika her iki durumda da neler ya amı lar ve ne hissetmi lerdir?
- Her iki durumda da sonuçta neler olmu tur? Neden?

4.a. Okulun bahçesinde bir ö renci dü mü baca ı kanıyor. Ö retmen çocu un baca ına yara bandı yapı tırıyor. Gülten ö retmenin yanına geliyor.

Gülten: Ö retmenin omzuna dokunarak) “Ö retmenim, ö retmenim! Ben sınıfta Betül’ün yanına oturmak istiyorum. Yerimi de i tirir misiniz?”

4.b. Okulun bahçesinde ö retmen oynayan ö rencileri seyrediyor.

Gülten:”Ö retmenim, ben sınıfta Betül’ün yanında oturmak istiyorum. Yerimi de i tirmeniz mümkün mü”?

- Ö retmen, Gülten ve baca ı kanayan ö renci her iki durumda da neler ya amı lar ve ne hissetmi lerdir?
- Her iki durumda da sonuçta neler olmu tur? Neden?

5.a. Sınıfın içinde ö renciler ders çalı ıyorlar. Ö retmen o sırada sınıfa gelen müdür yardımcısı ile konu uyor. Okan onların yanına gidiyor.

Okan: “Ö retmenim bizim sınıf ne zaman pikni e gidecek?”

5.b. Ders bitmek üzere. Ö renciler defterlerini kitaplarını topluyorlar. Okan parmak kaldırıyor.

Okan:” Ö retmenim bizim sınıf ne zaman pikni e gidecek?

- Ö retmen, müdür yardımcısı ve Okan her iki durumda da neler ya amı lar ve ne hissetmi lerdir?
- Her iki durumda da sonuçta neler olmu tur? Neden?

3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Daha önce yanlış zamanlama nedeniyle amacınıza ula amadı ınız ya antılarınız oldu mu? Nasıl?
- Daha önce do ru zamanlama nedeniyle amacınıza ula tı ınız ya antılarınız oldu mu? Nasıl?

4. İletiminde zamanlamanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

1. SINIF – 11.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : ÖFKE DOĞAL BİR DUYGUDUR.

Sınıf : 1.sınıf

Yeterlik Alanı : Kişiler Arası İlişkiler

Kazanım : Öfkenin zaman zaman yaşanabilen doğal bir duygu olduğunu anlar. (Kazanım Numarası 89)

Öğrenci Sayısı: Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBALAN / Hicran ÇETİN

Süreç :

1. Öğretmen aşağıdaki bilgileri okuyarak, etkinliği başlatır.

“ İnsanlar pek çok duyguya sahiptirler. Farklı zamanlarda mutlu, üzgün, ya da kıskanç olabilirler. Herkes öfkelenir, önemli olan öfke ile nasıl baş edebileceğini ya da kontrol edebileceğini bilmektir. Öfkede diğer duygular gibi zaman zaman yaşanabilen doğal bir duygudur.

Öfkeyi uygun biçimlerde ifade etmek önemlidir. Aksi takdirde öfke, kaynayan bir kap suya benzer. Eğer buhar dışarı çıkmazsa, su kaynadıkça buhar kapaktan fışkırır. Bu durumda etrafa zarar verir.”

(Tynan, 2004).

2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Daha önce hiç öfkelenmiş mi? Neden?
- Öfkelenmiş olduğunuz zaman vücudunuzda ne tür değişiklikler oluyor? (kalp çarpması, yüz kızarması, kasların gerilmesi vb.)
- Öfkelenmiş olduğunuz zaman neler yaptınız?
- Öfkemizi kontrol etmek önemli midir? Neden?

3. Öfkenin zaman zaman yaşanabilen doğal bir duygu olduğunu vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

1. SINIF – 12.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : PAYLA MAK GÜZELDİR

Sınıf : 1.sınıf

Yeterlik Alanı : Kişiler Arası İlişkiler

Kazanım : Paylaşmanın önemini fark eder. (Kazanım Numarası 86)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-3

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç :

1. “PAYLA MAK” kelimesi büyük harfle tahtaya yazılır.
2. Öğretmen, öğrencilere kelimenin anlamını açıklar.
3. Form-3 deki hikâyeyi öğretmen, öğrencilere okur.
4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Hikâyedeki karakterler, ürünü nasıl paylaşıyorlar?
 - Siz kimlerle, nelerinizi paylaşıyorsunuz?
 - Çevrenizde ki bireyler sizinle nelerini paylaşıyor?
 - Paylaşmak neden önemlidir?
5. Paylaşmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

K ERKEK KARDE

Erkek karde lerin ikisi de babalarından kalma çiftlikte çalı ırlardı. Karde lerden biri evliydi ve çok çocu u vardı. Di eri ise bekârdı. Her günün sonunda iki erkek karde o günkü ürünlerini ve karlarını e it olarak bölü ürlendi.

Günün birinde bekâr karde kendi kendine, “Ürünümüzü ve kârımızı e it olarak bölü memiz hiç de hakça de il” dedi, “Ben yalnızım ve pek fazla bir gereksinimim yok.” Böylelikle, her gece evinden çıkıp, bir çuval tahılı gizlice erkek karde inin evindeki tahıl deposuna götürmeye ba ladı.

Bu arada evli olan karde , kendi kendine, “Ürünümüzü ve kârımızı e it olarak bölü memiz hiç de hakça de il, üstelik ben evliyim, e im ve çocuklarım var ve ya landı ım zaman onlar bana bakabilirler. Oysa karde imin kimsesi yok, ya landı ı zaman bakacak kimsesi yok” diyordu. Böylece evli olan erkek karde , her gece evinden çıkıp, bir çuval tahılı gizlice erkek karde inin tahıl deposuna götürmeye ba ladı.

ki karde de yıllarca ne olup bitti ini bir türlü anlayamadılar, çünkü her ikisinin de deposundaki tahılın miktarı de i miyordu. Sonra, bir gece iki karde gizlice birbirinin deposuna tahıl ta ırlarken çarpı ıverdiler. O anda olan biteni anladılar. Çuvallarını yere bırakıp, birbirlerini kucakladılar (Canfield, J. , Hansen, M.V. , Hansen, P. 1998).

1. SINIF – 13.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : ANNEMİN MESLEĞİ – BABAMIN MESLEĞİ

Sınıf : 1.sınıf

Yeterlik Alanı : Etkinlik ve Mesleki Gelişim

Kazanım : Anne babasının ve çevresindeki diğer çalışanların mesleklerini tanıır. (Kazanım Numarası 176)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç :

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç :

Öğrencilerden bir hafta önce anne ve babalarının meslekleri hakkında bilgi toplamaları istenir.

1. Öğrenciler anne ve babalarının mesleklerini sınıfta tanıtır.

2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

➤ Tanıtılan mesleklerden bilgi sahibi olmadıklarınız var mıydı? Hangileri?

➤ Tanıtılan mesleklerden hangilerini ilgi çekici buldunuz? Niçin?

➤ Tanıtılan meslekler olmasaydı, toplumda ne gibi aksaklıklar olurdu?

➤ Bu mesleklerden herhangi birini seçmeyi düşünür müsünüz? Hangileri? Niçin?

3. Anne babasının ve çevresindeki diğer çalışanların mesleklerini tanımanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır

Değerlendirme:

1. SINIF –14.ETK NL K

Etkinli in Adı : OLUMLU ÖZELLİKLERİMİZ

Sınıf : 1.sınıf

Yeterlik Alanı : Kendini Kabul

Kazanım : Kendisinde gördü ü olumlu özellikleri ifade eder. (Kazanım Numarası 64)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Senaryolar

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

1. Ö rencilere a a ıdaki senaryolar verilir ve ilgili soruları cevaplamaları istenir. Ö retmen olumlu özelliklerle ilgili sınıfın ihtiyacına göre farklı durumlar verebilir (ho görülü olma, temiz olma, arkadaşları ile iyi geçinme, tutumlu olma vb.).Her ö rencinin kendisi ile ilgili en az bir olumlu özelli ini ifade etmesi sa lanmalıdır.

Senaryoların sayısı, süre göz önünde bulundurularak artırılabilir ya da azaltılabilir.

Senaryo 1:

Ömer ile Feyza parkta oyun oynarken salıncakta sallanan küçük bir kızın dü tü ünü görürler. Ömer ve Feyza oyunlarını bırakırlar ve hemen a layan küçük kızın yanına giderler ve ona yardım ederler.

- Ömer ile Feyza ne yaptı?
- Siz olsanız ne yapardınız?
- Bu özellik sizde var mı?

Senaryo 2:

Resim dersin de Eylül, Ege ve Merve birlikte oturmaktadırlar. Ö retmen ö rencilerden resim kâ ıtlarını, boya kalemlerini çıkararak resim yapmalarını ister. Eylül çok üzgündür çünkü boya kalemleri yoktur. Bunu fark eden Ege hemen boya kalemlerini paylaşabilece ini söyler. Resim yapmaya ba larlar. Eylül yanlı lıkla Merve'nin de boyalarını kullanır. Bunu fark eden Merve Eylül'e öfkelenir.

- Ege ne yaptı?
- Merve ne yaptı?
- Kimin davranı ı olumlu?
- Siz olsanız ne yapardınız?
- Bu olumlu özellik sizde var mı?

Senaryo 3:

Ay e'ye annesi çantasını hazırlamasını hatırlatır. Buna ra men Ay e TV izlemeye devam eder ve çantasını hazırlamayı unutarak okula gider. Berkay ise ders programına bakarak önceden çantasını hazırlar ve okula gelir. Ders zili çalar ve ö retmen sınıfa girer, ö rencilerden kitap ve defterlerini çıkarmalarını ister. Berkay ve di er ö renciler kitap ve defterlerini çıkarırken Ay e a lamaya ba lar. Ö retmen, Ay e'ye neden a ladı mı sorar. Ay e de kitabını bulamadı mı söyler.

- Ay e ne yaptı?
- Berkay ne yaptı?
- Kimin davranı ı olumlu?
- Bu özelliklerin hangisi sizde var?
- Bu senaryolardaki olumlu özelliklerin dı ında sizde hangi olumlu özellikler var?

2. Her bireyin olumlu özelliklerinin olabilece i, bunu fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

1. SINIF – 15.ETK NL K

Etkinli in Adı : HAYAL MDEK SINIFIM

Sınıf : 1.sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Ba arı

Kazanım : Bir üst sınıfla ilgili hayallerini açıklar.(Kazanım Numarası 16)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

1. Ö rencilerden gözlerini kapatıp, bir üst sınıfı hayal etmeleri istenir.
2. Gözleri kapanan ö rencilerin yava yava nefes alıp vermeleri istenir. Ö retmen; “Çocuklar bir üst sınıfı hayal etmenizi istiyorum. Nasıl bir sınıftasınız? Kimler var? Neler var? Neler ya ıyorsunuz? gibi soruları ö rencilere yönelterek ö rencilerin hayal kurmalarına yardımcı olur. Gözlerini kapatmak istemeyen ö rencilere zorlama yapılmamalıdır.
3. Hazır olduklarında ö rencilerden gözlerini açmaları istenir.
4. Daha sonra her ö renciden hayalindeki bir üst sınıfın resmini çizmeleri istenir.

Ö rencilerden çok güzel resimler yapmalarının de il hayallerini resmetmelerinin önemli oldu u vurgulanır. Ö rencilerin bir birlerinin resimlerine müdahale etmelerine, yorum yapmalarına engel olunur.

5. Gönüllü ö renciler yaptıkları resimleri göstererek sınıfla payla ır.

6. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Hayal etti iniz sınıfın imdiki sınıfınızdan farkı var mı?
- Varsa bu fark / farklar neler?
- Arkada larınızla benzer hayalleriniz var mı?
- Hayal etti iniz bir üst sınıfta olabilmek için size ne gibi görevler dü üyor?

7. Bir üst sınıfla ilgili hayallerini açıklamanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

2.A SINIFI

KAZANIMLARININ İLEN SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1-5	Sınıf ve okul kurallarına uyar.
2-90	İsteklerini uygun biçimde ifade eder.
3-7	Sorumluluklarını fark eder.
4-92	Kişisel sınırlarını korumanın önemini açıklar.
5-96	Zorbalıkla karşılaşmada gösterebileceği davranışları ifade eder.
6-65	Hata yapılabileceğini ve bunun doğal olduğunu fark eder.
7-91	Zamanlamanın önemine dikkat ederek iletişim kurar.
8-164	Sağlıklı büyümesi için gerekli olan besinleri tüketir.
9-145	Aile içinde işbirliğinin önemini ifade eder.
10-93	Engelli bireylere gerektiğinde yardım etmenin önemini fark eder.
11-94	Arkadaşlıklarında yardımlaşmanın önemini fark eder.
12-66	Bakalarının kendisinde gördüğü olumlu özellikleri fark eder.
13-95	Arkadaşlarının olumlu ve güzel yönlerini ifade eder.
14-6	Okula ilişkin duygularındaki değişimi sorgular.
15-177	Yapmaktan hoşlandıklarını ve hoşlanmadıklarını ifade eder.

* Koyu renkli kazanımlara ilişkin etkinlik okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.

2. SINIF ETK NL K ÖRNEKLER

2. SINIF – 1.ETK NL K

Etkinli in Adı	: KURALLAR
Sınıf	: 2.sınıf
Yeterlik Alanı	: Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım	: Sınıf ve okul kurallarına uyar.(Kazanım Numarası -5-)
Ö renci Sayısı	: Tüm Sınıf
Süre	: 40 Dakika
Ortam	: Sınıf
Sınıf Düzeni	: Oturma Düzeni
Araç-Gereç	: Form-4, Parlak Ka ıt ya da Eli i Kâ ıtları Makas, Yapı tırıcı vb.
<u>Süreç</u>	:

Ö retmen derse girmeden önce her ö renci için onar tane parlak kâ ıtlardan ya da eli i kâ ıtlarından sökölüp takılabilecek yıldızlar hazırlar.

1. Form-4 ö retmen tarafından tahtaya yazılır. (Form-4 ço altılarak ö rencilere dağıtılabılır.)

2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

➤ Okulda ve sınıfta uyulması gereken kurallar neden vardır?

➤ Okulda ve sınıfta uyulması gereken kurallar olmasaydı ne olurdu?

3. Belirlenen kurallar listesi sınıfta ö rencilerin görebilece i uygun bir yere asılır.

4. Kurallar listesinin yanına ö renci listesi hazırlanarak, her ö rencinin isminin yanına on (10) adet yıldız konur.

5. Ö retmen, belirlenen bu kurallara uymayan ö rencilerin yıldızlarının eksilece ini belirtir. Her bir kural ihlali için bir yıldızın sökülece i söylenir.

6. Olumlu davranı lar gösteren (arkada ına yardım etmek, ö retmen uyarmadan yerdeki çöpü toplayıp çöp sepetine atmak, “te ekkür ederim, rica ederim, özür dilerim” gibi kelimeler kullanmak vb.) ö rencilere yıldız eklenece i söylenir.

7. Sınıf ve okul kurallarının neler oldu u, bunlara uymanın önemi ve gereklili i vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

NOT: Yıldız en fazla ö renci ya da ö renciler sınıfta, ubeler arasında ya da okul genelinde ilan edilebilir.

NOT: Hayat Bilgisi 1.sınıf okul heyecanım temasında okul ve sınıf kuralları belirlenmi tir. Kurallar listesi olu turulurken bunlardan da yararlanılabılır.

De erlendirme:

2. SINIF – 2.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : STEME B Ç M M

Sınıf : 2.sınıf

Yeterlik Alanı : Kişiler Arası İlişkiler

Kazanım : İsteklerini uygun biçimde ifade eder. (Kazanım Numarası -90-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Senaryolar

Süreç :

- a. Senaryolar verilir ve senaryo ile ilgili sorular sorularak grup etkileşimi başlatılır.

Senaryo-1:

Selahattin, yeni bir top istemektedir. Babası akşam, işten eve yorgun dönmüştür. Selahattin hemen şimdi topumu almaya gidelim diye aklamaya başlar. Babası yorgun olduğunu, topu hafta sonu alabileceğini söyler. Selahattin hiç dinlemez, aklamaya devam eder...

- Selahattin topu babasından nasıl istedi?
- Selahattin'in topu istemekle size göre uygun mudur? Neden?
- Babası Selahattin'e nasıl cevap verdi? Neden?
- Selahattin'in isteğini böyle ifade etmesi karşısında babası ne hissetmiş olabilir? Neden?
- Selahattin'in babası neden topu hafta sonu alabileceğini söyledi?
- Selahattin'in babasından topu isteme zamanı size göre uygun mudur? Neden?
- İsteklerinizi ifade ederken neleri göz önünde bulundurursunuz?
- Sizin hayatınızda da buna benzer yaşıntılarınız oldu mu?

Senaryo-2:

Selahattin, yeni bir top istemektedir. Babası akşam, işten eve yorgun dönmüştür.

Selahattin babasına “Babacığım, **lütfen** şimdi bana top almaya gidelim” der.

Babası, “işten yeni geldim ve yorgunum oluyum” der.

Babasının bu sözlerinden sonra, Selahattin “tamam babacığım, yorgun olabileceğini düşünemedim **özür dilerim**” der.

Bunun üzerine babası topu hafta sonu alabileceklerini söyler. Selahattin de babasına **teşekkür eder**.

- Selahattin topu babasından nasıl istedi?

- Selahattin'in topu isteme ekli size göre uygun mudur? Neden?
 - Babası Selahattin'e nasıl cevap verdi? Neden?
 - Selahattin'in topu isteme ekli size göre uygun mudur? Neden?
 - Selahattin'in iste ini böyle ifade etmesi kar ısında babası ne hissetmi olabilir? Neden?
 - Siz anne, baba veya her hangi birinden bir eyleyler isterken nasıl istersiniz?
 - steklerinizi ifade ederken neleri göz önünde bulundurursunuz?
 - Siz olsaydınız nasıl davranırdınız?
 - Sizin hayatınızda da buna benzer ya antılarınız oldu mu?
 - steklerinizi uygun biçimde ifade etmezseniz sonuçları neler olabilir?
 - steklerinizi uygun yollarla ifade etme biçimi neler olabilir?
 - steklerinizi uygun biçimde ifade ederseniz sonuçları neler olabilir?
2. steklerini uygun biçimde ifade etmenin önemi ve gereklili i vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

NOT: Ö retmen bu etkinlikte özellikle zamanlama, empati ve sihirli kelimelerin (te ekkür ederim, rica ederim, özür dilerim vb) kullanımını vurgulamalıdır.

De erlendirme:

2. SINIF – 3.ETK NL K

Etkinli in Adı : *SORUMLULUKLARIMIZ

Sınıf : 2.Sınıf

Yeterlik Alanı : Okula ve Çevreye Uyum

Kazanım : Sorumluluklarını fark eder.(Kazanım Numarası -7-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-5 (Sorumluluklarım)

Kaynak : *(Erkan, 2005)

Süreç :

1. Tahtaya “**SORUMLULUK**” kelimesi büyük harfle yazılır.
2. Kelimenin anlamı ö rencilerle tartı ılır.
3. Form-5 ö rencilere da ıtılarak, doldurmaları istenir.
4. Gönüllü ö rencilerin cevaplarını sınıfla payla maları istenir.
5. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Belirtti iniz sorumluluklarınız arasında ne gibi benzerlikler ve farklılıklar vardır?
 - Sorumluluklarımızı yerine getirmemiz neden önemli?
 - Sorumluluklarımızı yerine getirmezsensiz ne/neler olur?
6. Sorumlulukları fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır

De erlendirme:

SORUMLULUKLARIM

Hepimizin yerine getirmesi gereken bazı sorumlulukları vardır. İmdi sorumluluklarınızın neler olduğunu ve aşağıdaki ilgili bölümlere bunlardan beşer tanesini yazın.

EVDEKİ SORUMLULUKLARIM:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

OKULDAKİ SORUMLULUKLARIM:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

SOKAKTAKİ SORUMLULUKLARIM:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

2. SINIF –4.ETK NL K

Etkinli in Adı : K SEL SINIRLARIN ÖNEM

Sınıf : 2.Sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Ki isel sınırlarını korumanın önemini açıklar. (Kazanım Numarası -92-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç: Rehber ö retmen

Süreç _____ :

1. Ö rencilere a a ıdaki cümleler okunur ve tamamlamaları istenir.

ÖRNEK:

Bir ba kası izinsiz çantamı karı tırırsa **ona kızar ve bir daha bunu yapmamasını söylerim.**

Çünkü **çantam benim özel e yamdır.**

✓ Bir ba kası izinsiz beni öpmek isterse.....

Çünkü.....

✓ Bir ba kası izinsiz beni bir yere götürmek isterse.....

Çünkü.....

✓ Bir ba kası izinsiz bana sarılmak isterse.....

Çünkü.....

✓ Bir ba kası arkada ımla konu urken izinsiz bizi dinlerse.....

Çünkü.....

✓ Bir ba kası benim özel hayatım hakkında dedikodu yaparsa.....

Çünkü.....

Ö retmen isterse bu tür örnekleri ço altabilir.

2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

➤ Ki isel sınırlarınızı korumak neden önemlidir?

➤ Daha önce bunlara benzer ya antılarınız oldu mu? Ne yaptınız?

3. Ki isel sınırlarını korumanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

2. SINIF – 5.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : ZORBALIK

Sınıf : 2.Sınıf

Yeterlik Alanı : Kişiler Arası İlişkiler

Kazanım : Zorbalıkla karşılaşmada gösterebileceği davranışları ifade eder.(Kazanım Numarası -96-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-6

Süreç :

1. Form-6 öğrencilere dağıtılır. Form-6'da ki zorbalık içeren davranışlar karşısında gösterebileceği davranışları yazmaları istenir.
2. Gönüllü öğrencilerden yazdıklarını sınıfla paylaşmaları istenir.
3. Aşağıdakilere benzer sorular ile grup etkileşimi devam eder.
 - Zorbalık içeren davranışlarla karşılaşsanız neler hissedersiniz?
 - Zorbalık içeren davranışlarda bulunan kişiye karşı neler hissedersiniz? Neden?
 - Zorbalık içeren davranışlarda bulunan kişi, bu davranışı uygun olarak hangi yolla ifade edebilirdi?
 - Zorbalık içeren davranışlarda bulundunuz mu? Neler yaşadınız?
4. Zorbalıkla karşılaşmada gösterilebilecek davranışların neler olduğu bunları bilmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

Zorbalık eren Davranı lar	Zorbalık eren Davranı lar Kar ısında Gsterebilece i Davranı lar
Arkada mız oyunca mızı zorla almak isterse.	
Birisi yemek sırasında zorla önünüze gemek isterse.	
Arkada mız tekme, tokat, atarsa.	
Sırada arkada mız sizi iterse veya samızı ekerse.	
Kesici ve tehlikeli aletleri kullanarak size saldırırsa.	
Size tehditle bir eyler yaptırmak isterse.	
Onur kırıcı “küfür, hakaret, kk d rc” sözler söylerse.	
Lakap takılırsa.	
Vücudunuza kaba akalar yapılırsa.	
Alay edilirse.	
Yukarıdaki, Zorba Davranı ların Dı nda Ba ka Davranı lar Var se A a ıya Yazılabilir.	

2. SINIF – 6.ETK NL K

Etkinli in Adı : *HATASIZ KUL OLMAZ

Sınıf : 2.Sınıf

Yeterlik Alanı : Kendini Kabul

Kazanım : Hata yapılabilece ini ve bunun do al oldu unu fark eder. (Kazanım Numarası -65-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Kaynak : *(Erkan, 2005)

***Ö rencinin hatalarından ders çıkarması gereklili i de vurgulanmalıdır.**

Sürec :

1. Ö retmen her insanın hayatında bir takım hatalar yapabilece ini belirterek, ö rencilerden bu güne kadar yaptıkları 5 hatayı yazmalarını ister. Bu hataları yapmalarına nelerin sebep oldu unu ve sonuçta neler ö rendiklerini özetlemelerini ister.
2. Gönüllü ö renciler cevaplarını sınıfla payla ır.
3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - çinizde hiç hata yapmayan var mı?
 - Bir insanın hata yapması onun kötü, i e yaramaz ya da aptal oldu unu mu gösterir? Niçin?
 - Sürekli hata yapmaktan korkarsak bu nasıl bir sonuç do urur?
4. Hata yapılabilece ini fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

2. SINIF – 7.ETK NL K

Etkinli in Adı : ZAMANLAMANIN ÖNEM

Sınıf : 2.Sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Zamanlamanın önemine dikkat ederek ileti im kurar. (Kazanım Numarası 91)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç :

Süreç _____ :

1. Ö retmen a a ıdaki durumları ö rencilere okur ve ilgili soruları cevaplamalarını ister. (Ö retmen a a ıda verilen durum örneklerini ço altabilir.)

) Matematik dersinde ö retmen problem çözerken, Serhat “aklıma bir masal geldi onu anlatabilir miyim?” diye sorar.

2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Sizce bu durum kar ısında ö retmen ne yapmı olabilir? Neden?
- Ö retmen problem çözerken, Serhat’ın masal anlatmak istemesi do ru bir zamanlama mıdır? Neden?
- Serhat, zamanlamanın önemine dikkat ederek, masal anlatmak için ö retmeni ile ileti im kursaydı sonuç ne olurdu?

) Hakan’ın annesi karde ini uyutmaya çalı ırken, Hakan da annesinden ödevlerine yardım etmesini istiyor.

3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Sizce bu durum kar ısında Hakan’ın annesi ne yapmı olabilir? Neden?
- Hakan’ın annesinden ödevlerine yardım etmesini istemesi sizce do ru bir zamanlamamıdır? Neden?
- Hakan zamanlamanın önemine dikkat ederek, ödevlerine yardım etmesi için annesi ile ileti im kursaydı sonuç ne olurdu?
- Sizin de bunlara benzer ya antılarınız oldu mu? Neler? Sonuçları neler oldu?
- Zamanlamanın önemine dikkat ederek ileti im kurarsak neler olur?

4. Zamanlamanın önemine dikkat ederek ileti im kurmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

2.SINIF –8.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : SAĞLIKLI YAŞAM

Sınıf : 2.Sınıf

Yeterlik Alanı : Güvenli ve Sağlıklı Hayat

Kazanım : Sağlıklı büyümesi için gerekli olan besinleri tüketir. (Kazanım Numarası 164)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-7

***Öğretmen sağlığınıza için yararlı olmayan abur cubur yiyeceklerin tüketilmemesi ya da bilinçli tüketilmesi konularını vurgulanmalıdır.**

Süreç :

1. Öğretmen Form-7'yi okur.

2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi başlatılır.

- Zehra önce nasıl besleniyordu?
- Zehra sağlıklı beslenmediği için başına neler geldi?
- Çevrenizde Zehra gibi beslenen kişiler var mı?
- Varsa onların başına neler geldi?
- Zehra'nın yaşadığı sorunları siz yaşadınız mı?
- Sürekli aynı yiyecekleri tüketirsek ne olur?
- Sağlıklı büyümemiz için gerekli olan besinler nelerdir?
- Neden sağlıklı beslenmeliyiz?

3. Öğretmen, öğrencilerin söylediği sağlıklı büyümemiz için gerekli olan besinleri tahtaya yazar.

Öğrencilerin sıraladığı besinlere öğretmen tarafından eklemeler yapılabilir.

4. Sağlıklı büyümesi için gerekli olan besinleri tüketmenin önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

SA LI IM Ç N

Zehra, GÜNE LKÖ RET M Okulu'nda ö rencidir. Sabahları kahvaltı yapmadan okula gider. Bu konuda Zehra annesi ile sürekli tartışma ya amaktadır. Annesinin hazırlad ı beslenme çantasını okula götürür ama hiç açmadan eve getirirdi. Zehra kantinden sürekli asitli içecekler, cips, çikolata, dondurma ve boyalı de i ik ekerlemeler alırdı. Arkada ları da beslenmesini tüketirken Zehra kantinden ald ı bu tür yiyeceklerle karnını doyururdu. Ö retmeninin ve ailesinin uyarılarını dikkate almayan Zehra ö len ve ak am yemeklerinde de “patates kızartması, makarna vb” tek tip beslenirdi.

Zehra zaman zaman karnının a rıdı ndan, midesinin bulandı ndan ve halsiz oldu undan ikâyet ederdi. Bir sabah uyandı nda kendini kötü hissetti ini söyledi. Annesi de onu doktora götürdü. Doktor Zehra'yı muayene ederken önce ikâyetlerini sordu. Zehra karnının a rıdı nı, midesinin bulandı nı ve halsiz oldu unu söyledi. Doktor Zehra'nın beslenme alışkanlı ı ile ilgili hem Zehra'dan hem de annesinden bilgi aldı. Doktor bu görü meden sonra bazı tahliller yapılmasını istedi. Yapılan tahlillerin sonucunda Zehra'nın sa lıklı beslenmedi i için kansız oldu unu, vitamin eksikli i oldu unu vücudunun direncinin dü tü ünü ve vücudunun mikroplarla sava acak gücünün olmadı nı söyledi.

Doktor Zehra'ya iyile mesi için bazı ilaçlar verdi. Ama bu ilaçların sa lı na kavu mak için yeterli olmayacağını anlattı. Sa lıklı olabilmek için sebze, meyve, et, süt, yo urt, yumurta vb. vücudun ihtiyacı olan yiyeceklerden yemesi gerekti ini söyledi.

Zehra evde bir kaç gün dinlendikten ve doktorun söyledikleri yiyeceklerden yemeye başlad ıktan sonra kendini daha iyi hissetti. Okulunu ve arkadaş larını özlemi ti. yile ti inde ko a ko a okula gitti ve arkadaş larına doktor amcasının söylediklerini anlattı. O günden sonra Zehra sa lıklı olabilmek için beslenmesine dikkat etti.

2. SINIF –9.ETK NL K

Etkinli in Adı : B R EL N NES VAR? K EL N SES VAR.

Sınıf : 2.Sınıf

Yeterlik Alanı : Aile ve Toplum

Kazanım : Aile içinde i birli inin önemini ifade eder.(Kazanım Numarası 145)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Süreç _____ :

1. Ö retmen ö rencilere aile fertlerinin yaptı ı i lerin neler oldu unu sorar ve cevaplar tahtada listelenir. (Örne in; sofrayı hazırlamak, alı veri e gitmek, yemek yapmak, temizlik yapmak, ütü yapmak, araba yıkamak, çocu a bakmak, bahçedeki çiçekleri sulamak, hayvanları beslemek vb.)
2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Aile içinde yapılan i lerden (tahtada yazılı olan listeden) siz hangilerine katılıyorsunuz?
 - Ailenizde i birli i var mıdır? Hangi i lerde i birli i yapıyorsunuz?
 - Aile içinde i birli i olmazsa ne olur?
 - Aile içinde i birli i olursa ne olur?
3. Aile içinde i birli inin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

2. SINIF –10.ETK NL K

Etkinli in Adı : YARDIMLA MA

Sınıf : 2.Sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Engelli bireylere gerekti inde yardım etmenin önemini fark eder. (Kazanım Numarası 93)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç :

Süreç _____ :

1. Ö retmen a a ıdaki durumları ö rencilere okur ve gönüllü ö rencilerin cümleleri tamamlamalarını ister.

) **Görme engelli bir bireye kar ıdan kar ıya geçerken yardım ederim.**

Çünkü.....

) **İtme engelli bir bireye arkasından bir araba geldi ini haber veririm.**

Çünkü.....

) **Bedensel engelli bir bireye otobüste otururken yer veririm.**

Çünkü.....

) **Zihinsel engelli bir bireye yeme ini yerken yardım ederim.**

Çünkü.....

2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Yardım etmek önemli midir? Neden?
- Günlük hayatta bunlara benzer ya antılarınız oldu mu? Neler?
- Engelli bireylere ba ka hangi durumlarda yardım edebilirsiniz?
- Sizin de zaman zaman yardıma ihtiyaç duydu unuz durumlar oluyor mu? Hangi zamanlar?

3. Engelli bireylere gerekti inde yardım etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

2. SINIF –11.ETK NL K

Etkinli in Adı : YARDIMLA MANIN ÖNEM

Sınıf : 2.Sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Arkada lık ili kilerinde yardımla manın önemini fark eder. (Kazanım Numarası 94)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form–8

***Yardımla mada, “ki isel yarar gözetmeksizin ba kasına yararlı olmaya çalı ma” anlamına gelen “di erkamlık/özgeçilik” kavramlarından da bahsedilmelidir.**

Sürec :

1. Form–8 ö rencilere da ıtılır ve doldurmaları istenir.
2. Gönüllü ö renciler yazdıkları cevapları sınıfla payla ır.
3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Yardım etti iniz zaman ne hissedersiniz?
 - Yardım aldı nız zaman ne hissedersiniz?
 - Siz, en çok hangi durumlarda yardım ediyorsunuz?
 - Siz, en çok hangi durumlarda yardım alıyorsunuz?
 - Arkada lık ili kilerinde yardımla mak neden önemlidir?
4. Arkada lık ili kilerinde yardımla manın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır

De erlendirme:

DAVRANI LAR	EVET	HAYIR
Dersi anlamayan arkada ıma dersi yeniden anlatırım.		
htiyacı oldu unda arkada ımla yiyece imi payla ırım.		
Yapılması gereken bir eyi söylenmeden fark edip, yaparım.		
Arkada ımın dü en e yasını yerden kaldırırım.		
Arkada ım a ır e ya ta ırken yardım ederim.		
Her hangi bir e yasını unutan arkada ım ile e yamı payla ırım.		
Bir yere yalnız gidemeyen arkada ıma e lik ederim.		
Hasta olan arkada ıma ödevlerini götürürüm.		
Ya murda emsiyesi olmayan arkada ıma e lik ederim.		
Yaptıklarımı asla ba a kakmam.		

NOT: Ö retmen, yardımla maya ili kin ba ka davranı örnekleri de ekleyebilir.

2. SINIF –12.ETK NL K

Etkinli in Adı : OLUMLU ÖZELL KLER M

Sınıf : 2.Sınıf

Yeterlik Alanı : Kendini Kabul

Kazanım : Ba kalarının kendisinde gördü ü olumlu özellikleri fark eder. (Kazanım Numarası 66)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Süreç _____ :

1. Ö renciler iki erli gruplara ayrılır.
2. Gruptaki ö rencilerden biri kendisinde gördü ü olumlu özellikleri yazar. Aynı anda di er arkada ı da onun olumlu özelliklerini yazar.
3. Yazılan olumlu özellikler kar ıla tırılır, ö renciye verilir.
4. Aynı i lem di er ö renci için de tekrar edilir.
5. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Arkada ınız sizde hangi olumlu özellikleri görmü tür?
 - Hem sizin gördü ünüz, hem de arkada ınızın sizde gördü ü ortak olumlu özelli iniz var mı?
 - İmdiye kadar fark etmedi iniz olumlu bir özelli i arkada ınız sizin için yazmı mı?
 - Daha önce fark etmedi iniz olumlu özelli inizi arkada ınızdan duymak size ne hissettirdi?
 - Arkada ınızla ortak olumlu özellikleriniz var mı? Neler?
 - Ba kalarının gördü ü olumlu özelliklerimizi bilmek bize ne kazandırır?
6. Ba kalarının gördü ü olumlu özelliklerimizi fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

2. SINIF –13.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : SEVGİ YAKINLIĞI

Sınıf : 2.Sınıf

Yeterlik Alanı : Kişiler Arası İlişkiler

Kazanım : Arkadaşlarının olumlu ve güzel yönlerini ifade eder. (Kazanım Numarası 95)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Sandalye

Süreç _____ :

1. Öğrenciler tek tek yazı tahtasının önüne konan sandalyeye oturur ve sınıf arkadaşları, bu öğrenciye olumlu ve güzel bir cümle söyler.

Bu ifadeler sıralanırken, öğretmen ifadelerin olumlu ve güzel olmasına dikkat eder.

2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Sandalyede otururken ne hissettiniz?
- Arkadaşlarınız size olumlu ve güzel yönlerinizi ifade ederken ne hissettiniz?
- Arkadaşınızın olumlu ve güzel yanlarını ifade ederken ne hissettiniz?
- Arkadaşlarınızın sizinle ilgili ifade ettiği olumlu ve güzel yanlarınızı daha önce fark etmiş miydiniz?
- Kişilerin olumlu ve güzel yanlarını ifade etmek önemli midir? Neden?

3. Arkadaşlarının olumlu ve güzel yönlerini ifade etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

2. SINIF –14.ETK NL K

Etkinli in Adı : OKULA A T DUYGULARIM

Sınıf : 2.Sınıf

Yeterlik Alanı : Okula ve Çevreye Uyum

Kazanım : Okula ili kin duygularındaki de i imi sorgular. (Kazanım Numarası 6)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

***Sınıf rehber ö retmeni okula ili kin yo un olumsuz duygular ya ayan ö renciler tespit ederse okul rehber ö retmeni, okul rehber ö retmeni yoksa RAM ile i birli i yaparak ö rencilere destek hizmetleri sa lamalıdır.**

Süreç:

Ö retmen, 1. sınıftaki “Okula ili kin duygularını ifade eder” kazanımına ait OKULUM VE BEN etkinli i için hazırlanan maskeleri bu etkinlikte kullanabilir.

(mutlu, üzgün, a kın, öfkeli, korku, vb)

1. Ö retmen, ö rencilere çe itli yüz ifadelerini içeren maskeler yapar ve bu maskeleri sınıfa getirir. (mutlu, üzgün, a kın, öfkeli, korku, vb)
2. Maskeleri ö rencilerin görebilece i bir yerde sergiler. (Yazı tahtası vb.)
3. Ö rencilerden 1. sınıfta, okula ili kin duygularını hatırlayıp, o duygularını ifade eden maskeyi seçip takmaları ve duygularını, neden belirterek ifade etmeleri istenir.

Ö renciler, birden çok duygu ya ıyorsa ikinci üçüncü kez duygusunu temsil eden maskeyi takabilir.

Okulda mutluydum çünkü.....

Okulda korkuyordum çünkü.....

Okulda üzgündüm çünkü.....

Okulda a kındım çünkü.....

Okulda öfkeliydim çünkü.....

4. Ö rencilerden, bu sene okula ili kin duygularını ifade eden maske/maskeleri takmaları ve duygularını, neden belirterek ifade etmeleri istenir.

Okulda mutluyum çünkü.....

Okulda korkuyorum çünkü.....

Okulda üzgünüm çünkü.....

Okulda a kınım çünkü.....

Okulda öfkeliyim çünkü.....

5. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

➤ Geçen seneki okula ili kin duygularınızla, bu seneki okula ili kin duygularınız arasında bir fark var mı? Varsa neler?

➤ Duygularınızda de i iklik olduysa sizce bunun sebebi nedir?

6. Okula ili kin duygularındaki de i imin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

2. SINIF –15.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : YAPMaktan HO LANDIKLARIM

Sınıf : 2.Sınıf

Yeterlik Alanı : Etkisel ve Mesleki Gelişim

Kazanım : Yapmaktan hoşlandıklarını ve hoşlanmadıklarını ifade eder.(Kazanım Numarası 177)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-9

Süreç _____ :

1. Form-9 öğrencilere dağıtılarak, yapmaktan hoşlandıklarına “Evet” i, yapmaktan hoşlanmadıkları etkinliğe de “Hayır”ı işaretlemeleri istenir.

Öğretmen gerekli görürse etkinlikleri çoğaltabilir.

2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Form-9 da olmayan ama sizin yapmaktan hoşlandığınız başka etkinlikler var mı? Neler?
 - Form-9 da olmayan ama sizin yapmaktan hoşlanmadığınız başka etkinlikler var mı? Neler?
 - Form-9 da yeni öğrencileriniz ve yapmayı istediğiniz etkinlikler var mı? Neler?
3. Yapmaktan hoşlandıklarını ve hoşlanmadıklarını fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

ETKİNLİKLER	EVET	HAYIR
Resim Yapmak		
Müzik Dinlemek		
Enstrüman Çalmak		
Spor Yapmak		
Kitap Okumak		
TV Seyretmek		
Sinema/Tiyatroya Gitmek		
Koleksiyon Yapmak		
Hayvan Beslemek		
Çiçek Yeti tirmek		
Maket Yapmak		
El Sanatları ile U rramak		
Zekâ Oyunları Oynamak (Satranç vb.)		
Bilgisayarla lgilenmek		
Öykü, Hikaye, Masal vb. Yazmak		

3. SINIF

KAZANIMLARININ İLEN SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1-17	Okul araç-gereçlerini korur.
2-18	Ders çalışması ile başarı arasındaki ilişkiyi açıklar.
3-19	Zamanı etkili biçimde kullanmanın önemini açıklar.
4-8	Sorumluluklarını yerine getirmemenin sonuçlarını fark eder.
5-68	Güçlü ve zayıf yönlerini fark eder.
6-100	Kişisel sınırlarını korur.
7-98	Arkadaşları tarafından dışlandıında neler yapabileceğini fark eder.
8-99	Alay edilme durumlarında yapabileceklerini fark eder.
9-97	Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder.
10-101	İletişimde dinlemenin önemini fark eder.
11-67	İlgilerini fark eder.
12-20	Serbest zamanını ilgileri doğrultusunda değerlendirir.
13-146	Doğayı ve çevreyi korumaya karşı duyarlı olur.
14-179	Çeşitli mesleklerde çalışanların yaptıkları işlerden örnekler verir.
15-178	Mesleklerin birbirine benzer ve birbirinden farklı özelliklerinin olduğunu açıklar.
15	

* Koyu renkli kazanımlara ilişkin etkinlik okul rehber öğretmenleri, okul rehber öğretmenleri yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.

3. SINIF – 1.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı	: HEP BERABER KORUYALIM
Sınıf	: 3.sınıf
Yeterlik Alanı	: Etkinlik Alanı
Kazanım	: Okul araç-gereçlerini korur. (Kazanım Numarası -17-)
Öğrenci Sayısı	: Tüm Sınıf
Süre	: 40 Dakika
Ortam	: Sınıf
Sınıf Düzeni	: Oturma Düzeni

Süreç:

1. Öğretmen, aşağıdaki benzer sorularla grup etkileşimini başlatır.
 - Evde kullandığınız eşyalar nelerdir?
 - Bu eşyalara nasıl davranıyorsunuz?
 - Bu eşyaları kim aldı?
 - Ne kadar para verildi?
 - Okulumuzda hangi eşyalar var? Okul araç gereçlerimiz neler? (ifade edilen araç-gereçler tahtaya yazılır.)
 - Her okulda bu araç-gereçler var mı?
 - Bu araç-gereçleri kimler almıştır? Kimlerin parasıyla alınmıştır?
 - Tahtaya yazılan araç-gereçlere nasıl davranıyorsunuz?
 - Tahtaya yazılan araç gereçlerden biri olsaydınız, hangisi olmak isterdiniz? Neden? Size nasıl davranılmasını isterdiniz?
 - Okul araç-gereçlerini korumak neden önemlidir?
2. Okul araç-gereçlerini korumanın önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

3. SINIF – 2.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : AYHAN VE MELİH

Sınıf : 3.sınıf

Yeterlik Alanı : Etkinlik Alanı

Kazanım : Ders çalışması ile başarı arasındaki ilişkiyi açıklar. (Kazanım Numarası -18-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Süreç

2. Öğretmen Form-10'i okur.

3. Öğrencilere Form-11 dağıtılır ve doldurmaları istenir.

4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

➤ Ayhan'ın başarısızlığının nedenleri nelerdir?

(Tahtanın yarısına başarısızlık nedenleri sıralanır ve öğretmen eklemek istedikleri varsa eklemeye yapabilir.)

➤ Melih'in başarısının nedenleri nelerdir?

(Tahtanın diğer yarısına başarı nedenleri sıralanır ve öğretmen eklemek istedikleri varsa eklemeye yapabilir.)

➤ Melih ve Ayhan'ın ders çalışmaları alışkanlıklarında ki farklılıklar nelerdir?

➤ Ders çalışmaları alışkanlıklarınızdan Melih veya Ayhan'inkine benzeyenler var mı? Nelerdir?

➤ Başarılı olduğunuz derslere nasıl çalışıyorsunuz?

➤ Ders çalışması ve başarı arasında nasıl bir ilişki vardır?

5. Ders çalışması ile başarı arasındaki ilişkinin önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

ETKİLİ ÖĞRENME YOLLARI

- ✓ Gütülenme ve hedefler belirleme
- ✓ Zamanın iyi planlanması
- ✓ Çalışma ortamının düzenlenmesi
- ✓ Etkin dinleme ve not alma
- ✓ Etkili ve hızlı okuma
- ✓ Hafızayı güçlendirme

Gütülenme ve hedefler belirleme: Kişinin öğrenmeyi öğrenmesi, her şeyden evvel ona gütülenmesi, onu istemesi ile başlar. Öncelikle kişi kendini tanımalı ve daha sonra potansiyeli, kapasitesi dâhilinde “hedefler” oluşturmalıdır. Çünkü Seneca’nın deyişiyle “Gidecek limanı olmayan gemiye hiçbir rüzgâr fayda etmez”. Hedefi, amacı olmayan bir kişi iyi de hiçbir şey motive edemez. Bireyi motive eden, güdüleyen hedeflerdir. Çünkü onlar başarı için mihenk taşlardır. Hedefler ilerlemeyi, takip etmeyi ve kişinin bulunduğu alanda ne denli becerili olduğunu anlamasını sağlarlar.

Belirlenen hedefler bazı özelliklere sahip olmalıdır. İlk olarak hedeflerin kişi iyi motive edebilmesi için onların sürekli göz önünde tutulması gerekir. İkinci olarak taşınabilir hedefler geliştirilmelidir. Belirlenen hedefler kişinin kapasitesine ve değerlerine uygun olmalıdır. Aynı zamanda bireyin içinde bulunduğu çevrenin ve toplumun değerleri ile ve öncelikleri ile tutarlı olmalıdır. Bir diğer özellik de hedeflerin ölçülebilir olmasıdır. Böylece kişi amacına ne derece ulaştığını görebilir. Son olarak da belirlenen hedefler, çok kolay ve çok zor olmamalıdır.

Zamanı Planlama: Başarılı olmak için çok çalışmak değil, etkili çalışmak gerekir. Etkili çalışmak ise zamanı belirlenmiş hedefler doğrultusunda planlanmaktadır. Zamanı planlama ve verimli kullanma da her şeyden önce kişinin kendi zamanı kullanma açısından gözlemesi, önceliklerini ve yapmak zorunda olduklarını belirlemesi ile başlar. Öncelikler belirlendikten sonra, ikinci alanda zaman analiz edilmeli ve planlanmalıdır.

Çalışma Ortamının Düzenlenmesi: Zamanı düzenlemek kadar, çalışma ortamının düzenlenmesi de çalışma verimini etkiler. İyi bir çalışma ortamı özelliklere sahip olmalıdır.

- ✓ Çalışma ortamı öğrencinin dikkatini dağıtacak poster, müzik, gürültü gibi etkenlerden arındırılmış olmalıdır.
- ✓ İyi havalandırılmış uygun ısıda ve yeterince aydınlık olmalıdır.
- ✓ Çalışma masası öğrenciye uygun ebat ve yükseklikte olmalıdır.

Etkin Dinleme ve Not Alma: İyi not tutmada yapılacak ilk iş, dinleme becerilerini geliştirmektir. Ortalama olarak bir yetikin uyanık olduğu saatlerin % 31’ini dinleme,

%7 ‘sini yazma, % 11’ini okuma, % 21’ini konuşma ile harcar. Bu yüzden iletişim ve derslerde dinleme çok önemlidir. Dinleme becerisinin geliştirilmesi gerekir. Aşağıdaki yollar dinleme becerisini geliştirmede kullanılabilir.

- ✓ Dinlemeyi okumak gibi görün. Kişi okurken, sadece kelimelere dikkat etmez, okuduğunu anlamaya, parçadaki fikirleri görmeye çalışır. Aynı şekilde dinleme de sadece kelimeleri duymak değildir. Dinlerken de, fikirler üzerinde odaklanmak, konunun önemini belirlemek ve detayların ana fikirle ilişkilendirilmesi gerekir.
- ✓ Asıl konuşma konusu üzerinde odaklanın. Konuşmacının bireysel özelliklerine takılmayın.

- ✓ Olaylar üzerinde de il, fikirler üzerinde odakla ın.
- ✓ Konu macının açılı cümlelerine dikkat edin. Konu macı konunun önemini belirtir ve önceki bazı konular ya da olaylarla bağlantı kurabilir. Dinleyici, konu manın amacını anlamaya çalışmalıdır.
- ✓ Konu manın hızından ve dü ünme hızından kaynaklanan bo lu u doldurun. Bir insan dakikada ortalama 125 kelime konu ur. Dü ündü ü kelime ise dakikada 500'ün üzerindedir. Etkili dinleme için, bu bo lu u konu üzerinde odakla arak doldurmak gerekir. Söylenileni neyin takip edece i tahmin edilebilir, verilen bilginin nerelere uygulanabilece i dü ünülebilir, önceki bilgilerle bütünle tirilmeye çalışılabilir, kar ıla tırmalar yapılabilir.

Aktif dinleme becerileri geli tirildikten sonra, not tutma daha kolay hale gelir.

Bilindi i gibi not tutmanın birçok faydaları vardır. En önemlisi, ö renmenin temel artı olan “aktif katılımı” sa lar. Böylece uyanık kalmak ve dikkati ö renilen konuya yo unla tırmak mümkün olur. kinci olarak, unutmayı azaltır. Çünkü ö rendi imizin yaklaşık % 70'ini bir saat içinde, % 80'ini bir gün içinde unuturuz. Bir di er faydası da, zaman ve enerjiden tasarruf sa lamasıdır. Tekrarlamak istedi imiz zaman, metnin bütünü okumak yerine, ana dü ünceleri ortaya koyan aldı ımız kısa notları okumak yeterli olabilir. Bu da sınav öncesi ya anan kaygıyı azaltır.

Not tutma da üç unsuru içermelidir. Birincisi ve en önemlisi tutulan notlar konu macının ana fikirlerini içermelidir. kincisi, notlarda yeterince örnekler ve ipuçları yer almalıdır. Böylece bir süre sonra da hatırlanabilir. Üçüncü olarak da, tutulan notlar organize bir ekilde olmalıdır.

Konu macının ya da konu manın ana fikrini kolayca yakalamak için bazı ipuçlarından faydalanılabilir.

- ✓ Ses tonundaki de i me: Bazı konu macılar önemli noktaları vurgulamak istediklerinde ses tonlarını de i tirirler.
- ✓ Konu ma hızındaki de i me: Konu macılar önemli kavramları tartı mak istediklerinde yava layabilirler. Bazen de dikte ettirmek için yava layabilirler.
- ✓ “Üç önemli sebep”, “dört anlamlı etken” ve bunların ardından gelen “birincisi”, “ikincisi”, “di er bir etki”, “son olarak” gibi sözcükler konunun önemini vurgulayan ifadelerdir.
- ✓ Tahtaya yazı yazma: Bazı konu macılar anahtar kelimeleri veya ana fikirleri tahtaya yazarlar. Bu durumda e er bir konu macı tahtayı kullanıyorsa kesinlikle emin olun o konu çok önemlidir.
- ✓ Görsel, i itsel araçların kullanılması: Yine aynı ekilde konu macı bazı eyleri anlatırken tepegöz, slâyt veya video gibi araçlar kullanıyorsa bu konunun kesinlikle önemli oldu unun i aretidir.
- ✓ Do rudan hatırlama: Bazen de konu macılar bir kavram veya dü üncenin önemli oldu unu açıkça belirtir, “akılda tutulması gereken önemli bir nokta...”, “bunu unutmayın” gibi.
- ✓ Sözel olmayan ipuçları: Birçok konu macı sözel olmayan davranı larla da önemli noktaları belirtir. Bazı jestler kullanır, bazıları masaya hafifçe vurur, bazılarının yüz ifadelerinde de i meler olur.
- ✓ Bunlardan ba ka not tutarken ki i kendi kelimelerini kullanmalıdır. Anlatılanlar, organize edilerek yazılmalı, gerekti inde numaralama sistemine ba vurulmalıdır. Ö renci notları düzenli ve anla ılır tutulmalıdır. Not tutarken kısaltmalar kullanılmalıdır.

Etkili ve Hızlı Okuma: Okulda, başarıyı etkileyen en önemli etkenlerden biri de “hızlı ve etkili okuma”dır. Hızlı okumanın yavaş okumaya göre daha fazla hatırlamayı sağlar ve kabul edilir. Çünkü yavaş okurken dikkat daha kolay başlıklara yerlere kayabilir ve zihinsel başarıları zayıflar. Etkili ve hızlı okuma için aşağıdaki ilkeler göz önüne alınmalıdır.

1. Bilindiği gibi, bir kitabın içerdiği konuları anlamak için önce “içindekiler” sayfası okunmalıdır.
2. Bir kitabın ya da bir yazının giriş ve sonuç bölümleri mutlaka okunmalıdır.
3. Bir bölümün veya bir yazının ilk ve son paragrafları üzerinde dikkatle durulmalıdır. Çünkü zaman ana fikir bu paragraflardadır.
4. Önemli görülen kısımlar fosforlu renkli kalemle işaretlenmelidir.
5. Metnin içindeki tablo, grafik, şekil vb. materyal dikkatle incelenmelidir.

Etkin okumada en yaygın bilinen yöntemlerden biri de SOAT yöntemidir. Bu yöntem kitaptan okuyarak öğrenmeyi kolaylaştırır ve sınav başarısını artıran bir yöntemdir. SOAT yöntemi ile okuma beş basamaktan oluşur:

1. **NCELE:** Bölüm ya da kitap içinde neler olduğunu konusunda bir fikir edinmek için ana başlıklar, alt başlıklar, şekil, resim ve grafikler, giriş ve sonuç bölümlerine hızla (üç, dört dakikada) göz gezdirin.
2. **SOR:** Göz atma aşamasında konu ile ilgili sorular oluşturun. Neleri öğrenmeyi bekliyorsunuz? “Ne, nerede, nasıl?” soruları oluşturun ve bunları bir kâğıda yazıp, göz önünde tutun.
3. **OKU:** Kafanızda oluşan genel fikre ve çıkardığınız sonuçlara göre metni okumaya başlayın. Soruların cevabı olan kısımların yanına işaret koyun. Tanım, benzerlik, farklılık belirten kısımları ve önemli yerleri işaretleyin. Ana fikri belirleyin ve not alın.
4. **ANLAT:** Kitabı kapatarak, gerekiyorsa notlarınıza bakarak yüksek sesle anlatın. Önce sorulara bakın, cevaplarınızı verin, önemli kısımları açıklayın.
5. **TEST ET:** Metne ya da notlara bakmadan konuyu kısaca (dört, beş dakika) tekrarlayın, öğrenip öğrenmediğinizi test edin.

Yöntemin başarısı için sistemli olarak uygulanması gerekir. Bu takdirde, çalışmaya ayırdığınız sürenin giderek kısalacağını göreceksiniz.

Sonuç olarak, öğrenmeyi öğrenmek ve sonuçta başarılı olmak için;

- ✓ Öncelikle kendinizi gözlemleyin, tanıyın ve kendinize güvenin ve başarıya inanın.
- ✓ Daha sonra, “kendinizin olan” kısa ve uzun vadeli gerçekçi hedefler belirleyin.
- ✓ Etkin öğrenme yöntemlerini kullanın.
- ✓ Öğrendiklerinizi ilk 24 saat içinde kısa bir göz atma ile pekiştirin.
- ✓ Aralıklı tekrarlar yaparak (haftalık, aylık) hafızanızı kuvvetlendirin (MEB, a. 2004).

3. SINIF – 3.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : ZAMAN

Sınıf : 3. sınıf

Yeterlik Alanı : Etkinlik Alanı

Kazanım : Zamanı etkili biçimde kullanmanın önemini açıklar. (Kazanım Numarası -19-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Süreç :

1. Aşağıdaki atasözleri ve deyimler tahtaya yazılır ve anlamları açıklanır.

Bu günün işini yarına bırakma.

Leyleğin ömrü laklak ile geçer.

Vakit nakittir.

Demir tavında dövülür.

Üneme erteleme vazgeçme

Çalı anın işi biter, iş sizin günü gider.

Erken kalkan yol alır.

Tembelin işi bitmez yaz gelse bile kırmızı bitmez.

Aba vakti aba, yaba vakti yaba

2. Öğrencilerin çoğunluğunun seçtiği 2 tane atasözü veya deyim zamanı etkin kullanmayla ilgili değerlendirilerek gönüllü öğrenciler tarafından canlandırılır.

3. Canlandırmalar tamamlandıktan sonra aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Zamanı etkili kullanmazsak neler olur?
- Zamanı etkili kullanırsak neler olur?
- Zamanı etkili kullandığımızı düşünüyor musunuz?
- Kendinizle ilgili yeni şeyler fark ettiniz mi?

4. Zamanı etkili biçimde kullanmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

3. SINIF – 4.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : SORUMLULUK SAHİBİYETİ

Sınıf : 3. sınıf

Yeterlik Alanı : Okula ve Çevreye Uyum

Kazanım : Sorumluluklarını yerine getirmemenin sonuçlarını fark eder. (Kazanım Numarası -8-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Süreç:

1. Öğretmen öğrencilere “evde, sokakta ve okulda yerine getirmeniz gereken sorumluluklarınız nelerdir?” sorusunu yönelterek grup etkileşimini başlatır.
2. Öğrenciler tarafından belirlenen sorumluluklar tahtaya yazılır.
3. Öğretmen, belirlenen sorumluluklar yerine getirilmezse neler olabileceğini öğrencilere sorar ve cevaplamalarını ister.

Örnek:* Ödevlerimi yapmazsam.....olur.

* Ders araç gereçlerimi yanımda bulundurmazsam.....olur.

* Okula zamanında gelmezsem.....olur.

* Yatağımı toplamazsam.....olur.

* Küçük kardeşimin bakımına yardımcı olmazsam.....olur.

* Sofra kurulmasına yardım etmezsem.....olur.

* Sokağımızı temiz tutmazsam.....olur.

* Çocuk bahçesindeki salıncaklara zarar verirsem.....olur.

* Sokaktaki ağaçlara zarar verirsem.....olur.

4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

➤ Sorumluluklarınız arasında yerine getirmediğiniz var mı? Hangileri? Niçin?

➤ Sorumluluklarınızı yerine getirmediğinizde sonuçlar neler olabilir?

5. Sorumlulukları yerine getirmenin önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

3. SINIF – 5.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : TE BEN

Sınıf : 3. sınıf

Yeterlik Alanı : Kendini Kabul

Kazanım : Güçlü ve zayıf yönlerini fark eder.(Kazanım Numarası -68-)

Örenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Çizgisiz kâğıt, boya kalemleri, makas

Süreç :

1. Örencilerden makas, boyalı kalem, çizgisiz kâğıt kullanarak bir papatya hazırlamaları, papatyanın ortasına kendi ismini, papatyanın yapraklarının ön yüzüne güçlü, arka yüzüne de zayıf yönlerini yazmaları istenir.
2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Güçlü yanlarınızı belirlerken zorlandınız mı? Neden?
 - Zayıf yanlarınızı belirlerken zorlandınız mı? Neden?
 - Arkadaşlarınızla ortak olan ve olmayan özellikleriniz neler?
 - Güçlü ve zayıf yönlerinizi geliştirmek için neler yapabilirsiniz?
3. Güçlü ve zayıf yönlerini fark etmelerinin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

NOT:Öğretmen, öğrencilere güçlü ve zayıf yönlerini ifade eden papatyayı “Eğitsel ve Mesleki Planlama Dosyası”na koyarak, gelişimlerini takip edebileceklerini belirtir.

Değerlendirme:

3. SINIF – 6.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : KİSEL SINIRLARIM
Sınıf : 3. sınıf
Yeterlik Alanı : Kişiler Arası İlişkiler
Kazanım : Kişisel sınırlarını korur. (Kazanım Numarası -100-)
Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf
Süre : 40 Dakika
Ortam : Bahçe
Sınıf Düzeni : -
Araç-Gereç : Tebeir

Süreç _____ :

1. Öğrenciler bahçeye çıkarılır ve 2 gruba ayrılır.
2. Bir grup öğrenci kendi etrafına tebeirle bir çember çizer. (Çemberin büyüklüğü ya da küçüklüğü öğrencinin isteğine bağlı olmalıdır.)
3. Öğrencilere çizdikleri bu sınıra hiç kimseyi almamaları istenir.

Öğrencilere bu çemberin kişisel sınırları olduğu ve kişisel sınırların ne olduğu kısaca anlatılır. Kişisel sınırlar ile ilgili bilgi verilirken, öğrencilerin gelişim özellikleri, daha önce olumsuz bir yaşantıdan geçmi olma ihtimalleri vb. göz önünde bulundurulmalıdır.

4. Diğer gruba bu çemberin içine girmeye çalışmaları istenir. Çemberin içindeki öğrencilere de çemberin içine kimseyi almamaları istenir.
5. 5 dakika sonra, gruplar yer değiştirir ve diğer gruptaki öğrenciler çemberlerini çizer ve aynı uygulama devam eder.
6. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Çemberin içine girmeye çalışırken ne hissettiniz?
 - Çemberinizi korurken ne hissettiniz?
 - Günlük hayatta kişisel sınırlarınıza girmek isteyenler oldu mu? Neler yaptınız?
 - Kişisel sınırları korumak neden önemlidir?
7. Kişisel sınırlarını korumanın önemini vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

3. SINIF – 7.ETK NL K

Etkinli in Adı : HEP BERABER

Sınıf : 3. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Arkada ları tarafından dı landı ında neler yapabilece ini fark eder. (Kazanım Numarası 98)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Sürec :

1. “Oyun da dı lanma” ya da “grup çalı masında dı lanma” davranı ını içeren bir do açlama için sınıfta, gönüllü ö rencilerden olu an 4–5 ki ilik bir grup olu turulur ve canlandırma yapmaları istenir.
2. Canlandırmadaki dı layan ve dı lanan ö rencilerin yer de i tirerek tekrar canlandırma yapmaları istenir.

E er süre yeterli olursa iki canlandırmada yapılabilir.

3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Do açlamada dı lanan ö renci olarak neler hissettiniz?
 - Dı landı ınızda ne tür tepkiler verdiniz?
 - Do açlamada dı layan ö renci olarak neler hissettiniz?
 - Dı layan ve dı lanan arkada larınızı izlerken neler hissettiniz?
 - Dı lanan ki i olsaydınız nasıl tepkiler verirdiniz? Arkada larınızın verdi i tepkilerden en uygunu hangisi idi?
 - Dı lama davranı ında verilebilecek tepkiler neler? Sonuçları neler olabilir?
4. Arkada ları tarafından dı landı ında ba etme yollarını kullanmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

3. SINIF - 8. ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : ALAY ETMEM

Sınıf : 3. sınıf

Yeterlik Alanı : Kişiler Arası İlişkiler

Kazanım : Alay edilme durumlarında yapabileceklerini fark eder. (Kazanım Numarası 99)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-12

Süreç :

1. Öğretmen, alay edilme durumlarında öğrencilerin yapabileceği bazı davranış örneklerini tahtaya yazar.

- ✓ Varsa okuldaki şikâyet kutusuna yaz.
- ✓ Bir arkadaşına söyle.
- ✓ Seninle alay eden arkadaşının annesine söyle.
- ✓ Oradan uzaklaş.
- ✓ Duymazlıktan gel.
- ✓ Alay eden kişiye saldır.
- ✓ Başla.
- ✓ Anne, babana söyle.
- ✓ Abla.
- ✓ Sen de alay et.
- ✓ Başka birileri ile konuş.
- ✓ Onunla aynı fikirde ol.
- ✓ Arkadaşların ile ona tuzak kur.
- ✓ Rehber öğretmen ya da sınıf öğretmeninden yardım iste.
- ✓ Okul idaresine bildir.

Öğretmen, alay edilme durumlarında öğrencilerin yapabileceği davranış örneklerini çoğaltabilir.

2. Ö rencilerden tahtada listelenen alay edilme durumlarında gösterebilecekleri 3 davranı örne ini bir kâ ıda yazmaları istenir.
3. Ö retmen, ö rencilerle birlikte tartı arak, tahtadaki alay edilme durumlarında yapabilecekleri davranı örneklerini, uygun olan ve uygun olmayan ekinde 2 gruba ayırır.
4. Ö rencilerden yazdıkları davranı örneklerinin hangi gruba girdi ini kontrol etmeleri ve gönüllü ö rencilerin cevaplarını nedenleri ile birlikte sınıfla payla maları istenir.
5. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Sizinle alay eden oldu mu? Ne hissettiniz ve nasıl tepki verdiniz? Uygun tepki vermek neden önemlidir?
 - Tahtada listelenen alay edilme durumlarında gösterilebilecek bazı davranı örneklerinden hangilerini gösterdiniz?
 - Bu davranı örneklerinden hangisi daha etkili oldu?
 - Siz alay eden olsaydınız hangi davranı örne inden daha çok etkilenirdiniz?
6. Alay edilme durumlarında yapabilecekleri vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Form-12 ö retmene bilgi amacıyla verilmi tir.

De erlendirme:

S M TAKMA VE ALAY ETME

sim takma ve alay etme küçük çocuklarda ve okul yıllarında çok yaygındır. Birçok çocuk ve ergen alay etme ile baş etmek için etkili sosyal becerilerden ve baş etme stratejilerinden yoksundur. Alay etme nedeniyle üzgün olduklarında ve incindiklerinde bu durum di erlerinin alay etmeye devam etmesi için sinyallerdir, çünkü istedikleri tepkiye neden olmu lardır. Yeti kinlerin çocuklara alay etmeyi görmezden gelmesini söylemek gibi müdahale çalı maları genellikle i e yaramaz, çünkü kurbanlar incinene duygularını etkili biçimde nasıl gizleyeceklerini bilemezler. Çocuklar aynı zamanda alay edilme ve isim takma deneyimlerinden ne kadar acı çektiklerini yeti kinlerin anlamadı ı duygusunu ya arlar. Ana babaların ve ö retmenlerin isim takma ve alay etmenin olumsuz sonuçlarını engelleme ve baş etmede çocu a yardım için müdahaleleri çok önemlidir.

Ö retmenler için Stratejiler

Ö retmenlerin isim takılan ve alay edilen kurbanın ya amı üzerinde dü ündüklerinden daha çok etkisi vardır. E er ö retmenler bu davranı ı durdurmak için giri imde bulunmayarak, alay etmenin devam etmesine izin verirlerse, alay etmenin kabul edilebilir oldu u mesajını gönderebilir ve kurban durumundaki ö renci desteklenmemi hissedebilir. Ö retmenin tüm çocukların kabul edilmi hissetmesi ve hiç birinin dı lanmamı oldu unu hissetmesine yardım etmeleri gerekir.

- J Ö retmen sınıf içerisinde nezaket ve övgü davranı larını cesaretlendirmeli ve alay etme davranı larını kabul etmemelidir.
- J Kurbanı desteklemek için okul psikolojik danı ma ve rehberlik servisi ile çalı malı ve alay edilme e ilimi olan çocukların özel yeteneklerini ve güçlü yanlarını vurgulamalıdır.
- J Daha olumlu sosyal etkile imi ilerletmeye yardım etmek ve uygun olmayan davranı ları de i tirmek için ana babalar ile yakından çalı malıdır.
- J sim takma durumlarında ya da alay edildi inde duygularını gizleme etkinlikleri yapılır, rol oynama ile uygulama fırsatları sunulur (Levy, 2006).

3. SINIF – 9.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : DAVRANILARIMIN ETKİLERİ

Sınıf : 3. sınıf

Yeterlik Alanı : Kişiler Arası İlişkiler

Kazanım : Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediğini fark eder. (Kazanım Numarası 97)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-13

Süreç :

1. Form-13 öğrencilere dağıtılır ve doldurmaları istenir.
2. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşırlar.
3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Form-13'deki "Arkadaşıma Etkisi" sütununda ortak etkiler neler?
 - Form-13'deki "Bana Etkisi" sütununda ortak etkiler neler?
 - Davranışlarınızın arkadaşlarınıza etkileri konusunda öğrendiğiniz yeni şeyler oldu mu? Neler?
 - Davranışlarınızın kendinize etkileri konusunda öğrendiğiniz yeni şeyler oldu mu? Neler?
4. Davranışlarının kendisini ve arkadaşlarını nasıl etkilediği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

FORM-13

DAVRANI LARIM	ARKADA İMA ETK S	BANA ETK S
Arkada ımı oyuna almazsam		
Arkada ıma ba ırırım		
Arkada ımla alay edersem		
Arkada ıma yardım edersem		
Arkada ımla e yalarımı payla ırsam		
Arkada ıma küsersem		
Arkada ımla kavga edersem		
Arkada ıma çelme takarsam		
Arkada ımı seversem		
Arkada ım hastayken onu ziyarete gidersem		
Ö retmen bu davranı örneklerini ço altabilir.		

3. SINIF – 10.ETK NL K

Etkinli in Adı : *D NL YORUM

Sınıf : 3. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : leti imde dinlemenin önemini fark eder. (Kazanım Numarası 101)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Senaryolar

Kaynak : *(Erkan, 2005)

Süreç:

1. Ö rencilere senaryo–1 okunur.

Senaryo 1:

Birsen o gün okula geldi inde canı çok sikkındı. Serviste bir arkada ı ile kavga etmi ti. Sırasına oturdu unda ya adı ı olayı Mert'e anlatmaya ba ladı. Mert, Birsen'in sözünü bitirmesini beklemeden, “Barı ırsınız, bo ver.” Diyerek oradan ayrıldı ve di er arkada larının yanına gitti.

2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi ba latılır.

- Sizce Mert, Birsen'i dinledi mi?
- Sizce bu durumda Birsen ne hissetmi olabilir?
- Bu davranı , Birsen ile Mert'in arkada lı ını etkiler mi? Nasıl?
- Sizin de buna benzer ya adı ımız durumlar oldu mu? Neler hissettiniz?
- Siz Mert'in yerinde olsaydınız ne yapardınız?

3. Ö rencilere senaryo–2 okunur

Senaryo 2:

Birsen o gün okula geldi inde canı çok sikkındı. Serviste bir arkada ı ile kavga etmi ti. Sırasına oturdu unda ya adı ı olayı Mert'e anlatmaya ba ladı. Mert, Birsen'i sonuna kadar dikkatlice dinledi. Serviste olanları anlamak için sorular sordu. “Duruma üzüldü ünü, ama onun kendini çok üzmemesini, arkada ı ile bu konu için konu ursa barı acaklarını” söyledi. Daha sonra beraber di er arkada larının yanına gittiler.

4.A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Sizce Mert, Birsen'i dinledi mi?
- Sizce bu durumda Birsen ne hissetmi olabilir?

- Bu davranı , Birsen ile Mert'in arkada lı ını etkiler mi? Nasıl?
 - Sizde buna benzer ya adı ınız durumlar oldu mu? Neler hissettiniz?
 - İletimde dinlenmek önemli midir? Neden?
 - Kar ımızdakini dinlemezsek neler olur?
 - Kar ımızdakini dinlersek neler olur?
5. İletimde dinlemenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

3. SINIF – 11.ETK NL K

Etkinli in Adı : LG LER M

Sınıf : 3. sınıf

Yeterlik Alanı : Kendini Kabul

Kazanım : lgilerini fark eder. (Kazanım Numarası 67)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-14

Süreç :

1. Gönüllü ö renciler getirdikleri etkinlik çalı malarını sınıfta arkada ları ile payla ır.

2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Seçti iniz etkinli in dı nda, yapmaktan ho landı nız, ilgilendi iniz ba ka etkinlikler var mı? Neler?
- Arkada larınız etkinliklerini payla ırken, sizinde ilginizi çeken ve yapmak istedi iniz etkinler oldu mu? Neler?
- Kendinizle ilgili yeni bir e yler ö rendiniz mi? Neler?

3. lgilerini fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

Proje Geli tirmek
Gönüllü Çalı malara Katılmak (Yardıma htiyacılı olanlar için yapılan çalı malara katılmak vb.)
Resim Yapmak
Müzik Dinlemek
Enstrüman Çalmak
Spor Yapmak
Kitap Okumak
TV Seyretmek
Sinema/Tiyatroya Gitmek
Koleksiyon Yapmak
Hayvan Beslemek
Çiçek Yeti tirmek
Maket Yapmak
El Sanatları ile U ra mak
Zekâ Oyunları Oynamak (Satranç vb.)
Bilgisayarla lgilenmek
iir, Masal vb. Yazmak
Ö retmen isterse etkinlik listesini ço altabilir.

3. SINIF – 12.ETK NL K

Etkinli in Adı : SERBEST ZAMANIM VE LG LER M

Sınıf : 3. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Ba arı

Kazanım : Serbest zamanını ilgileri do rultusunda de erlendirir. (Kazanım Numarası 20)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

***Serbest zamanın ilgiler do rultusunda bireysel olarak (resim yapma, iir yazma, maket yapma vb.) ya da sosyal etkinlikler içerdi inde (halk oyunları, spor takımları) de erlendirilebilece i vurgulanmalıdır.**

Süreç:

1. Ö rencilere uyku, beslenme, temizlik, okulda geçen zaman vb. zorunlu yapılması gerekenlerin dı nda zamanı nasıl geçirdikleri, neler yaptıkları sorulur. Hafta içi ve hafta sonu zamanı nasıl geçirdiklerini ve neler yaptıklarını, defterlerine listelemeleri istenir.
2. Gönüllü ö rencilerden yazdıklarını sınıfla payla maları istenir.
3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Uyku, beslenme, temizlik, okulda geçen zaman vb. zorunlu yapılması gerekenlerin dı nda, kalan serbest zamanlarınızı neler yaparak de erlendirebilirsiniz?
- Serbest zamanınızı de erlendirirken neleri göz önünde bulunduruyorsunuz?
- Serbest zamanlarınızı de erlendirmek size ne kazandırır?
- lgileriniz do rultusunda serbest zaman etkinliklerinden neler yaparsınız?

(3. sınıfın 11. etkinli indeki Form–1 den faydalanılabilir.)

4. Serbest zamanlarını ilgileri do rultusunda de erlendirmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

3. SINIF – 13.ETK NL K

Etkinli in Adı : DO A VE ÇEVRE KONU UYOR

Sınıf : 3. sınıf

Yeterlik Alanı : Aile ve Toplum

Kazanım : Do ayı ve çevreyi korumaya kar ı duyarlı olur. (Kazanım Numarası 146)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Süreç :

1. Ö retmen tahtaya çevrede ve do ada bulunan varlıkları listeler. (Örnek; deniz, hava, su, nehir, göl, sokak, ku , a aç vb.)
2. Gönüllü ö renciler bu varlıkların rolüne girerek, insanlardan neler bekledi ini ifade eder.

ÖRNEK:Ben bir havayım, insanlardan beni kirletmemelerini istiyorum.

Ben bir a acım, insanlardan beni korumalarını istiyorum.

Ben bir soka ım, insanlardan beni temiz tutmalarını istiyorum.

3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Varlıkları canlandırırken neler hissettiniz?
- Sa lıklı, temiz bir çevre ve do a için üzerinize dü en görevler var mı? Neler?
- Nasıl bir do a ve çevrede ya amak isterdiniz?

4. Do aya ve çevreye kar ı duyarlı olmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

NOT:Ö renciler gazete, dergilerden do a ve çevre ile ilgili haberler toplayıp, sınıf gazetesi veya sınıf panosunda do a kö esi hazırlayabilirler.

De erlendirme:

3. SINIF – 14.ETK NL K

Etkinli in Adı : MESLEKLER KONU UYOR

Sınıf : 3. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel ve Mesleki Geli im

Kazanım : Çe itli mesleklerde çalı anların yaptıkları i lerden örnekler verir. (Kazanım Numarası 179)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Süreç:

Bir hafta önceki Rehberlik Saati'nde ö retmen gruplara, kendi seçtikleri mesleklerle ilgili ara tırma yapıp hazırlıklı gelmelerini ister.

1. Ö renciler 3-4'erli gruplara ayrılır.
2. Her gruba kendi seçtikleri bir mesle i tanıtmaları istenir.
3. Her grup seçtikleri mesle i canlandırır.
4. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Meslek nedir? nedir?
 - Neden bu mesle i tanıtmak istediniz?
 - Meslekleri canlandırırken ne hissettiniz?
 - Meslekleri canlandırırken en çok hangi i in zor oldu unu dü ündünüz?
 - Sınıfta tanıtılan bu i lerden hangisini yapmak istersiniz? Neden?
 - Sınıfta tanıtılan bu mesleklerden hangisini yapmak istersiniz? Neden?
5. Çe itli meslekleri tanımanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

3. SINIF – 15.ETK NL K

Etkinli in Adı : MESLEKLER

Sınıf : 3. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel ve Mesleki Geli im

Kazanım : Mesleklerin birbirine benzer ve birbirinden farklı özelliklerinin oldu unu açıklar.
(Kazanım Numarası 178)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-15

Sürec :

1. Form–15 ö rencilere dağıtılır ve soruları cevaplamaları istenir.
2. Form-15’deki meslekler tahtaya yazılır.
3. Gönüllü ö renciler cevaplarını sınıfla paylaşırlar.
4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Form-15’deki mesleklerin birbirleri ile benzer özellikleri var mı? Varsa neler?
 - Form-15’deki mesleklerin birbirlerinden farklı özellikleri var mı? Varsa neler?
 - Bu mesleklerle benzer özellik gösteren başka meslekler var mı? Varsa neler?
 - Bu mesleklerle farklı özellik gösteren başka meslekler var mı? Varsa neler?
5. Mesleklerin birbirine benzer ve birbirinden farklı özelliklerinin olabileceği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

FORM-15

DOKTOR	Ö RETMEN	ESNAF	AVUKAT
Ne i yapar? Kimlere hizmet ediyor? ini yaparken kullandı ı araç-gereçler neler? Nerede çalı ıyor? Geliri yakla ık ne kadar? Özel bir kıyafeti var mı? inin yaparken nasıl davranması gerekiyor? Nasıl bir e itim alması gerekiyor?	Ne i yapar? Kimlere hizmet ediyor? ini yaparken kullandı ı araç-gereçler neler? Nerede çalı ıyor? Geliri yakla ık ne kadar? Özel bir kıyafeti var mı? inin yaparken nasıl davranması gerekiyor? Nasıl bir e itim alması gerekiyor?	Ne i yapar? Kimlere hizmet ediyor? ini yaparken kullandı ı araç-gereçler neler? Nerede çalı ıyor? Geliri yakla ık ne kadar? Özel bir kıyafeti var mı? inin yaparken nasıl davranması gerekiyor? Nasıl bir e itim alması gerekiyor?	Ne i yapar? Kimlere hizmet ediyor? ini yaparken kullandı ı araç-gereçler neler? Nerede çalı ıyor? Geliri yakla ık ne kadar? Özel bir kıyafeti var mı? inin yaparken nasıl davranması gerekiyor? Nasıl bir e itim alması gerekiyor?

4. SINIF

KAZANIMLARININ İLLEN SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1-70	Duygularını ve dü üncelerini ifade eder.
2-22	Zamanını etkili biçimde kullanır.
3-21	Sınavlarda ba arıyı etkileyen etmenleri ifade eder.
4-23	Kendi ö renme stilini fark eder.
5-24	htiyaç duydu u bilgileri çe itli kaynaklardan toplar.
6-104	Öfkenin kontrol edilebilir bir duygu oldu unu fark eder.
7-105	Öfkesini uygun yollarla ifade eder.
8-102	Zorbalıkla kar ıla tı nda ba etme yollarını kullanır.
9-9	Sorumluluklarını yerine getirir.
10-103	Arkada ları tarafından dı landı nda ba etme yollarını kullanır.
11-69	Ba arılı oldu u etkinlikleri açıklar.
12-10	Okuldaki seçim süreçlerine katılır.
13-25	Grupla çalı manın avantajlarını açıklar.
14-180	Yerel çevresinde bulunan i llerden örnekler verir.
15-106	Arkada lı ın önemini ifade eder.
15	

* Koyu renkli kazanımlara ili kin etkinlik okul rehber ö retmeni, okul rehber ö retmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber ö retmen tarafından gerçekleştirilecektir.

4. SINIF ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

4. SINIF – 1.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : DUYGU ve DÜ ÜNCELERİMİZ

Sınıf : 4.sınıf

Yeterlik Alanı : Kendini Kabul

Kazanım : Duygularını ve dü üncelerini ifade eder. (Kazanım Numarası -70-)

Örenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-16

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇETİN

***Örencilere duygu ve dü üncelerini ifade etmeleri öğretmen tarafından tevik edilmeli, çocuğun duygu ve dü üncelerini nasıl ifade ettiğinden çok sadece ifade edebilmesi sağlanmalıdır.**

Süreç :

1. Örencilere Form-16 dağıtılır ve doldurmaları istenir.
2. Gönüllü öğrencilerden yazdıklarını sınıfla paylaşmaları istenir.
3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Duygularınızı yazarken zorlandınız mı?
 - Dü üncelerinizi yazarken zorlandınız mı?
 - Duygu ve dü ünceleriniz arasındaki fark nedir?
 - Arkadaşlarınızın duygu ve dü ünceleri ile sizin duygu ve dü ünceleriniz arasında benzerlik ve farklılıklar var mı?
 - Duygu ve dü üncelerimizi gerektiğinde ifade etmek neden önemlidir?
4. Duygu ve dü ünceleri ifade etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

1	Sevdi im bir arkada mla tartı tım. Duygum:..... Dü üncem:.....
2	Bana bisiklet alındı. Duygum:..... Dü üncem:.....
3	Oyunca ım kırıldı. Duygum:..... Dü üncem:.....
4	Yazın çok güzel bir tatil geçirdim. Duygum:..... Dü üncem:.....
5	En çok sevdi im ayakkabım yırtıldı. Duygum:..... Dü üncem:.....
6	Ö retmenim ba ımı ok adı. Duygum:..... Dü üncem:.....
7	Okul bahçesinde dü tüm. Duygum:..... Dü üncem:.....
8	Dikti im a aç kırıldı. Duygum:..... Dü üncem:.....
9	Arkada larım beni oyuna almadı. Duygum:..... Dü üncem:.....

10	Bo azım a rıyor. Duygum:..... Dü üncem:.....
11	Karde imle tartı tım. Duygum:..... Dü üncem:.....
12	Mahallemizdeki ya lı teyzenin ekme ini aldım. Duygum:..... Dü üncem:.....
13	Sofranın toplanmasına yardım ettim. Duygum:..... Dü üncem:.....
14	Bayramda iir okudum. Duygum:..... Dü üncem:.....
15	Karnemi aldım. Duygum:..... Dü üncem:.....

4. SINIF – 2.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : ZAMAN PASTASI

Sınıf : 4.sınıf

Yeterlik Alanı : Etkinlik Alanı

Kazanım : Zamanı etkili biçimde kullanır.(Kazanım Numarası-22-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-17, Form-18

Kaynak : *(Kulaksızolu, 2003)'ten uyarlanmıştır. Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç :

- 1.Öğrencilerden Form-17'de yer alan Zaman Çizelgesi bölümüne, sabah kalkımlarından, akşam yatana kadar yapacakları işleri listelemeleri istenir.
- 2.Saat eklindeki zaman pastasına bu listeyi yerleştirmeleri istenir.
- 3.Gönüllü öğrenciler yazdıkları cevabı sınıfla paylaşırlar.
- 4.Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Zamanı iyi kullandığımızı düşünüyor musunuz? Neden?
 - Hangi işlerde daha çok zaman ayırdınız?
 - Hangi işlerde daha az zaman ayırdınız?
 - Hangi işlerde zaman kaybı çok oldu?
 - Zaman kaybının sebebi nedir?
5. Öğrencilere Form-18 okunur.
6. Öğrencilerden Form-17'de yer alan Düzeltilmiş Zaman Çizelgesi bölümüne, öğrendikleri bilgilere göre sabah kalkımlarından, akşam yatana kadar yapacakları işleri tekrar listelemeleri istenir
7. Saat eklindeki zaman pastasına bu listeyi yerleştirmeleri istenir.
8. Gönüllü öğrenciler yazdıkları cevapları sınıfla paylaşırlar.
9. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Zamanı etkili şekilde kullanmanın yararları nelerdir? Neden?
 - Zamanı etkili kullanmak hayatımızda neleri değiştirir?
10. Zamanı etkili biçimde kullanmanın önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

ZAMAN ÇİZELGESİ		DÜZELTİLMİŞ ZAMAN ÇİZELGESİ	
YAPILAN İŞ	SAAT	YAPILAN İŞ	SAAT
1.SABAH KALKIŞ	07.30	1.SABAH KALKIŞ	07.30
2.		2.	
3.		3.	
4.		4.	
5.		5.	
6.		6.	
7.		7.	
8.		8.	
9.		9.	
10.		10.	
11.		11.	
12.		12.	
13.		13.	
14.		14.	
15.		15.	
16.		16.	
17.		17.	
18.		18.	
19.		19.	
20.		20.	
21.		21.	
22.		22.	
23.		23.	
24.		24.	
UYUMA	22.00	UYUMA	22.00

ZAMAN PASTASI	DÜZELTİLMİŞ ZAMAN PASTASI

ZAMANI PLANLAMA

Zamanı planlama, dönem planı, haftalık plan ve günlük plan ekinde üç ayrı ekinde yapılabilir.

1. Dönem Planı: Bunun için bir takvim kullanılabilir ve bu takvim görülecek bir yere asılır. Akademik dönem için önemli tarihleri gösteren bu takvim sınavları, ödev tarihlerini toplantıları ve öğrencinin ihtiyacı olan faaliyetleri içermelidir.
2. Haftalık Plan: Bir hafta boyunca yapılacak tüm görevleri planlamak için kullanılır. Sınav için hazırlanma, derslere hazırlanma, çalışma, arkadaşlarla beraber olma, eğlence gibi etkinlikler için zaman ayrılır. Haftalık plan yapılırken esnek davranılmalıdır.
3. Günlük Plan: Günlük planda bir günde yapılacak etkinlikler ayrıntılı biçimde belirlenmelidir.

Bu etkinlikler:

- Uykudan kalkılan saat
- Kahvaltının bitiş saati
- Okula gidiş-geliş saati
- Ulaşımında geçen süre
- Yemek için geçen süre
- Ders çalışmaya ayrılan süre
- Dinlenme, gezme, spor, TV seyretme, arkadaşlarla beraber olmaya ayrılan süre Okulda görülen ders konularının tekrarına ayrılan süre
- Ev ödevlerine ayrılan süre
- Uykuda geçen süre

Planda ders çalışma zamanı ve süresi planlanırken, mümkünse bu çalışma saatlerinin kişinin en verimli olduğu saatlere konulmasına dikkat edilmelidir. Birbirine benzeyen dersler üst üste çalışılmamalıdır. 20-40 dakika çalışıldıktan sonra mutlaka en az 10 dakika ara verilmelidir.

Yapmanız gereken bir yılın işi varsa, hemen oturun yapılması gereken işleri nasıl ve ne zaman yapılacağını bir listesini yapın. Daha sonra bunları zaman çizelgesine yerleştirin. Aynı anda birçok işe kesinlikle başlamayın. Bu konuda size yardımcı olacak bir yöntem aşağıda sunulmuştur.

İşlerinizi aciliyet ve önemlilik durumlarına göre gruplara ayırabilirsiniz. Bu durumda işleriniz önemliler ve önemsizler ile aciller ve acil olmayanlar biçiminde gruplara ayrılacaktır. Elbette bunların içinden öncelik taşıyanlar acil ve önemli olanlar olacaktır.

Yapılacak işler ve zamanları konusunda kararlı olun. Ayırdığınız sürelerle uyduyunuzda, bu zamana kadar ne kadar boş zaman harcadığınızı fark edeceksiniz. Kontrolü elinize alın. Planınıza uyduyunuzda, kontrol sizin elinizde olur (MEB, a. 2004).

4. SINIF – 3.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : BAĞIRILYIM ÇÜNKÜ...

Sınıf : 4. sınıf

Yeterlik Alanı : Emisyonel Bağırılı

Kazanım : Sınavlarda bağırılı etkileyen etmenleri ifade eder. (Kazanım Numarası -21-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-19

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç :

1. Form-19'daki sınav bağırılısını etkileyen etmenler maddeler halinde tahtaya yazılır.(Form-1 öğretim bilgisi amacıyla verilmiştir.)

2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Verimli ders çalışmanın sınav bağırılısı üzerindeki etkileri neler olabilir?
- Sınav kaygısının sınav bağırılısı üzerindeki etkileri neler olabilir?
- Stresin sınav bağırılısı üzerindeki etkileri neler olabilir?
- Sağlıklı beslenmenin sınav bağırılısı üzerindeki etkileri nelerdir?
- Düzenli uykunun sınav bağırılısı üzerindeki etkileri nelerdir?
- Çevresel etmenlerin sınav bağırılısı üzerindeki etkileri nelerdir?
- Bağırılı olmak için sınavlarda nelere dikkat edilmelidir?

3. Sınavlarda bağırılı etkileyen etmenlerin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

SINAV BA ARISINI ETK LEYEN ETMENLER

Verimli ders çalı ma: Verimli ders çalı manızı etkileyecek olumlu ve olumsuz birçok unsur vardır. Fakat siz hayatınızın sorumlulu unu fark etti iniz ve almaya ba ladı nızdan itibaren olumsuz etkenleri yok edebilir ya da bu etkenleri hafifletebilirsiniz. Verimli ders çalı mak için, çalı ma ortamınızı düzenleyin. Zihninizin da ılmasına neden olan etkenleri yok edin. Ö renmenin ön artlarından olan uyanıklık, dikkatli olmak, motivasyonu sa lamaktır. Sürece aktif katılımında bulunup, yaptı nız çalı malara ili kin geribildirimler almaya çalı n. Etkin okuma, etkin dinleme ve zamanı etkili kullanma verimli ders çalı mak için önemli faktörlerdir.

Sınav kaygısı: Sınav için olumlu dü ünün. Sınavlarda ba arılı olmanızın sizin tek ve son amacınız ve seçene iniz olmadı nı kendinize kabul ettirin. Gerçek olan da budur. Sınavdan önce zihninizde geçmi teki ba arısızlıklarınızı de il, ba arılarınızı vurgulayın. Kendinize, kendi de erinizin altında de er biçmeyin. “Ben aptalım, hiçbir ey beceremem” diye dü ünmeyin. Sınavda size yardımcı olmayacak dü ünce biçimlerinden uzak durun. Daha önceki ba arısızlıklarınızda ba arısız olma sebeplerini ara tırın ve onların telafi edilmesine çalı n. Bir ba ka deyi le aynı sebeplerin yeni bir ba arısızlı a yol açmasına izin vermeyin. Sınav bir ölüm kalım meselesi, ki ili in de erlendirilmesi de il, bilgilerin de erlendirilmesidir. Bu nedenle sınav ba arısı ile ki ilik de erini e görmeyin (Balta , 2006).

Stres: Sınav birçok Ö rencide psikolojik baskı yaratan bir olaydır. Sınav dönemi öncesinde ve sınav döneminde ö renci, ister istemez daha çok efor sarf etmek zorunda kalır. Çalı ma gecelere ta ar. Uykusuzluk, bedeni ve ruhu zayıf dü ürür. Sınavın nasıl geçece ine ili kin endi e sinirleri gerer. Bu durum, sınav ba arısını olumsuz etkiler. Çünkü sınav, bilgi ve yetenek kadar kafa dinçli i ve psikolojik dayanıklılık gerektirir (Özarpınar, 2002).

Sa lıklı beslenme: Sınav dönemi için önerilebilecek özel bir beslenme yöntemi yoktur. Bu dönemde bir zayıflama rejimine girmemeniz bütün uzmanların ortak görü üdür. Sınava hazırlık süresince et ve eker yiyerek zihnin daha iyi çalı masına katkıda bulunmak mümkün de ildir. Önemli olan çe itli besinlerden yiyerek dengeli bir beslenmeyi sürdürmektir. Aynı ekilde sınav sabahında normal bir kahvaltı yapmak ve uzun sürecek sınavlar için kan ekerinin dü mesi halinde a za atılacak bir küçük bisküvi bulundurmak yararlıdır (Balta , 2006).

Düzenli uyku: Uyku alı kanlı nınızı bilmeniz büyük önem ta ır. Ortalama uyku süresi 11 ya ndakiler için 9,5 saat, 17 ya ndakiler için 8–8,5 saattir. Uykunun 1. yarısı bedensel, 2. yarısı ruhsal dinlenme açısından önem ta ır. Bu sebeple sadece bir gecelik 3–5 saatlik kısa bir uykunun zihinsel faaliyet üzerinde olumsuz etkileri yoktur. Ancak uykusuzlukların arka arkaya birkaç gece devam etmesi, akıl yürütme, ö renme, dikkat gibi yüksek beyin faaliyetlerini olumsuz yönde etkiler.

Hiç uyumadan sınava girmek ise yapılabilecek en büyük hatadır. Bedensel dinlenmeye imkân veren en az 3 saatlik bir uykunun de eri hiçbir eyle ölçülemez (Balta , 2006).

Cevresel etkenler: Sınav ba arısını etkileyen etmenler içinde ses, ba ka insanların varlı ı, radyo, TV,

gazete, dergi, güne 111, odanın ısısı, havası, oturulan yerin çok rahat ya da çok rahatsız edici olması ba arıyı etkileyebilir (Balta , 2006).

Motivasyon: Çalı maya ba lamak ve sürdürmek konusunda temel faktörlerden bir tanesi ki inin hayatı ile ilgili sorumluluk ve kararları almak konusundaki isteklili idir. E er hayatınızla ilgili sorumlulu u dı dünya ve olaylara bırakırsanız, çalı manızı ve ba arınızı her zaman engelleyecek birçok sebebiniz olacaktır. Bir gün anneniz veya babanız duymak istemedi iniz bir söz söylemi oldu u için çalı mak istemeyeceksiniz, bir ba ka gün ö retmeninizle aranızda istenmeyen bir diyalog oldu u için çalı maya isteksiz olacaksınız, bir ba ka gün canınız sıkkın oldu u için, bir di er gün hava içinizi kararttı ı için, bir ba ka gün arkadaş lar size bir yere gitmeyi önerdi i için vb. Bu listeyi her gün için birden çok sebeple doldurmak mümkündür. E er hayatınızla ilgili sorumlulu un bütünüyle size ait oldu unu kabul ederseniz, o takdirde yukarda sıralanan sebeplerden hiç biri sizin motivasyonunuzu dü üremez (Balta , 2006).

Sınav Taktikleri: Sınava ba lamadan önce, 10–15 saniye soruları gözden geçirin. Gözden geçirme i lemi sırasında, anahtar noktaları hatırlamanız, istedi iniz sorudan ba lamanıza yardımcı olacaktır. Hızlı karar vermek ya da yava cevap vermek puan kaybına neden olabilir. Bir soru üzerinde belirli bir süre geçti i halde çözüme ula amazsanız, soruyu bırakın. Herhangi bir soru üzerinde zaman harcamak gerekti i ve karı ık gözüktü ü için, soruyu atlamayın. E er üzerinde zaman harcanması gerekti ini dü ündü ünüz her soruyu atlarsanız, kısa bir süre sonra çok az soruyu cevaplandırımı olabilirsiniz. Yanınızda bir saat bulundurun ve sınav süresine göre kendinizi ayarlayın. Zamanı bilinçli ve planlı bir eilde kullanırsanız, ba arınızı yükseltebilirsiniz. Zihninizin da ı lmasını önleyin, yoruldu unuzu hissetti iniz an ara verin. Geçen zamanla ilgilenmeyin.

Çoktan seçmeli sınavlarda, sorulan soruya cevap olamayacak seçenekleri eleyin. Tahmin etmeniz gerekirse hızlı tahminde bulunun ve fikrinizi de i tirmeyin. Çoktan seçmeli sınavlarda cevap kâ ıdına cevapları bütünüyle doldurarak, uygun bo lukları ta ırmadan ve koyu olarak i aretleyin. Cevap kâ ıdında yanlış de erlendirmeye neden olacak her türlü i aretten kaçınmın. Sınavlarda, bazen çok güç sorular olabilir. Bütün soruları do ru cevaplama beklentisi içinde olmayın (Balta , 2006).

4. SINIF – 4.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : NASIL ÖĞRENİYORSUNUZ?

Sınıf : 4. sınıf

Yeterlik Alanı : Etkinlik Alanı

Kazanım : Kendi öğrenme stilini fark eder. (Kazanım Numarası -23-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-2

Hazırlayanlar : Serdar ERKAN, Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞCI / Hicran ÇETİN

Süreç :

1. Öğretmen Form-2'yi okur ve “bunlardan hangisinin size uygun olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?” sorusu ile grup etkileşimi başlatılır.
2. Gönüllü öğrenciler cevaplarını sınıfla paylaşırlar.
3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Bu öğrenme stilleri hakkında daha önceden bilginiz var mıydı?
 - Kendi öğrenme stiline uygun çalışıyor musunuz? Neden?
 - Kendi öğrenme stilimize uygun çalışırsak neler olur?
4. Kendi öğrenme stilini fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

Ö RENME ST LLER

A a ıda 3 tür ö renme stiline sahip insanlarda genellikle rastlanan özellikler bazı özellikler belirtilmektedir. Bunlardan hangisinin size uygun oldu unu dü ünüyorsunuz?

GÖRSEL	<p>Görseller, özel hayatlarında düzenli ve titiz olabilirler. Karı ıklık ve da ınıklıktan rahatsız olabilirler. Da ınık bir masada çalı amayabilir, önce masayı kendilerine göre düzenleyebilir, daha sonra çalı maya ba layabilirler. Kalem, silgi, kalemıra gibi araçlar için masada kendilerine göre yerler belirleyebilirler. Bu araç gereçleri hep bu yerlerde tutabilirler. Çantaları, dolapları her zaman düzenli olabilir. Yazmayı sevmeseler bile defterlerini düzenli ve itinalı kullanabilirler. Defterlerinin kö eleri kıvrılmaz, kıvrılsa da ataç kullanabilirler. Düz anlatım dedi imiz (okullarda ö retmenin ya da bir ö rencinin ders anlatması) ö retim yönteminden yeterince yararlanamayabilirler. Tam olarak anlamaları için dersin mutlaka görsel malzemeler ile desteklenmesi gerekebilir. Harita, poster, ema, grafik gibi görsel araçlarla kolay ö renebilir ve bu araçlarla ö rendiklerini kolay hatırlayabilirler. Ö rendikleri konuları gözlerinin önüne getirerek hatırlamaya çalı abilirler (Boydak, 2006).</p>
TSEL	<p>itseller küçük ya larda kendi kendilerine konu abilirler. Ses ve müzi e duyarlıdırlar. Sohbet etmeyi, birileri ile çalı mayı sevebilirler. Ahenkli ve güzel konu abilirler. Yabancı dil ö reniminde (konu ma ve dinleme becerilerinde) ba arılı olabilirler. İlkö retim bir ve ikinci sınıflarda kendi kendilerine konu maları nedeni ile ö retmeni dinlemeyebilirler. Bu özellikleri nedeni ile i ittiklerini daha iyi anlama özelliklerine ra men bu anslarını kaybedebilirler. Gözle okuma esnasında hiç bir ey anlamayabilirler. Bu nedenle en azından kendi kula ının duyabilece i bir sesle okumalarına izin verilebilir. ittiklerini daha iyi anlayabilirler. Daha çok konu arak ve tartı arak ö renebilirler. Bilgi alırken dinlemeyi okumaya tercih edebilirler. Olay ve kavramları birinin anlatması ile daha iyi anlayabilirler. Grupla ikili çalı malarda konu ma ve dinleme olanakları oldu u için iyi ö renebilirler. Hatırlamak istediklerini birisi kendilerine anlatıyor ya da söylüyormu gibi i iterek hatırlamaya çalı abilirler (Boydak, 2006).</p>
K NESTET K/DOK UNSAL	<p>Dokunsallar oldukça hareketli olur, sınıfta yerlerinde duramayabilirler. Sürekli hareket halinde olabilirler. Tahtayı silmek, pencereyi açmak, kapıyı örtmek, tebe ir getirmek hep onların görevi olsun isteyebilirler. Uzun müddet oturmaya zorlanırlarsa, derste ne olup bitti ini de anlamaz hale gelebilirler. Bu hareketlilik uygun i lerle yönlendirilmezse genelde sınıfta problem çıkabilir. Tahta, tebe ir, ders anlatımı, ders i leme sisteminden en az yararlananlar onlar olabilir. Dersin anlatılması veya görsel malzemeleri ile zenginle tirilmesi, kinestetik-dokunsal ö rencinin ö renmesine beklenen ölçüde katkı sa lamayabilir. O nedenle sınıflarımızda ideal ders araçları olarak kabul edilen ema, harita, foto raf gibi görsel araçlar kinestetik ö renci için daha az de er ta ıyabilir. Çünkü ne kadar renkli ve canlı olursa olsun görsel materyaller onların ö renmesini beklenen ölçüde kolayla tırmayabilir, anlatımdan da yararlanamayabilirler. Ö renebilmeleri için ellerini kullanacakları, yaparak, ya ayarak ö renme dedi imiz ö renme tekniklerinin uygulanması gerekebilir. Sınıf yerine okul bahçesi veya laboratuarda dokunarak, ellerini kullanarak, olayların içinde ya ayarak çok daha iyi ö renebilirler (Boydak, 2006).</p>

4. SINIF – 5.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : ARA TIRIR-Ö REN R M

Sınıf : 4. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Ba arı

Kazanım : ihtiyaç duydu u bilgileri çe itli kaynaklardan toplar. (Kazanım Numarası -24-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Senaryolar

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

1. Ö retmen a a ıdaki senaryoları ö rencilere okur ve a a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi ba lar. (Ö retmen sınıfın ihtiyacına göre bu senaryoları de i tirebilir.)

Senaryo 1

Cüneyt, Matematik dersini sevmesine ra men ba arısızdır. Matematik dersinde ba arılı olabilmek için verimli ders çalı ma yöntemlerini bilmemektedir.

- Cüneyt, nerelerden bilgi alabilir?

Senaryo 2

Hakan, ailesi ile birlikte tatile çıkacaktır. Gidecekleri yer hakkında yeterli bilgiye sahip de ildir.

- Hakan nerelerden bilgi alabilir?

Senaryo 3

Hayrettin'in ailesi eve bilgisayar almı tır. Hayrettin bilgisayarı kullanabilmek için gerekli bilgilere sahip de ildir.

- Hayrettin, nerelerden bilgi alabilir?

Senaryo 4

Ra it, basketbol oynamayı çok sever. Bo zamanlarında bir spor kulübünde basketbol oynamak istemektedir. Fakat hangi spor kulübüne gidebilece i hakkında bilgi sahibi de ildir.

- Ra it, nerelerden bilgi alabilir?

Senaryo 5

Umut, hayvanları çok sevmekte ve ileride veteriner olmak istemektedir. Fakat bu meslek hakkında yeterli bilgiye sahip de ildir.

- Umut, nerelerden bilgi alabilir?
 - Sizde bu durumlara benzer ya antılarınız oldu mu?
 - ihtiyaç duydu unuz bu bilgileri nerelerden ya da kimlerden aldınız?
 - ihtiyaç duydu unuz bu bilgileri çe itli kaynaklardan toplarken zorlandınız mı?
 - En çok hangi konularda bilgi toplama ihtiyacı duyuyorsunuz?
 - En çok bilgi topladı ınız yer ya da ki iler kimler?
2. ihtiyaç duydu u bilgileri çe itli kaynaklardan toplamının önemi ve gereklili i vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

4. SINIF – 6.ETK NL K

Etkinli in Adı : AHMET' N D FIRÇASI

Sınıf : 4. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Öfkenin kontrol edilebilir bir duygu oldu unu fark eder. (Kazanım Numarası -104-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-21

Hazırlayanlar : Ergül SİRKINTI - Rehber Ö retmen

***Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdi i için okul rehber ö retmeni veya RAM'lerden gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sa lanamadı ı ya da kalabalık okullarda rehber ö retmenin yeti emedi i durumlarda bu etkinlikler yerine ö rencilerin geli im özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber ö retmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da di er etkinliklere daha geni yer verilebilir.**

Süreç _____ :

1. Ö retmen Form-21'i okur.

2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi ba latılır.

- Ahmet niçin çok öfkeliydi?
- Bireyler aynı olaylara farklı tepkiler verebilmektedirler. Ahmet'in ya adı nı siz ya asaydınız öfkelenir miydiniz?
- Ay e Ahmet'e öfkesini kontrol edebilmesi için hangi egzersizleri yaptırdı?
- Ay e bu egzersizleri kimden ö renmi ti?
- Öfkesi geçtikten sonra Ahmet neler hissetti?
- Ahmet öfkesini kontrol edemeseydi neler olabilirdi?
- Öfke kontrol edilebilir bir duygudur. Öfkelendi inizde öfkenizi kontrol edebiliyor musunuz? Nasıl?

3. Öfkenin kontrol edilebilir bir duygu oldu u vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Not: 6. sınıfta, gev eme ve nefes egzersizlerine ili kin bilgi verilmi tir. Ö retmen gerekli gördü ü takdirde bu bilgiden faydalanabilir.

De erlendirme:

AHMET'İN DİR FIRÇASI

Ahmet o gün okula çok öfkeli gelmişti. Sıra arkadaşları Ayşe ve Ahmet'e günaydın bile diyememişti. Çünkü Ahmet çok sinirliydi. Ahmet dersi iyi dinlemiyor, sürekli "pöfff" diye sesler çıkartıyordu.

Ayşe, Ahmet'in bu durumuna çok üzölmüştü. Teneffüste Ahmet'in yanına yaklaşıp, niçin bu kadar öfkeli olduğunu sordu.

AHMET: Niçin olacak, arkadaşım yüzünden, diye cevap verdi.

AYŞE: Ne oldu ki? Diye sordu.

AHMET: Daha ne olsun, sabahki dir fırçamı kullanmadım .

Ayşe gülmek için kendini zor tuttu. Ahmet'in arkadaşısı Ömer henüz 1. sınıfa giden küçük bir çocuktur.

AYŞE: Neyse olan olmuş , öfke kontrol edilebilir bir duygudur. Rahatlamam için rehber öğretmenimizden öğrendiğimiz alı tırmaları yapar mısın?

AHMET: Neymiş o?

AYŞE: İmdi:

Derin derin nefes al,

Bu sırada güzel bir manzarayı zihninde hayal et.

Derin derin nefes alıp verdiğinde gördüğün de il karnın dir melodir.

Bu sırada kendine "sakin ol" diyerek telkinde bulunabilirsin.

Ahmet, Ayşe'nin gösterdiği alı tırmalar ile biraz rahatlamış öfkesi geçmeye başlamıştı.

AHMET: Öfkelenince başka ne tür alı tırmalar yapılmalı diye sordu.

AYŞE: Mizah!

AHMET: Nasıl yani?

AYŞE: Sevdiğimiz bir fıkra ya da gülmemizi sağlayacak bir filmi hatırlayıp, öfkemizi yok edebiliriz. Ayrıca, çevremizi de i tirmek öfkemizi yatırtabilir. öyle ki; Bazen sinirlenip öfkelenmemize yol açan şeylerin yakın çevremizde olduğunu fark ederiz. Buradan biraz uzaklaşarak rahatlamamızı sağlayabilir. çeri zili çalmıştı. Ahmet'le Ayşe sınıfa doğru yürürken, onları gören küçük Ömer arkadaşları yanlarına geldi. Bir türlü açmayı beceremediği kalemini abeyine uzatarak açmasını söyledi. Kalem i özenle açan Ahmet, arkadaşına beslenme saatinden sonra dir lerini fırçalamayı unutmamasını öğütledikten sonra, arkadaşının başını ok ayarak, sınıfına gönderdi.

Ahmet, arkadaşın Ömer'e basit bir neden dolayısı niçin bu kadar öfkelenmiş olduğunu açıkladı.

Ergül SİRKİNTİ

4.SINIF 7.ETK NL K

Etkinli in Adı : ÖFKEM

Sınıf : 4.sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Öfkesini uygun yollarla ifade eder. (Kazanım Numarası -105-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-22

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

***Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdi i için okul rehber ö retmeni veya RAM'lardan gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sa lanamadı ı ya da kalabalık okullarda rehber ö retmenin yeti emedi i durumlarda bu etkinlikler yerine ö rencilerin geli im özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber ö retmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da di er etkinliklere daha geni yer verilebilir.**

***Öfkesini uygun yolla ifade etmede yo un sorun ya ayan ö renci için okul rehber ö retmeni, okul rehber ö retmeni yoksa RAM ile i birli i yapılarak ö renciye destek hizmeti sa lanmalıdır.**

Süreç :

1. Ö renciler 6 ki ilik gruplara ayrılır.
2. Ö rencilere a a ıdaki açıklama yapılır.

“Öfke temel bir duygudur. Her insan zaman zaman öfkelenebilir. Öfke ne iyi ne de kötü bir duygudur. Mutluluk, üzüntü gibi insanda var olan bir duygudur. nşanlar incindiklerinde, hakları ihlal edildi inde, i ler yolunda gitmedi inde öfkelenebilirler. Öfke uygun olan ya da olmayan çe itli biçimlerde gösterilebilirler. Uygun olmayan biçimlerde gösterildi inde çevreye, e yalara ya da ba ka insanlara zarar verilebilir. imdi sizlere da itaca ım formdaki durumları okumanızı ve bu durumlara verebilece iniz uygun tepkileri yazmanızı istiyorum.”

3. Her gruba Form-22 verilir ve doldurmaları istenir.
 4. Her grup cevaplarını sınıfla payla ır ve cevapların uygun olup olmadığı konusunda konu ulur.
 5. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
- Form-22 de verilen durumlara benzer ya antılarınız oldu mu? Olduysa ne yaptınız?
 - Öfkeyi uygun olmayan yollarla ifade edersek neler olur?
 - Öfkeyi uygun yollarla ifade edersek ne olur?
6. Öfkesini uygun yollarla ifade etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

Arkada mız izin almadan defterinizi aldı götürdü ve uzun süre defterinizi aradınız. Sonunda defterinizin arkada mızda oldu unu ö rendiniz ve çok öfkelendiniz:

Öfkenizi uygun yolla nasıl ifade edersiniz, davranı mız ne olur?

.....

Koridorda yürürken ko an bir arkada mız geldi ve size çarptı. Elinizdekiler yere saçıldı ve öfkelendiniz:

Öfkenizi uygun yolla nasıl ifade edersiniz, davranı mız ne olur?

.....

Okul kantininde sırada beklerken iki ki i geldi ve bir ey söylemeden sizin önünüze geçtiler. Siz bu durum kar ısında öfkelendiniz:

Öfkenizi uygun yolla nasıl ifade edersiniz, davranı mız ne olur?

.....

Geç bir saatte dı arı çıkıp arkada mızla oynamak istediniz. Anneniz izin vermedi. Bu duruma öfkelendiniz:

Öfkenizi uygun yolla nasıl ifade edersiniz, davranı mız ne olur?

.....

Ders çalı rken karde iniz geldi ve ödevinizin üzerini çizdi. Bu duruma öfkelendiniz:

Öfkenizi uygun yolla nasıl ifade edersiniz, davranı mız ne olur?

.....

4. SINIF – 8.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : BA EDEBİLER...

Sınıf : 4. sınıf

Yeterlik Alanı : Kişiler Arası İlişkiler

Kazanım : Zorbalıkla karşılaşmada baş etme yollarını kullanır. (Kazanım Numarası 102)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-23

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

*Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdiği için okul rehber öğretmeni veya RAM'lardan gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sağlanamadığı ya da kalabalık okullarda rehber öğretmenin yetiemediği durumlarda bu etkinlikler yerine öğrencilerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber öğretmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da diğer etkinliklere daha geniş yer verilebilir.

Süreç :

1. Öğrencilere Form-23 dağıtılır ve doldurmaları istenir.
2. Gönüllü öğrencilerden cevaplarını sınıfla paylaşmalarını istenir.
3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Formda belirtilmeyen başka ne tür zorbalık davranışları olabilir?
 - Zorbaca davranışlarla karşılaşmış olduğunuz oldu mu? Neler yaptınız?
 - Zorbalıkla karşılaşan kişi neler yapabilir?
4. Zorbalıkla karşılaşmada baş etmenin önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

FORM-23

ZORBA DAVRANI I	NELER YAPAB L R M?
Ba ka birinden eziyet görmek	
Ba ka birinin bana sata ması	
Ba kasının bana isim takarak, alay etmesi	
Ba ka birinin e yamı zorla alması	
Ba ka birinin canımı acıtması, beni itip, kakması, vurması, tekmelemesi	

4. SINIF – 9.ETK NL K

Etkinli in Adı : SORUMLULUKLARIM

Sınıf : 4. sınıf

Yeterlik Alanı : Okula ve Çevreye Uyum

Kazanım : Sorumluluklarını yerine getirir. (Kazanım Numarası 9)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form–24

Hazırlayanlar : *(Erkan, 2005)' ten uyarlanmı tır. Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

1. Form–24 da ıtılır ve doldurmaları istenir.

2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi ba latılır.

- Belirtilen alanlara ili kin yazdı ınız sorumluluklarınız nelerdir?
- Belirtilen alanlara ili kin yazdı ınız sorumluluklarınızı yerine getiriyor musunuz?
- Sorumluluklarınız arasında yerine getirmedikleriniz var mı? Hangileri? Niçin?
- Sorumluluklarınızı yerine getirmedi iniz de ne gibi sonuçlarla kar ıla ıyorsunuz?
- Sorumluluklarınızı yerine getirdi inizde neler olur?

3. Sorumluluklarını yerine getirmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

SORUMLULUKLARIM

Hepimizin yerine getirmesi gereken sorumluluklar vardır. Sorumluluklarınızdan be tanesini ilgili bölümlere yazınız.

Ö RENC OLARAK SORUMLULUKLARIM

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

ÇOCUK OLARAK SORUMLULUKLARIM

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

ARKADA OLARAK SORUMLULUKLARIM

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

KARDE OLARAK SORUMLULUKLARIM

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

VATANDA OLARAK SORUMLULUKLARIM

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

4. SINIF – 10.ETK NL K

Etkinli in Adı : DI LANIRSAM BA EDEB L R M

Sınıf : 4. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Arkada ları tarafından dı landı ında ba etme yollarını kullanır. (Kazanım Numarası 103)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-25

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

1. Ö retmen, ö rencilere ne tür dı lanma davranı ları ile kar ıla tıklarını ya da kar ıla abileceklerini sorar ve cevaplar tahtaya yazılır.
2. Tahtaya yazılan dı lanma davranı ı örneklerinden birini gönüllü ö renciler canlandırır. (Zaman yeterli olursa, birden fazla dı lanma davranı ı örne i canlandırılabilir.)
3. Ö retmen, dı lanma anında oyunu durdurur ve ö rencilere bu durumla nasıl ba edebileceklerini sorar.
4. Canlandırma bittikten sonra ö retmen Form-25'i okur.
5. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Sizin arkadaş larınızı dı ladı ınız anlar oldu mu? Nasıl tepkiler aldınız?
 - Arkada larınız tarafından dı landı ınız anlar oldu mu? Nasıl ba ettiniz?
6. Arkada ları tarafından dı landı ında ba etme yollarını kullanmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

AKRAN REDD

Akranları tarafından dışlanan çocuklar arasındaki bazı bağlanma becerilerini kullanabilirler.

B R L YAP

Oyunları ya da eylemleri paylaş
Oyun ile ilgili sorun varsa öneri yap
Kurallar hakkında anlaşmazlık varsa alternatifler sun

KATILIM

Katıl
Bağlan
Oyuna ya da etkinliğe dikkatini ver

LET M KUR

Diğer insanlarla konuş
Kendini ya da oyun hakkında bir şeyler söyle
Diğer insanlar ya da oyun hakkında soru sor
Diğer insanlar konuşurken dinle
Nasıl yaptıklarını görmek için diğer insanlara bak

DESTEK OL- ONAYLA

Diğer insanlara dikkat et
Hocam bir şeyler söyle
Arada bir gülümse
Yardıma ya da öneri teklif et

KAYBETSEN B İLE Y İZ B R SPORCU OL

Kazananları kutla
Diğer öğrencilerin becerilerini öv
El sallama ve güzel bir oyundan
Oyun hakkında güzel bir şeyler söyle
Kendini hakkında emsalsiz bir şeyler söyle

Y İZ B R GRUP ÜYESİ OL

Grup arkadaşlarıyla arkadaşlaş ve emsalsiz ol
Tüm oyun boyunca kal
Takımının yaptıklarına dikkat et
Grupundaki herkesi alkışla

SO SÜZGÖZLÜK İNİ KORU

Gülümse
Sakın konuşma yap
Sesini sakın ve sessiz tut
Sakince ayrıl (Blacher, 2004).

4. SINIF – 11.ETK NL K

Etkinli in Adı : BA ARILARIM

Sınıf : 4. sınıf

Yeterlik Alanı : Kendini Kabul

Kazanım : Ba arılı oldu u etkinlikleri açıklar. (Kazanım Numarası 69)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç _____ :

1. Ö rencilere ba arılı oldukları etkinliklerin neler oldu u sorulur ve verilen cevaplar tahtada listelenir.

ÖRNEK:

arkı söylemek, voleybol oynamak, resim yapmak, rol yapmak, el i i, bahçe i leri, tamirat i leri, güzel konu ma vb.

2. Ö rencilerden ba arılı oldukları bu etkinlikleri canlandırmaları istenir.

ÖRNEK:

arkı söyler, tahtada resim yapar, güzel iir okur vb.

Ö renciler tamirat i i, el i i, bahçe i lerinde ba arılı oldu unu dü ünüyorsa bir hafta sonra yaptı ı bir çalı mayı sınıfa getirip gösterebilir.

3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

➤ Ba arılı oldu unuzu imdi fark etti iniz bir etkinlik oldu mu? Nedir?

➤ Ba arılı oldu unuz etkinli i geli tirmeyi dü ünüyor musunuz? Bu konuda neler yapmayı dü ünüyorsunuz?

➤ Ba arılı oldu unuz etkinliklerle ilgili bir meslek sahibi olmayı dü ünür müsünüz?

4. Ba arılı oldu u etkinliklerin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

4. SINIF – 12.ETK NL K

Etkinli in Adı : SEÇMEK VE SEÇ LMEK

Sınıf : 4. sınıf

Yeterlik Alanı : Okula ve Çevreye Uyum

Kazanım : Okuldaki seçim süreçlerine katılır. (Kazanım Numarası 10)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

***Ö rencilerin okulda yapılan ö renci meclisi seçim sürecine demokratik tutumlar sergileyerek katılmaları amaçlanmaktadır. Etkinlik okuldaki seçim sürecinden önce yapılmalıdır.**

Süreç:

Bir hafta önce, sınıftaki gönüllü ö rencilerden gruplar kurmaları istenir. (“Çevreyi Koruyanlar Grubu”, “Satranç Sevenler Gurubu” vb.)

Bir hafta süresince kurulan grupların liderleri ve taraftarları sınıf içinde seçim propagandası yapar.

1. Seçim sandı ı ve oy pusulaları hazırlanır.
2. Sınıfta seçim atmosferi sa lanır, seçim yapılır.
3. Kazanan grupların üyeleri sınıf meclisini olu turur.
4. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Seçim sürecinde neler ya adınız?
 - Kulüp üyelerini hangi özelliklerinden etkilenerek seçtiniz?
 - Oy kullanmayan ö renci var mı? Varsa neden kullanmadı?
 - Seçmek ve seçilmek neden önemlidir?
5. Ö retmen, sınıfta yapılan grup seçiminin, okulda yapılan seçimlere örnek oldu unu vurgulayarak, okulda yapılan seçimlerin neler oldu unu ö rencilere sorar.
6. Ö rencilerin verdikleri cevaplar tahtaya yazılır.(sınıf ba kanlı ı seçimi, ö renci temsilcili i seçimi, ö renci kulüpleri seçimi, okul ba kanlı ı seçimi vb.)
7. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Okuldaki seçim süreçlerine istekli olarak katılıyor musunuz? Neden?
 - Okulda ki seçim süreçlerine katılmak neden önemlidir?
8. Bu etkinli in sonunda ö rencilere neler kazandıkları sorulur ve cevaplarını sınıfla payla maları istenir.
9. Okuldaki seçim süreçlerine katılmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

4. SINIF – 13.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : Bir elin sesi var, iki elin sesi var

Sınıf : 4. sınıf

Yeterlik Alanı : Etkisel Barın

Kazanım : Grupa çalımanın avantajlarını açıklar. (Kazanım Numarası 25)

Örenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç :

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBALAN / Hicran ÇETİN

Süreci :

1. Öğretmen “Bir elin sesi var, iki elin sesi var” atasözünü tahtaya yazar ve öğrencilere bu atasözünün kendileri için ne ifade ettiğini sorar.
2. Öğretmen, öğrencilerden bu atasözü ile ilgili daha önce yazdıkları birer ya da antılarını yazmalarını ister.
3. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşırlar.
4. Aşağıdakilerle benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Grupa çalışmaktan hoşlanıyor musunuz? Neden?
 - Grupa çalışmanın avantajları nelerdir? Neden?
5. Grupa çalışmanın avantajları vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

4. SINIF – 14.ETK NL K

Etkinli in Adı : EKMEK PARASI

Sınıf : 4. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsek ve Mesleki Geli im

Kazanım : Yerel çevresinde bulunan i lerden örnekler verir. (Kazanım Numarası 180)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç :

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç _____ :

Ö renciler 4-5'erli gruplara ayrılır. 1 Hafta önceden yerel çevrelerinde bulunan i ler hakkında bilgi toplamaları istenir.

Ö renciler yerel çevrede yapılan i ler hakkında bilgi toplarken a a ıdakilere benzer sorulara cevap arayabilirler.

- ✓ Yerel çevrede bulunan i ler ne zamandır yapılmakta?
- ✓ Yerel çevrede yapılan bu i leri kimler yapmakta?
- ✓ Yerel çevrede yapılan bu i ler nasıl bir ortamda yapılmakta?
- ✓ Yerel çevrede yapılan bu i lerin geliri nasıl?
- ✓ Yerel çevrede yapılan bu i lerin çalı ma ko ulları nasıl?

1. Ö renciler yerel çevrede bulunan i lerle ilgili topladıkları bilgileri sınıfta anlatırlar.

2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Ailenizde bu i leri yapanlar var mı?
- Sizde ilerde bu i lerle u ra mayı dü ünüyor musunuz? Neden?
- Ba ka bildi iniz yerel çevrelerde yapılan i ler var mı? Neler?
- Yerel çevrelerde yapılan i lerin ülke ekonomisine katkısı nedir?

3. Yerel çevrede bulunan i leri tanımanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

4. SINIF – 15.ETK NL K

Etkinli in Adı : Y K BEN M ARKADA IMSIN!

Sınıf : 4. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Arkada lı ın önemini ifade eder. (Kazanım Numarası 106)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Renkli kurdeleler

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç _____ :

Ö rencilerden (bir hafta / bir gün önce) sınıfa fiyonk ekinde ba lanmı 2 adet renkli kurdele getirmeleri istenir. (Kurdele yerine çiçek, yıldız vb. kullanılabilir.)

1. Ö retmen ö rencilere “arkada lık neden önemlidir?” sorusunu sorar ve ö rencilerin verdi i cevaplara göre arkada lıkta olması gereken olumlu kavramları tahtaya yazar. (destek olmak, güven, sır saklamak, emin olmak, samimiyet, vefa, dürüstlük, nezaket, sevgi vb.)
2. Tahtaya yazılan kavramlardan yola çıkarak gönüllü ö renciler arkada larına hazırladıkları kurdelelerden birini takarak duygularını ifade ederler.

ÖRNEK: yi ki benim arkada ımsın çünkü bana destek oluyorsun

yi ki benim arkada ımsın çünkü sırlarımı saklıyorsun.

yi ki benim arkada ımsın çünkü.....

3. Ö renciler hazırladıkları son kurdeleyi duygularını ifade ederek kendilerine takarlar.

ÖRNEK: Ben arkada ıma dürüst davranıyorum. Çok güvenilir bir arkada lı ımız var.

Ben arkada ımı seviyorum. Bana ihtiyacı oldu unda yanımdayım.

4. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Arkada lık neden önemlidir?
- Dünyada arkada lık olmasaydı sizce neler olurdu?

5. Arkada lı ın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

5. SINIF

KAZANIMLARININ LEN SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1-29	E itsel ba arı ile ili kili etmenleri açıklar.
2-108	Ki isel-sosyal ve e itsel sorunlarla kar ıla tı nda nereden ve nasıl yardım alaca mı fark eder.
3-26	Etkili bir grup üyesinin ve liderinin özelliklerini açıklar.
4-27	Kendi ö renme stiline uygun çalı ma yöntemlerini kullanır.
5-11	Ya adı ı çevredeki e itsel ve sosyal imkânlardan yararlanmanın önemini fark eder.
6-110	Kendini arkada ının yerine koyarak onun duygu ve dü üncelerini anlar.
7-109	Uygun reddetme davranı ma ili kin örnekler verir.
8-107	Akran baskısıyla nasıl ba edece ini açıklar.
9-71	Duygularının davranı larını nasıl etkiledi ini fark eder.
10-111	Ba kalarıyla kurdu u ileti imi de erlendirir.
11-112	Barı içinde ya amak için gereken olumlu tutum/davranı ları fark eder.
12-148	Kitle ileti im araçlarının toplum üzerindeki etkisini fark eder.
13-181	Çalı manın insanlar ve toplum için önemini açıklar.
14-147	Toplum için gönüllü çalı manın önemini ve gereklili ini açıklar.
15-28	Bir üst sınıfın nasıl olaca ma ili kin hayallerini ve beklentilerini açıklar.

5. SINIF ETK NL K ÖRNEKLER

5. SINIF – 1.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : BAĞIRI YOLU

Sınıf : 5.sınıf

Yeterlik Alanı : Etkisel Bağır

Kazanım : Etkisel bağır ile ilgili etmenleri açıklar. (Kazanım Numarası -29-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-26

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç:

1. Öğrenciler dörder kişilik gruplara ayrılırlar.
2. Gruplardan etkisel bağır etkileyen etmenleri yazmaları istenir.
3. Grupların belirlediği etmenler tahtaya yazılarak bir liste oluşturulur.
4. Öğretmen bu gruplama işinden sonra Form-26'da verilen listeyi öğrencilere okur tahtada eksik olan etmenler eklenir.
5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Sizin belirlediğiniz etmenler ile Form-26'daki etmenler arasında fark var mıdır? Neler?
 - Etkisel bağırda bu etmenler neden önemlidir?
 - Bu etmenler arasında yapmadıklarınız ya da eksik yaptıklarınız var mı? Neler? Niçin?
 - Siz kendinizi bağırılı buluyor musunuz? Neden?
 - Etkisel bağırınızı artırmak için bağırca neler yapabilirsiniz?
6. Etkisel bağır ile ilgili etmenlerin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

Zamanı düzenli kullanma

Planlı ve disiplinli çalışma

Düzenli olma

Çalışma ortamının düzenlenmesi

istekli olma ve çaba harcama

Derse aktif olarak katılma

Ders öncesi hazırlık

Sağlıklı beslenme

Yeteri kadar uyuma

Not tutma

Özet çıkararak çalışma

Ezberlemeden anlayarak çalışma

Etkili ve anlayarak okuma

Tekrar etme

Amacını belirleme

Gerçekçi hedefler koyma

Zihnin dağılmasına yol açan sebepleri bilmek (Hayal kurmak, endişelere kapılmak, yatarak çalışma, müzik dinleyerek ders çalışma, televizyon izleyerek ders çalışma)

Hayır demeyi öğrenmek

Etkin dinleme

Stres

5. SINIF – 2.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : YARDIM ALABİLİRLER Mİ

Sınıf : 5.sınıf

Yeterlik Alanı : Kişiler Arası İlişkiler

Kazanım : Kişisel-sosyal ve duygusal sorunlarla karşılaşta nereden ve nasıl yardım alacağını fark eder. (Kazanım Numarası -108-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-27,Form-28

Hazırlayanlar : Serdar ERKAN, Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBALAN / Hicran ÇETİN

Süreç :

1. Öğretmen Form-27 deki bilgileri tahtaya yazar.
2. Form-28 öğrencilere dağıtılır ve formdaki sorunlarla karşılaşan bir kişinin nereden yardım alabileceğini, sorunun karşısındaki ilgili bölüme yazmaları istenir.
3. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşırlar.
4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Bir sorun yaşadığınızda neler hissedersiniz? Yardım alma ihtiyacı duyar mısınız? Neden?
 - Form-28 de belirtilen sorunlara benzer yaşadıklarınız oldu mu? Neler? Nereden yardım aldınız?
 - Günlük hayatınızda karşılaştığınız ya da karşılaşılabileceğiniz sorunlar ile ilgili olarak kimlerden, nerelerden ve nasıl yardım alırsınız?
5. Kişisel-sosyal ve duygusal sorunlarla karşılaşta nereden ve nasıl yardım alacağı vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

Nereden yardım alabiliriz?
Aile
Ö retmen/ Okul dairesi
Rehberlik Servisi
Rehberlik Ara tırma Merkezi
Diyetisyen
Sosyal Yardımla ma Dernekleri
Çocuk Psikiyatrisi, Çocuk Psikologu
Arkada
Doktor
Belediye
Sa lık Oca ı
Polis
Muhtar
Kom u
nternet
Ekleme istedikleriniz varsa a a ıya ekleyin.

FORM-28

Günlük hayatta karşılaşılabilecek bazı sorunlar	Nereden yardım alabiliriz?
Halsizlik hissediyorum ve çabuk yoruluyorum.	
Bazı arkadaşlarımın kötü hareket ve sözleri beni üzüyor.	
Hiçbir derste yeteri kadar başarılı değilim.	
Gözlük kullanmak zorunda olduğum için sıkılıyorum.	
Okulumuz iyi ısınmıyor.	
Başarılı olmak için nasıl daha iyi ders çalışmam gerektiğini bilmiyorum.	
Öğretmenimle/ öğretmenlerimle rahatça konuşmuyorum.	
Evimiz okula çok uzak.	
Evde ders çalışmamaya yardım eden kimse yok.	
Kardeşimle / kardeşlerimle iyi geçinemiyorum.	
Laboratuvar, spor salonu, kitaplıklarımız yok.	
Babamın kötü alışkanlıkları beni üzüyor.	
Ailemin maddi durumu iyi değil.	
İlköğretimi bitirince çalışmamak zorundayım.	
Gelecekte ne olmak istediğini bilmiyorum.	
Sağlıklı bir bedene sahip olmadığımı düşünüyorum.	
Öğrencilerin verilen sorunların dışında yaşıyan başka sorunları var ise sorunlarını ve nereden yardım alabileceklerini ailelerine yazabilirler.	

5. SINIF – 3.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : ATILLA VE ARKADANLARI

Sınıf : 5. sınıf

Yeterlik Alanı : Etkisel Barın

Kazanım : Etkili bir grup üyesinin ve liderinin özelliklerini açıklar. (Kazanım Numarası -26-)

Örenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-28, Form-29, Form-30

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBANLAN / Hicran ÇETİN

Süreç :

1. Öğretmen Form-28'i okur.
2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi başlar.
 - Bu hikâyedeki grup lideri kim?
 - Bu hikâyedeki grup üyeleri kimler?
 - Bu hikâyedeki grup liderinin özellikleri neler, neler yaptı?
 - Bu hikâyede etkili grup üyesinin özelliklerine uymayan var mı?
 - Bu proje nasıl sonuçlandı?
3. Öğretmen Form-29 ve Form-30 okur.
4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - İyi bir grup liderinin özellikleri ile Atilla'nın özellikleri benziyor mu?
 - Etkili bir grup üyesinin özellikleri neler olmalı?
 - Sizde grup lideri ya da grup üyesi olduğunuz bir çalışmanız, ya antınız oldu mu? Neler yaptınız? Neler hissettiniz?
5. Etkili bir grup üyesi ve liderinin önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

ATILLA VE ARKADALARININ BAĞIRISI

Atilla, öğretmeninin verdiği proje üzerinde uzun süre düündükten sonra, mahallelerinde bulunan ya lı ve kimsesiz kişileri tespit edip, onlara yardım edebilecekleri bir çalı ma ba latmaya karar verdi. Arkada ları ile bu dü ünmesini payla tı ve onlarında onayını aldı.

Atilla, derste projesini anlattı. Herkes çok be endi ve büyük bir istekle projeyi ba lattılar. Ya lıları belirleyebilmeleri için mahallenin muhtarı, belediye ve kaymakam ile görü meye karar verdiler. Atilla i bölümü yaparlarsa i lerin daha kolay yürüyebilecek ini söyledi, i bölümü yapmaya karar verdiler. Ay e ve Mehmet muhtarlı a, Esin ve Dil at belediyeye Atilla ve Hasan kaymakamlı a gitme konusunda anla tılar ve randevularını aldılar.

Esin ve Dil at belediyenin önünde bulu up belediye ba kanı ile görü eceklerdi. Esin Dil at'ı uzun süre beklemesine ra men Dil at gelmedi. Esin biraz geç kalarak Belediye Ba kanı ile görü meye kendisi gitti. Belediye Ba kanı ile görü mesi geç ba ladı ı için görü me de geç bitti ve bu yüzden de di er arkadaş ları ile bulu maya geç kaldı.

Esin arkadaş larının yanına gitti inde, Ay e ve Mehmet muhtarlıktan dönmü , okulda bekliyorlardı. Dil at'ta onların yanındaydı. Dil at sabah uyanamamı ve geç kalınca do rudan okula gelmi , Atilla ve Mehmet'te çoktan dönmü leri.

Atilla gelir gelmez yeni bir organizasyon yapmı , di er arkadaş larını da çalı maya nasıl dâhil edece ini planlamı tı. Birlikte oturup neler yaptıklarını payla tılar. Ancak Esin, Dil at'a kızgındı ve bu grup içinde huzursuzlu a sebep olmu tu. Atilla arkadaş larıyla konu arak herkesin hata yapabilece ini, ama bundan sonra herkes üzerine dü en sorumluluklar konusunda daha duyarlı olursa birlikte çok güzel i ler ba arabileceklerini söyleyip, arkadaş larını sakinle tirmiş ti.

Bir ay sonra Atilla ve arkadaş ları ya lıları tespit etmiş ve onlara maddi manevi yapabilecekleri yardımları belirleyerek güzel bir i çıkarmış lardı. Yaptıkları bu örnek çalı ma ile de hem okullarından hem de çevrelerinden büyük destek ve övgü alarak mutlu olmuş lardı.

ETKİLENER GRUPLARIN ÖZELLİKLERİ

- Elinin altındaki kaynakları iyi tanıyan ve bunları doğru yerlerde kullanabilen, hayatta yeni ufuklar açabilen kişidir.
- İnançlı gidişatını tespit eder, doğruya yönlendirir.
- Gerektiğinde de iş yapar.
- Amaca ulaşmak için alternatif çözüm yolları üretir.
- İlerinin sonraki amaçlarını ya amadan fark eder.
- Liderlik doğru yollara ulaşmak ve doğru yolların önderliğini yapmaktır.
- İnsanları anlama, onları dinleme, onların sorun ve beklentileri ile ilgilenme, bunlara cevap verecek kapasitede bulunur.
- Bir grup insanı belirli amaç etrafında toplar ve bu amaçları gerçekleştirmek için onları harekete geçirme bilgi ve yeteneklerini kullanır (Helik-5, 2003)

FORM 30**ETKİLENER GRUP ÜYELERİNİN ÖZELLİKLERİ**

- Sorumluluk sahibidir.
- Çözüm üretir.
- Grup içinde uyumlu davranışlar sergiler.
- Görevleri zamanında yerine getirir.
- İletişime açıktır.
- Kendini ifade edebilir.
- Biz duygusuna sahiptir, kendisini zincirin bir parçası olarak görür.
- Birliğine açıktır.
- Yaptığı işe inancı vardır.
- Başladığı işi sonuçlandırır.
- Sabırlıdır.
- Diğer grup üyelerinin düşüncelerine saygılıdır.
- Hoşgörülüdür.
- Paylaşımcıdır.
- Yardımseverdir, diğer grup üyelerine gerektiğinde yardım eder.
- Yapıcıdır.
- Yaratıcıdır.

5. SINIF –4.ETK NL K

Etkinli in Adı : BÖYLE ÇALI IYORUM ÇÜNKÜ BÖYLE Ö REN YORUM...

Sınıf : 5. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Ba arı

Kazanım : Kendi ö renme stiline uygun çalı ma yöntemlerini kullanır. (Kazanım Numarası -27-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-31

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç _____ :

1. Ö rencilere 4. sınıfın 4. etkinli i hatırlatılarak, hangi ö renme stiline onlara uygun oldu u sorulur.

E er ö renciler ö renme stilleri hakkında bilgi sahibi de illerse, ö retmen 4. sınıfın 4. etkinli indeki Form 31'i okuyarak ö rencilere ö renme stilleri hakkında bilgi verir.

2. Tahta 4'e bölünür, ö renme stilleri yazılır.

3. Gönüllü ö renciler kendi ö renme stillerine uygun, nasıl çalı tıklarını sınıfla payla ır.

4. Ö rencilerin cevapları tahtadaki ö renme stillerinin altına yazılır.

5. Ö retmen Form-31'i okur.

6. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

➤ Form-31 deki ö renme stillerine uygun çalı ma yöntemleri ile sizin çalı ma yöntemleriniz arasında benzerlikler veya farklılıklar var mı? Neler?

➤ Kendi ö renme stiline uygun çalı ırsanız ne olur?

➤ Kendi ö renme stiline uygun çalı mazsanız ne olur?

7. Ö renme stiline uygun çalı ma yöntemlerini kullanmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

FORM-31

Ö R. ST L	ALGILAMA YOLU	EN Y Ö RENME/E LENME	EN Y OKUMAYI Ö RENME
GÖRSEL	Gördü ünü hatırlar. Metin ve çizimleri takip eder. nsanları, e yaları, resimleri gözlem yoluyla tanır/kavrar.	Bilgisayar grafiklerini, görsel yap-bozları, haritaları, posterleri, grafikleri, emaları, karikatürleri, ilan panolarını inceleyerek ve çizerek.	Sessiz okuma. Resimli romanlar. Yazılı posterler.
TSEL	ittiklerini hatırlar. Sözel ifadeleri takip eder. Dinleyerek ve konu arak ö renir.	Konu arak, Mülakat yaparak, Panele katılarak, Soru sorarak ve cevap vererek, Sözlü rapor vererek.	Seslendirme, Yüksek sesle okuma, Masal ve kitap kasetlerini dinleme, Olay ve öyküler hakkında sohbet etme.
K NESETET K	Ya adıklarını hatırlar, Oynayabildiklerini ve prova yapabildiklerini takip eder, Fiziksel etkinlikler içerisinde ö renir.	Yer oyunları oynayarak, E yaları yapıp bozarak, Model in a ederek, Deney kurarak, Rol oynayarak, eklini alarak, Hoplayarak, Ko arak.	Pandomim, Oyunlarda rol alma, Kondisyon bisikleti çevirirken dinleme, Talimat okuyarak in a etme ya da bir eylem gerçekleştirme.
DOKUNSA	Dokunduklarını hatırlarlar, Dokunduklarını ve yazdıklarını takip eder, Dokunarak eklini ve yerini de i tirerek ö renir.	Karalayarak, Eskiz yaparak, Model in a ederek, Kabartma harita ve yazıları inceleyerek, Deney kurarak, z sürerek, Yazarak.	Yazma/izleme, Oyun kurallarını okuyup, oynama, Talimat okuyup, in a etme ya da bir eylem gerçekleştirme.

(Boydak,

200

5. SINIF – 5.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : NELER YAPABİLİRİM?

Sınıf : 5. sınıf

Yeterlik Alanı : Okula ve Çevreye Uyum

Kazanım : Yaşadığı çevredeki fiziksel ve sosyal imkânlardan yararlanmanın önemini fark eder.(Kazanım Numarası-11-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞCI / Hicran ÇETİN

Süreç :

Öğrencilerden 1 hafta önce yaşadıkları çevredeki fiziksel ve sosyal imkânlar hakkında bilgi toplamaları istenir.

1. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimleri yapılır.

- Yaşadığımız çevredeki fiziksel imkânlar nelerdir?
- Yaşadığımız çevredeki sosyal imkânlar nelerdir?
- Yaşadığımız çevredeki fiziksel ve sosyal imkânlardan yararlanıyor musunuz?
- Fiziksel ve sosyal imkânlardan yararlanma biçiminin gelişimini nasıl etkiler?
- Bu imkânlardan hangileri ilginizi çekti? Hangilerini yapmak istersiniz?

2. Yaşadığımız çevredeki fiziksel ve sosyal imkânlardan yararlanmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

5. SINIF – 6.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : SEN ANLAYABİLİRSİN

Sınıf : 5. sınıf

Yeterlik Alanı : Kişiler Arası İlişkiler

Kazanım : Kendini arkadaşının yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlar. (Kazanım Numarası -110-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Gazete, dergi

Hazırlayanlar : Serdar **ERKAN**, Sündüz **BÜKEL** / Didem **GÜLSARAN** / Cevriye **GÜLEBAĞLAN** / Hicran **ÇETİN**

Süreç :

1. Öğretmen gazete veya dergilerden topladığı farklı duyguları temsil edebilecek çocuk resimlerini sınıfa getirir.
2. Öğretmen bu resimleri sırayla sınıfa gösterir ve öğrenciler resimdeki çocuğun duygusunu ve düşüncesini tahmin ederler.
3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Siz olsaydınız bu durumda neler düşünür, neler hissederdiniz?
 - Zaman zaman çevrenizde ki insanlar tarafından anlaşılmadığınızı düşünüyorsunuz mu? Bu duruma bir örnek verin.
 - Anlaşılmadığınızı düşünüyorlarsanız neler hissediyorsunuz?
 - Anlaşıldığınızı düşünüyorlarsanız neler hissediyorsunuz?
 - Karşılarındaki kişinin duygu ve düşüncelerini anlarsanız ne olur?
4. Kendini arkadaşlarının yerine koyarak onların duygu ve düşüncelerini anlamamanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

5. SINIF – 7.ETK NL K

Etkinli in Adı : HAYIR, DERSEM KIRILMA

Sınıf : 5. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası ili kiler

Kazanım : Uygun reddetme davranı na ili kin örnekler verir. (Kazanım Numarası 109)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form–32

Hazırlayanlar : Sündüz **BÜKEL** / Didem **GÜLSARAN** / Cevriye **GÜLEBA LAN** / Hicran **ÇET N**

Süreç :

1. Ö retmen Form–32’i okur.

2. Ö rencilerden, a a ıdaki durumlar kar ısında uygun reddetme davranı na ili kin örnek vermeleri istenir.

) *E er bir arkada ınız size derse geç girelim derse*

) *E er bir arkada ınız size sigara içmeyi teklif ederse*

) *E er bir arkada ınız sizden kopya çekmek isterse*

) *E er bir arkada ınız sizden, ba ka birinden zorla bir ey almanızı isterse*

.....

) *E er bir arkada ınız, annenize haber vermeden sinemaya gitmeyi teklif ederse*

.....

) *E er bir arkada ınız size ellerinizi bırakarak, bisiklet sürmeyi teklif ederse*

.....

) *E er bir arkada ınız, boyu kısa olan biriyle alay etmenizi isterse*

.....

) *E er bir arkada ınız size kantinden simit çalmayı teklif ederse*

.....

Ö retmen gerekli görürse bu durumları ço altabilir.

3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Daha önce reddetme davranı ı göstermenizi gerektiren durumlar ile kar ıla tınız mı? Bu durumlar neler? Bunlara nasıl tepki gösterdiniz?
- Bu durumlara reddetme davranı ında bulunmazsanız neler olur?
- Gerekti inde uygun reddetme davranı ında bulunmak size ne kazandırır?
- Nedenlerini söyleyerek reddetme davranı ında bulunmak neden önemlidir?

4. Gerekti inde uygun reddetme davranı ında bulunmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

UYGUN REDDETME DAVRANI I ÖRNEKLER

A a ıda uygun reddetme davranı ı örnekleri verilmi tir. Biri size yapmanızı istemedi iniz bir ey teklif ederse, gerekçe söyleyerek ona “hayır” demeniz en uygun reddetme davranı ıdır.

✓ **E er gerekliyse defalarca,**

“Hayır”,

“Hayır, te ekkür ederim” diyebilirsiniz.

✓ **Ne oldu unu söyle ve bunu yapmam de.**

“Bu, kopya çekmektir, yapmam”

“Bu, çalmaktır, bunu yapmam.”

“Bu, kurallara uymamaktır, bunu yapmam.”

“Bu, zararlı maddedir, bunu kullanmam.”

Gerekti inde a a ıda verilen uygun reddetme davranı ı örneklerini de kullanabilirsiniz.

✓ **Lafı de i tir.**

“Projeni bitirdin mi?”

“Bu, harika bir oyun.”

✓ **Soru sor.**

“Neden bunu yapmamı istiyorsunuz?”

“Senin sorunun ne?”

“Benden ne yapmamı istiyorsun?”

✓ **Sebep söyle.**

“Ba ım derde girsin istemiyorum.”

“E er yaparsam kendimi kötü hissederim.”

“Ben, senden farklı biriyim.”

✓ **Esprî ya da kinaye kullan.**

“ aka yapıyor olmalısın, alkol vücuduma zarar verir.”

✓ **Ba ka bir ey yapmayı öner.**

“Hadi bisiklete binelim.”

“Hadi oyun oynayalım.”

✓ **E er onun arkada lı ını istiyorsan, kapıyı açık bırak.**

“Daha güvenli bir ey yapmak istersen, bana haber ver.”

“Bilgisayar oyunu oynamak istersen, ben evde olaca ım.”

Davies, L. (2007).

5. SINIF – 8.ETK NL K

Etkinli in Adı : ÜSTÜME GELME

Sınıf : 5. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Akran baskısıyla nasıl ba edece ini açıklar. (Kazanım Numarası 107)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form–33

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

***Akran baskısı ile ba etmede yo un sorun ya ayan ö renci için okul rehber ö retmeni, okul rehber ö retmeni yoksa RAM ile i birli i yapılarak ö renci için destek hizmetleri sa lanmalıdır.**

Süreç _____ :

1. Ö rencilerden yapmayı istemedikleri; fakat arkada larının onları zorladıkları durumlara örnek vermeleri istenir. (Kopya vermek, birine kötü bir söz söylemek vb.)
2. Ö rencilerin bu davranı ları neden yapmak istemedikleri liste halinde tahtaya yazılır. (cezalandırılabilir, üzülebilir, kızabilir vb.)
3. Akran baskısı kar ısında kullanılabilecek sözlerin neler olabilece i tartı ılır.
4. Ö rencilerin cevapları tahtaya yazılır.
5. Ö rencilerin akran baskısı kar ısında kullanabilecekleri bazı sözler unlar olabilir.

Form–33 ö retmene bilgi amacıyla verilmi tir.

- Te ekkürler, hayır.
 - Zorlama, kararım kesindir.
 - Kesinlikle
 - Böyle bir eyi asla yapamam.
 - Israr etme, zaman kaybı olur senin için.
 - stemiyorum, beni rahatsız etme.
 - Sen bunu istiyor olabilirsin ama ben istemiyorum. vb.
6. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Akran baskısı kar ısında “ben bunu yapmak istemiyorum” tarzındaki kararlı ve net ifadeler kullanmak durumu nasıl etkiler?
 - Akran baskısı ile ba edemedi iniz durumlarda neler yapabilirsiniz?
 7. Akran baskısıyla nasıl ba edilece i ve ba etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

AKRAN BASKISI

Bir grubun üyesi olmak ya da içinde ya adını topluma ait hissetmek olan bir şeydir. Akran baskısı, yapmak istemeyeceğimiz şeyleri ya da yapmaktan hoşlandığımız şeylere engellenmesi şeklinde gerçekleşebilir. Çünkü akranlarımız tarafından kabul edilmek isteriz. Bu akran sizinle aynı ya da yetenekte olduğunu düşünür. Bu akranlar arkadaş ya da TV'deki bir kişi olabilir.

Akran baskısının olumlu etkisi olabilir ve bizi iyi bir şekilde motive edebilir. Akran baskısı aynı zamanda yanlış ya da doğru olduğuna ilişkin duygularınız ile uyum sağlayan biçimlerde sonuçlanabilir.

Akran baskısı değişik biçimlerde etkileyebilir.

- Moda seçimi
- Alkol veya tütün kullanımı
- Kimileri arkadaşları olarak seçmeye karar verme
- Akademik başarı

Arkadaş baskısı okulda ya da toplumda olabilir. Doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyebilir. Bazen de kişisel olabilir.

Doğrudan: Örneğin bazıları sana ne yapacağını söyleyebilir. Böyle bir durumda eller tehdit edilmiş, incinmiş ya da baskıda hissediliyorsa güvendiğin birileri ile görüşebilirsiniz.

Dolaylı: Akran baskısı her zaman açık şekilde olmaz. Arkadaşların birlikte yaptıkları belirli etkinliklere ve alışkanlıklara sahip olmaları olan bir şeydir. Farklı bir grup arkadaş ile birlikteyken muhtemelen bu tarz şeyler yapmazsın. Örneğin, sadece belli bir grup ile birlikteyken ders çalışırken diğer arkadaş bir grupta sigara içebilirsiniz.

Kişisel: Bazen baskı kişinin kendisinden gelir. Gruptan farklı hissetmek zor olabilir. Bundan kaçınmak için, grubun geri kalanlarına benzer hissettiğimizden emin olmak için bir şeyler yaparız. Bu genellikle yeni bir alan gitmek, yeni arkadaşlar edinmek ve yeni bir çevreye uyum sağlamak anlamına gelir. Kendi duygularımızdan emin olmadığımızda muhtemelen akan baskısının etkisini hissederiz.

Ne yapabiliriz?

Akran baskısıyla başa çıkmak için yardım edebilecek bazı öneriler.

Genel ilgileri değerlendirin: Benzer şeyleri yapmaktan hoşlanan insanlar ile birlikte olmak yapmayı istemediğin şeyler için baskı hissetme durumlarından kaçınmaya yardım edebilir.

“Hayır” de: Hayır demek için güce sahip olmak zor olabilir. Bununla birlikte, inandığın şeyi savunmak iyi hissettirebilir.

Diğer insanları yargılamamayı dene: Eğer mümkünse diğer insanların seçimleri üzerinde yorum yapmamayı dene. Onlarla aynı fikirde olmak zorunda olmadığımızı hatırlamaya çalış. Seçimler ile mutlu olmayışımızın sebeplerine odaklanmak yargılanmak için yardım edebilir (www.reachout.com).

Rahatsız olduğun bir şeyleri yapma konusunda hiç baskı hissettiniz mi?

- Sigara ya da başka zararlı madde kullanma
- Kavga etme ya da çalma
- Okulda sınıftan kaçma

Bununla ilgili ne yapabilirim?

- J Kendine inan
- J Ne yapmak ya da yapmamak istedi ine karar ver
- J Durmak için arkadaşlarına söyleyebilece in sebepleri dü ün
- J Yakın arkadaşlarından birisine söyle
- J Güvendi in birileri ile nasıl hissetti ini konu , bir arkadaş , aile üyesi vb. (www.heads-away-just-say.com).

Büyürken, bazı zorlayan kararlar ile yüz yüze kalabilirsiniz. Bazıları açık bir do ru ya da yanlış cevaba sahip de ildir. Örne in futbol mu oynamalısın voleybol mu? Di er kararlar. Ciddi ahlaki soruları içerir, sigara denemek, ana babaya yalan söylemek ya da okuldan kaçmak gibi...

Kendi ba ına karar vermek yeterince zordur, fakat di er insanlar i in içine girince ve baskı yapınca daha da zorla ır. Sizin ya nızdaki insanlar, sınıf arkadaşlarınız gibi, akran olarak isimlendirilir. Nasıl hareket edece inizi, neler yapaca nızı etkilemek için baskı yaptıklarında, buna akran baskısı denir. Herkesin hatta yeti kinlerin bile ba etmeye çalı tı ı bir eydir.

Akranlar sadece onlarla zaman geçirirken, hatta siz anlamadan ya amınızı etkiler. Onlardan bir eyler ö renirsiniz, onlar sizden bir eyler ö renir. Aynı ya grubundaki di er insanlardan ö renen ve dinleyen sadece insan do asıdır.

Akranlar olumlu etkiye sahiptir. Genellikle ba arılı bir sporcu olan bir arkadaşınıza hayranlık duyabilirsiniz. Ona benzemeye çalı abilirsiniz. Arkada larınızdan yeni eyler ö renebilirsiniz.

Bazen akranlar olumsuz etkilerde de bulunabilirler. Örne in, okuldaki yeni bir çocuk okuldan kaçmanız konusunda baskı yapabilir.

Nasıl ba edilir?

Neyin do ru ya da yanlış oldu u hakkındaki duygu ve dü üncelerinize dikkat etmek, do ru eyi yapmada yardım edebilir. çsel direnç ve özgüven kararlı durmanızı ve daha iyi bildi iniz eyleri yaparken gö üs germenizi sa lar.

“Hayır” di er bir ba ka arkadaş a daha sahip olmak yardım sa lar. Akran baskısı dı ında birçok güç sa lar ve kar ı koymayı, gö üs girmeyi kolayla tırır.

Muhtemelen “arkada larınızı akıllıca seçmenizi” tavsiye edecek ana baba ya da ö retmenlere sahipsiniz. Akran baskısı onların bunu söylemesi için büyük bir nedendir. E er uyu turucu kullanan, okuldan kaçan, sigara içen, ana babasına yalan söyleyen arkadaş lar seçerseniz, muhtemelen di er çocuklar yapsa bile bunu yapmak istemezsiniz.

E er yalnızken akran baskısı ile kar ıla ırsanız, hala yapılabilecek eyler vardır. Baskı yapan arkadaş lardan uzakla abilirsiniz. Onlara “hayır” diyebilirsiniz.

E er akran baskısı devam ediyorsa, güvенеbilece iniz ki ilerle konu abilirsiniz. Bir iki kez hata yaparsanız kendinizi suçlu hissetmeyin. Ana babanız,

Ö retmeniniz ile konu mak daha iyi hissetmenize yardım edebilir ve sizi bir sonra ki akran baskısına kar ı hazırlar

(Took, 2004).

5. SINIF – 9.ETK NL K

Etkinli in Adı : *DUYGULARIMIN DAVRANI LARIMA ETK S

Sınıf : 5. sınıf

Yeterlik Alanı : Kendini Kabul

Kazanım : Duygularının davranı larını nasıl etkiledi ini fark eder. (Kazanım Numarası 71)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-34, Form-35

Kaynak : *(Erkan, 2006)

***Duyguların, davranı lara olumlu ve olumsuz etkilerin her ikisi üzerinde de durulmalıdır.**

Süreç:

1. Ö rencilere duygu, dü ünçe ve davranı arasındaki ili ki anlatılır.

Form-35 ö retmene bilgi amacıyla verilmi tir.

2. Ö rencilerden son 1 haftada sıklıkla ya adıkları duyguları ve onları yaratan olayları dü ünmeleri istenir.

3. Form-34 da ıtılır, ö rencilerin doldurması sa lanır.

➤ Gönüllü ö rencilerden yazdıklarını sınıfla payla maları istenir.

➤ A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

➤ Çe itli duyguları ya amanızda dü üncelerinizin etkisi nedir?

➤ Duygularınızın davranı larınıza etkisi nedir?

➤ Dü ünceleri de i tirerek duyguları ve davranı ları de i tirmek mümkün müdür?

➤ Kendinizle ilgili yeni bir ey ö rendiniz mi?

4. Duyguların davranı ları nasıl etkiledi i vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

OLAY :

DUYGU :

DÜ ÜNCE :

DAVRANI :

1.

2.

3.

ABC MODEL

Pek çok ki i dü üncelerin, duyguların ve davranı ın birbirinden ayrı e ba ımsız oldu unu dü ünür. Günlük i lerimizde sık sık, “heyecanlanmak istemiyorum, ama elimde de il” veya “sinirlenmek istemiyorum, ama elimde de il” eklinde sözler duyarız. Böyle bir ifade dü ünçe ve duyguların birbirinden ba ımsız olarak ortaya çıktı ını ve do rudan birbirlerine ba lı olmadıklarını varsaymaktadır. Ancak gerçek, bu varsayımın tam tersidir. nsanın hayatında engel olunamayacak üzüntü, öfke ve hayal kırıklıkları çok ender meydana gelir.

Dü ünceler, duygular ve davranı arasındaki ili kiyi Dr. A. Ellis’ in geli tirdi i A-B-C modeli üzerinde öyle açıklayabiliriz:

Bu model üzerinde A noktası duygu ve davranı a yol açtı ı varsayılan olaydır. Örne in anneniz, babanız veya ö retmeniniz bir ödevinizi (çalı manız gereken bir dersi) zamanında tamamlamadı nız için size çıkı mı olabilir. Bu olaydan sonra da siz sinirlenmi ve üzölmü olabilirsiniz. C noktası sizin bu olaydan sonraki duygunuzu ve davranı ınızı göstermektedir. Örne in böyle bir ele tiri kar ısında savunucu olabilir ve “bu ö retmen beni ne sanıyor?” veya “sınıfta ödevi zamanında yapmayan bir tek ben miyim?” gibi tepki verebilirsiniz. Birçok insan yanlı bir inanç olarak A noktasındaki olayın, do rudan C noktasındaki duygu ve dü ünçeye yol açtı ına inanır.

A Olay (Ö retmenin ele tirisı)**C Duygu ve davranı (Üzgün, kızgın, savunucu)**

Ele tirilerinden ötürü ö retmeniniz sizi üzmü tür de il mi? Oysa A ve C noktası arasında gerçekte çok önemli bir ey daha bulunur. A ve C noktaları arasında bizim yorum ve yakla ım biçimimiz vardır. Dü ünçe ve davranı ı esas etkileyen bu yorum ve yakla ım biçimidir.

A Olay (Ö retmenin ele tirisı)

B Yorum ve yakla ım biçimi (“bütünüyle unutmu tum, sınıfta kalaca ım” veya “neden herkese de il de sadece bana kızıyor...”)

C Duygu ve davranı (üzgün, kızgın, savunucu, “ne yapsam bo ” duygusu.)

E er olayı “neden ö retmen sadece beni görüyor” veya “bana taktı” diye yorumlarsanız ö retmene kar ı öfke ve kızgınlık duyarsınız. Bunun arkasından da ö retmeni kızdıracak ve size kar ı olumsuz davranmasına yol açacak bir söz veya tutumunuz gelebilir.

E er olayı “ o kadar ki inin içinde beni buldu, bende hiç ans yok zaten her zaman böyle oluyor” diye yorumlarsanız “ ne yapsam bo , ben bu anla hiçbir yere varamam nasıl olsa ba arısız olaca ım” dersiniz bu durum çalı ma temponuzu dü ürür.

Bu basit emadan da görülece i gibi süreci ba latan ö retmeniniz olsa bile duygunuza yol açan sizin kendi dü ünce biçiminizdir.

Bir ba ka yakla ım biçimi de öyle olabilirdi.

A Olay (Ö retmenin ele tiris)

B Yorum ve yakla ım biçimi (“ödevimi zamanında bitirmeliydim ama bitiremedim” veya “bunun gibi olaylar birikirse ö retmenle aram bozulur” veya “hafta sonunu TV kar ısında geçirirken böyle olaca ımı tahmin etmemi tim.”)

C Duygu ve davranı (üzgün, sıkıntılı, ancak “ problemin nerden kaynaklandı ımı biliyorum, ben daha iyisini yapabilirim” yakla ımının korunması.)

E er olayı, “ödevi neden zamanında bitiremedim, böyle giderse ö retmenle aram bozulur” diye yorumlarsanız, gecikme sebepleri üzerinde dü ünür, bunları ortadan kaldırarak, çalı maya ayırdı ınız süreyi arttırabilirsiniz. Bunun sonunda da benzeri bir olay tekrarlanmaz, ö retmenle ili kiniz geli ir.

E er olayı, “böyle gecikmeler sınava hazırlanmamı güçle tirir” diye yorumlarsanız, bu gecikmelere sebep olan engeller üzerinde dü ünür, çalı ma veriminizi dü üren sebepleri bulursunuz. Bunun sonunda da sınavlara daha kolay hazırlanırsınız ve e itim ba arınız yükselir.

Bir ö rencinin hayatında her gün defalarca meydana gelen bu basit örneklerden de anla ılaca ı gibi herhangi bir olay çok çe itli ve farklı davranı lara yol açabilir. Sizi gerilime sokan, sınav kaygınızı yükselten olayın kendisinin stres verici özelli i de il, olayı de erlendirir biçiminizdir (Balta ,2006).

5. SINIF – 10.ETK NL K

Etkinli in Adı : KURDU UM LET MLER

Sınıf : 5. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Ba kalarıyla kurdu u ileti imi de erlendirir. (Kazanım Numarası 111)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzen : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç _____ :

1. Ö retmen ö rencilere gün içerisinde ileti ime girdikleri ki ilerın kimler oldu unu sorar ve gönüllü ö rencilerden bu ileti ime örnek olarak canlandırma yapmasını ister.

(Örne in, sabah uyandı nda annesi ile nasıl konu tu u, okula geldi inde arkada larına nasıl hitap etti i, arkada larının sordu u bir soruyu nasıl cevaplandırdı ı vb.)

2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi ba lar.

- leti im kurarken nelere dikkat ediyorsunuz?
- leti im kurmakta zorlandı ınız ki iler var mı? Neden?
- leti imde zorlandı ınız ki ilerle nasıl daha iyi ileti im kurabilirsiniz?
- En iyi kimlerle ileti im kuruyorsunuz? Neden?
- leti im kurarken kendinizde de i tirmek istedi iniz özellikler var mı? Neler? (Örne in, heyecanlanmak, içe kapalı olmak, öfkelenmek vb.) Bu özelliklerinizle nasıl ba edebilirsiniz?
- nsanlarla iyi ileti im kurmak size ne kazandırır?

3. Ba kalarıyla kurdu u ileti imi de erlendirmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

NOT:7. sınıfın 9. kazanımının etkinli inde leti im Engelleri ile ilgili bilgi verilmi tir. Ö retmen gerekli gördü ü takdirde bu bilgiden faydalanabilir.

De erlendirme:

5. SINIF – 11.ETK NL K

Etkinli in Adı : BARI Ç NDE DÜNYA

Sınıf : 5. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Barı içinde ya amak için gereken olumlu tutum/davranı ları fark eder. (Kazanım Numarası 112)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

1. Ö retmen ö rencilere, a a ıda belirtilen barı içinde ya amayı sa layacak olumlu davranı larla ilgili kavramları sıralar ve tahtaya yazar.

SEVG	DEMOKRAS
SAYGI	SORUMLULUK
Y L K	PAYLA MAK
E TL K	YARDIMLA MAK
HAK	B RL
ADALET	HO GÖRÜ
KENETLENMEK	SABIR
DESTEK	DUYARLILIK
KABUL	ÖZGÜRLÜK
ANLAYI	K BAR DAVRANMAK

2. Ö rencilerden bu kavramlardan en az 5 tanesinin içinde geçti i birer öykü yazmaları istenir.

3. Gönüllü ö rencilerden yazdıkları öyküleri sınıfla payla maları istenir.

4. A a ıda ki sorularla grup etkile imi devam eder.

- Öyküyü yazarken neler hissettiniz?
- Payla ılan öyküler de anlatılan olaylara benzer ya antılarınız oldu mu?
- Barı içinde ya amayı sa layabilecek ba ka olumlu davranı lar var mı?
- Sizce bu davranı lar olmasa nasıl bir hayat olurdu?
- Barı içinde bir dünya da ya amak için neler yapılabilir?

5. Barı içinde ya amak için olumlu davranı ların önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

5. SINIF – 12.ETK NL K

Etkinli in Adı : K TLE LET M ARAÇLARI VE TOPLUM

Sınıf : 5. sınıf

Yeterlik Alanı : Aile ve Toplum

Kazanım : Kitle ileti im araçlarının toplum üzerindeki etkisini fark eder. (Kazanım Numarası 148)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

1. Kitle ileti im araçları ö rencilere sorulur ve tahtaya yazılır.

- ✓ Televizyon
- ✓ Radyo
- ✓ İnternet
- ✓ Gazete
- ✓ Dergi
- ✓ Telefon
- ✓ Belgegeçer (Faks)

2. Gönüllü ö renciler kitle ileti im araçlarından nasıl yararlandıklarını sınıfla payla ır.

3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Kitle ileti im araçlarından yeterince yararlanıyor musunuz? Nasıl?
- Kitle ileti im araçlarının size etkisi nedir?
- Kitle ileti im araçlarının toplum üzerindeki etkisi nedir?

4. Kitle ileti im araçlarının toplum üzerindeki etkisinin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

5. SINIF – 13.ETK NL K

Etkinli in Adı : EMEK OLMADAN YEMEK OLMAZ

Sınıf : 5. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel ve Mesleki Geli im

Kazanım : Çalı manın insanlar ve toplum için önemini açıklar. (Kazanım Numarası 181)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Atasözleri Yazılı Kâ ıtlar

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

1. Ö renciler 4 gruba ayrılır.
2. Her gruba, çalı manın önemini ifade eden atasözleri yazılı kâ ıtlar çektilir. Ö retmen a a ıdaki atasözleri yerine çalı manın insanlar ve toplum için önemini anlatan ba ka atasözleri kullanabilir.
leyen demir ı ıldar.
Çalı kanlık baht getirir, tembellik taht götürür.
Çalı kanı mal basar, tembeli uyku basar.
A ustosta beynin, kı ın tenceren kaynasın.
Emek Olmadan Yemek Olmaz
3. Her gruptan çektilikleri atasözü ile ilgili bir öykü yazmaları istenir.
4. Yazılan bu öyküler sınıfta okunur.
5. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Çalı mak neden önemlidir?
 - Çalı manın ki iye katkısı nedir?
 - Çalı manın topluma katkısı nedir?
 - Çalı mayan insanların kendine verdi i zarar nedir?
 - Çalı mayan insanların topluma verdi i zarar nedir?
 - Çevrenizde çalı maları ile kendine ve topluma faydalı insanlar var mı? Kimler? Neler yapmı lar? Nasıl davranmı lar?
6. Çalı manın insanlar ve toplum için vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

5. SINIF – 14.ETK NL K

Etkinli in Adı : DUYARLIYIM

Sınıf : 5. sınıf

Yeterlik Alanı : Aile ve Toplum

Kazanım : Toplum için gönüllü çalı manın önemini ve gereklili ini açıklar. (Kazanım Numarası 147)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Kaynak : Okul Temelli Sosyal Duygusal E itim Programı, 2005’ “Duyarlıyım” Etkinli inden Uyarlanmı tır.

Hazırlayan : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN, Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç _____ :

Sınıf 3 gruba ayrılır. Her gruba bir hafta öncesinden bir sosyal sorumluluk ve gönüllü çalı ma görevini ara tırmaları ve bu görevleri listelemeleri istenir.

(Do al hayatı koruma, sokak çocukları, e itim gönüllüleri vb.)

1. Ö rencilere a a ıdaki açıklama yapılır:

“Toplumsal duyarlılık veya bilinç, ya adı ımız dünyayla ve ya adı ımız olaylarla ili ki kurmak ve bu konuda sorumluluk almaktır. Bir ki inin sosyal sorumluluk içeren davranı larında bulunması için ba kalarının ihtiyacını, hedeflerini anlaması ve buna uygun davranı lar üretmesi gerekmektedir. Bu davranı lar maddi ve manevi olarak çok çe itli ekillerde olabilir.” (Temel Ya am Becerileri. MEF Okulları).

2. Gruplardan hazırladıkları toplumsal sorumluluk listelerini sınıfla payla maları istenir.

3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Toplumsal duyarlılık neden gereklidir?
- Gönüllülük neden önemlidir?
- Toplumsal duyarlılı ın kazanılması (Ailede, okulda, sosyal çevrede vb.) için neler yapılabilir?
- Gönüllülü ün kazanılması (Ailede, okulda, sosyal çevrede vb.) için neler yapılabilir?
- Toplumlarda gönüllü çalı mayı arttırmak için neler yapılabilir?
- Toplumlarda gönüllü sayısını arttırmak neden önemlidir? Topluma ne kazandırır?

4. Toplum için gönüllü çalı manın önemini ve gereklili i vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

5. SINIF – 15.ETK NL K

Etkinli in Adı : ÜST SINIF LE LG L HAYALLER M

Sınıf : 5. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Ba arı

Kazanım : Bir üst sınıfın nasıl olaca ına ili kin hayallerini ve beklentilerini açıklar. (Kazanım Numarası 28)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

1. Ö rencilerden içinde buldukları sınıfa ili kin ya adıkları herhangi bir günü yazılı olarak anlatmaları istenir.
2. Gönüllü ö renciler yazdıklarını sınıfla payla ır.
3. Ö rencilerden 6. sınıfta ya ayacaklarını hayal ettikleri bir günü yazılı olarak anlatmaları istenir.
4. Gönüllü ö renciler yazdıklarını sınıfla payla ır.
5. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Be inci sınıfta ya adıklarınız ile altıncı sınıfta ya ayacaklarınız arasında bir fark var mı? Neler?
 - Altıncı sınıftan neler bekliyorsunuz? Hayalleriniz neler?
6. Bir üst sınıfın nasıl olaca ına ili kin hayaller ve beklentiler vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

6. SINIF

KAZANIMLARININ LEN SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1-117	Kendini ö retmeninin yerine koyarak onun duygu ve dü üncelerini anlar.
2-30	Amaç belirlemenin önemini açıklar.
3-31	Amaç belirlemedeki ölçütleri açıklar.
4-32	Kısa, orta ve uzun vadeli amaçlar olu turur.
5-34	Serbest zaman etkinliklerinin gelecekteki amaçlara ula madaki önemini belirtir.
6-33	Igi ve yetenekleri do rultusunda hobiler edinir.
7-35	Kendini ba arı ve ba arısızlı a neden olan etmenler açısından de erlendirir.
8-36	Sınavda ba arıyı etkileyen dü ünceleri fark eder.
9-114	Sorun çözüme sürecinde dikkat edilecek unsurları açıklar.
10-115	Öfkeyi uygun ve uygun olmayan biçimlerde ortaya koymanın sonuçlarını açıklar.
11-116	Öfkeleni inde gev eme ve nefes egzersizlerini kullanır.
12-113	Gerekti inde reddetme davranı ı gösterir.
13-72	Hatalarının sonuçlarını de erlendirerek düzeltme yollarını belirler.
14-149	Kitle ileti im araçlarından uygun biçimde yararlanmanın önemini fark eder.
15-182	Okuldaki derslerin mesleklerle olan ili kisini açıklar.
15	

* Koyu renkli kazanımlara ili kin etkinlik okul rehber ö retmeni, okul rehber ö retmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber ö retmen tarafından gerçekleştirilecektir.

6. SINIF ETK NL K ÖRNEKLER

6. SINIF – 1.ETK NL K

Etkinli in Adı : *Ö RETMEN OLALIM

Sınıf : 6.sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Kendini ö retmeninin yerine koyarak onun duygu ve dü üncelerini anlar. (Kazanım Numarası -117-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-36

Kaynak : *(Erkan,2005)

Süreç :

Sınıfa bir ö retmen davet edilir.

- 1.Form-36 ö rencilere da ıtılır ve doldurmaları istenir.
- 2.Gönüllü ö rencilerden cevaplarını sınıfla payla maları istenir.
- 3.Sınıfa davet edilen ö retmenden formdaki soruları cevaplaması istenir.
- 4.Ö rencilere formda yer almayan merak ettikleri durumlar hakkında ö retmene sorular sorabilecekleri belirtilir.
- 5.A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Cevaplamakta güçlük çektiniz sorular oldu mu?
 - Sizin tahminlerinizle ö retmeninizin cevapları arasında benzerlik var mı? Varsa neler?
 - Davranı larınızın, ö retmeninizde hangi duygular yaratabilece ini daha önce hiç dü ünümüydünüz?
 - Ö retmeninizi anladı nızı dü ünüyor musunuz? Neden?
- 6.Kendini ö retmenlerinin yerine koyarak onların duygu ve dü üncelerini anlamanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

Kendinizi bir ö retmen olarak algılamaya çalışın ve bir ö retmen olarak aşağıda belirtilen durumlarla karşılaşmanızda hangi duyguları yaşıyacağınızı her bir ifadenin altındaki boşluğa yazınız.

1.Siz ders anlatıyorsunuz ve iki öğrenci epeydir kendi aralarında konu uyor.

Duygu:.....

2.Örencilerinizin büyük bir kısmı üniversiteye giriş sınavlarını kazandı.

Duygu:.....

3.Sınav sırasında bazı öğrencilerinizin kopya çekmeye çalıştığını gördünüz.

Duygu:.....

4.Örencilerinizin kendi aralarında, sizinle ilgili olarak “örenciler arasında ayırım yapıyor” biçiminde dedikodu yaptıklarını duydunuz.

Duygu:.....

5.Bir öğrencinizin derste anlamadığı konuları, sizden çekindiği için sormadığını öğrendiniz.

Duygu:.....

6.Bir kaç öğrencinizin sizden etkilenerek öğretmen olmaya karar verdiklerini öğrendiniz.

Duygu:.....

7.Bir öğrencinizin sigara ve içki kullandığını öğrendiniz.

Duygu:.....

8.Bir öğrencinizin velisi size çocuğuna para karşılığında özel ders vermenizi teklif etti.

Duygu:.....

9.Öretmenler gününde öğrencilerinizin sınıf adına, bahçelerinden topladıkları bir demet çiçeği size verdiler.

Duygu:.....

10.Sinirli olduğunuz bir gün bir öğrencinizi azarlamak zorunda kaldınız.

Duygu:.....

6. SINIF – 2.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : AMAÇLARIM VAR

Sınıf : 6.sınıf

Yeterlik Alanı : Etkisel Barın

Kazanım : Amaç belirlemenin önemini açıklar.(Kazanım Numarası -30-)

Örenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-37, Form-35

Hazırlayanlar : Serdar ERKAN, Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç :

1. Öğretmen, Form-37'i okur.
2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Göktuğ'un amaçları nelerdir?
 - Göktuğ, sizce bu amaçlara ulaşabilir mi?
3. Öğretmen, Form-35'yi okur.
4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Yusuf'un amaçları nelerdir?
 - Yusuf, sizce bu amaçlara ulaşabilir mi?
5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Sizce Yusuf mu Göktuğ mu daha başarılı olur? Neden?
 - Sizin davranışlarınız Yusuf'a mı Göktuğ'a mı yakın?
 - Amaç belirlemenin yaşamınıza etkileri neler olur?
 - Sizin geleceğe yönelik amaçlarınız var mı? Neler?
 - Bu amaçlarınızı gerçekleştirmek için neler yapıyorsunuz?
6. Amaç belirlemenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

NOT:Örencilerden gelecekte nasıl bir hayatları olmasını istediklerini, bu isteklerini gerçekleştirmek için neler yapmaları gerektiğini içeren bir mektup yazmaları istenir. Bu mektuplarının bir örneğini, etkisel mesleki planlama dosyalarına koymaları söylenir.

Değerlendirme:

Yıldırım İlköğretim Okulu'nda "23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı" kutlaması için hazırlanan etkinlik, yerel TV'den muhabir gelmi, öğrencilerle röportaj yapmaktadır.

Muhabir: Sizin nedir?

Göktu : Göktu ...

Muhabir: Kaçınıcı sınıfa gidiyorsun?

Göktu :6,sınıfa gidiyorum.

Muhabir: Büyüyünce ne olmak istersin?

Göktu : Bilmem. Olurum her halde bir şeyler.

Muhabir: Düğünmedin mi u ana kadar.

Göktu : Oyun oynamak çok daha güzel düğünmedim. Vakti gelince düğünürüm. Ama doktor olmak isterim.

Muhabir: Peki, ilköğretim bitince hangi okula gideceksin?

Göktu : Galiba liseye gideceğim, okul benim için fark etmez.

Muhabir: Güzel bir etkinlik var okulunuzda... Ne hissediyorsun?

Göktu : Çok mutluyum ve heyecanlıyım. Biraz sonrada yarışmalarımız başlayacak. Sizde izleyecek misiniz?

Muhabir: Evet izlemek istiyorum. Hatta çekim yapacak arkadaşlarımız. Akşam haberlerde izlersiniz artık. Sorularıma cevap verdiğin için teşekkür ederim.

Göktu : Önemli değil.

Yıldırım İlkö retim Okulu'nda "23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı" kutlaması için hazırlanan enli e, yerel TV'den muhabir gelmi , ö rencilerle röportaj yapmaktadır.

Muhabir: smin nedir?

Yusuf: Yusuf...

Muhabir: Kaçınıcı sınıfa gidiyorsun?

Yusuf: 6.sınıfa gidiyorum.

Muhabir: Büyüyünce ne olmak istersin?

Yusuf: Doktor olmak istiyorum. Hani güzel ve büyük i ler yapan ba arılı doktorlar var ya onlar gibi olmak istiyorum. Evim, arabam güzel bir hayatım olsun istiyorum. Yardıma ihtiyacı olan insanlara yardım etmek istiyorum.

Muhabir: Peki, bu iste ine ula mak için ne yapman gerekiyor, neler yapıyorsun?

Yusuf: Sorumluluklarımı yerine getiriyorum ve derslerime çalı ıyorum. Ayrıca ilkö retimi bitirince fen lisesine gitmeyi planlıyorum. Fen lisesi sınavına hazırlanıyorum kazanamazsam da liseye gidece im. Üniversite sınavında ba arılı olmak istiyorum. Tıp fakültesini kazanmak için üniversite sınavında ba arılı olmam gerekiyor. Üniversiteyi ba arılı bir ekilde bitirip, i hayatına atılmak istiyorum.

Muhabir: Seni biraz önce projeler standının ba ında gördüm. enlikteki görevin nedir?

Yusuf: Bu enlikte benim ve di er arkada larımın projeleri sergileniyor. Stantta benim de bir projem var. Gelen misafirlere ve di er ö rencilere bu projeleri tanıtmaya görevini ö retmen bana verdi.

Muhabir: Ne hissediyorsun?

Yusuf: Çok mutluyum ve heyecanlıyım. Biraz sonrada yarım malarımız ba layacak. Sizde izleyecek misiniz?

Muhabir: Evet izlemek istiyorum. Hatta çekim yapacak arkadaş larımız. Ak am haberlerde izlersiniz artık. Sorularıma cevap verdi in için te ekkür ederim Yusuf... Büyük bir doktor oldu unda da benimle röportaj yapar mısın?

Yusuf: Yaparım... Ben te ekkür ederim...

6. SINIF – 3.ETK NL K

Etkinli in Adı : *AMACIMI BEL RLERKEN

Sınıf : 6. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Ba arı

Kazanım : Amaç belirlemedeki ölçütleri açıklar.(Kazanım Numarası 31)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form–36, Form–37

Kaynak : *(Erkan, 2005)

Süreç :

1. Form-36 ö rencilere dağıtılır ve birinci bölümü doldurmaları istenir.
2. Ö retmen Form-37’yi anlatır.
3. Ö rencilerden Form- 36’nın ikinci kısmını doldurmaları istenir.
4. Gönüllü ö rencilerden Form-6’ya verdikleri cevapları sınıfla payla maları istenir.
5. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Amaç belirlemek neden önemlidir?
 - Formun birinci bölümünde amaçlarınızı belirlerken neye göre belirlediniz?
 - Formun ikinci bölümünde amaçlarınızı düzenlerken nelere dikkat ettiniz?
 - Birinci bölümle ikinci bölümde ki amaçlarınız arasında fark var mı?
6. Amaç belirlemedeki ölçütleri bilmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

A a ıda kendinizle ilgili ula mak istedi iniz be amacınızı yazınız.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

imdi bu amalarınıza a a ıda belirtilen ölçütlere göre de erlendiririn. Amacınız ölçüte uygunsa (+), de ilse (-) i aretini koyun.

	1.Ama	2.Ama	3.Ama	4.Ama	5.Ama
Anla ılabilirlik					
nanılabilirlik					
Ula ılabilirlik					
Kontrol edilebilirlik					
Ölülebilirlik					
stenirlik					
Alternatifsizlik					
Yapıcılık-Geli tiricilik					

imdi amalarınıza yukarıdaki de erlendirmelerinize göre yeniden düzenleyin.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

AMAÇ BELİRLEMEDE ÖLÇÜTLER

1. Amaç **anlaşılır** olmalı. Kişi amacın ne olduğunu anlayabilmeli ve bu amaca ulaşabilmek için atılacak ilk adımları belirleyebilmeli.

2. Amaç **inandırıcı** olmalı. Kişi bu amaca ulaşabileceğine inanabilmeli.

3. Amaç **ulaşılabilir** olmalı. Kişi sahip olduğu yetenek ve güçlerle amaca ulaşabilmeli. Örneğin 10 yaşında bir çocuğun gelecek yıl 100 kg'lık bir ağırlığı kaldırmasını amaçlaması ulaşılacak bir amaç değildir.

4. Amaç **kontrol edilebilir** olmalı. Amaç kişinin kendi çabasıyla kontrol edilebileceği biçimde ifade edilmeli. Örneğin ünlü bir film yıldızıyla mutlu bir evlilik yapmak, kontrol edilebilir bir amaç değildir. Çünkü evlilik sadece bir kişinin davranışlarına bağlıdır, iki kişinin anlaşması ile gerçekleştirilecektir.

5. Amaç zaman ve nicelik açısından **ölçülebilir** olmalı. Genel ifadeler amaca ulaşamadığını derlendirmede güçlük yaratacaktır. Örneğin temiz bir evim olsun istiyorum yerine Pazar gününe kadar çalınan masasını temizlemek istiyorum demek daha uygun olacaktır.

6. Amaç **arzu edilir** olmalı. Amaç kişinin ne yapması gerektiğini değil, gerçekten ne istediğini yansıtmalı.

7. Amaç **alternatifsiz** olarak ifade edilmeli. Alternatifler amacın ulaşılabilirliğini ya da bunu yapabilirim, biçiminde ifade edildiğinde her ikisine de ulaşamadığını göstermektedir. Bu amaçlar oluşturulmada esnekliğin olmaması anlamına gelmez. Eğer kişi amacını değiştirmek isterse yeni bir amaç oluşturulabilir, ancak bunun yine alternatifsiz olarak yapılmalı ve tek bir amaç belirlemelidir.

Amaç yapıcı ve geliştirici olmalı, amaç kişinin çevresine ve topluma zarar verici nitelikte olmamalı. Örneğin; cumartesi günü 10 tane arabanın lastiklerini patlatmak yukarıdaki ölçütlerin birçoğunu karşılar, ancak yapıcı değil yıkıcı olduğundan uygun bir amaç olmayacaktır.

6. SINIF – 4.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : AMAÇLARIM

Sınıf : 6. sınıf

Yeterlik Alanı : Etkinlik Alanı

Kazanım : Kısa, orta ve uzun vadeli amaçlar oluşturur.(Kazanım Numarası -32-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-38

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞCI / Hicran ÇETİN

Süreç :

1. Form-38 öğrencilere dağıtılır doldurmaları istenir.
2. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşırlar.
3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi başlatılır.
 - Kısa vadeli amaçlarınızı neye göre belirlediniz?
 - Orta vadeli amaçlarınızı neye göre belirlediniz?
 - Uzun vadeli amaçlarınızı neye göre belirlediniz?
 - Amaç oluşturmak neden önemlidir?
 - Amaçlarınıza ulaşmak için neler yapmalıyız?
 - Kısa, orta, uzun vadeli amaçlarımızın olması hayatımıza ne kazandırır?
4. Kısa, orta ve uzun vadeli amaçlar oluşturmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

ÖRNEK:

KISA VADEL AMACIM:

Matematik sınavında başarılı olmak.

ORTA VADEL AMACIM:

Fen Lisesinde okumak.

UZUN VADEL AMACIM:

Doktor olmak.

Sizlerde kısa, orta, uzun vadeli amaçlarınızı sıralayınız.

KISA VADEL AMACIM:

ORTA VADEL AMACIM:

UZUN VADEL AMACIM:

6. SINIF – 5.ETK NL K

Etkinli in Adı : BUGÜNDEN YARINA

Sınıf : 6. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Ba arı

Kazanım : Serbest zaman etkinliklerinin gelecekteki amaçlara ula madaki önemini belirtir. (Kazanım Numarası -34-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-39,Form-40

Hazırlayanlar : Sündüz **BÜKEL** / Didem **GÜLSARAN** / Cevriye **GÜLEBA LAN** / Hicran **ÇET N**

Süreç:

1. Ö retmen, ö rencilere serbest zamanın ne oldu u hakkında bilgi verir.

Form-39 ö retmene bilgi amacıyla verilmi tir.

2. Form-40 ö rencilere da ıtılır ve doldurmaları istenir.

3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi ba lar.

- Yapmak istedi iniz ba ka serbest zaman etkinlikleri var mı?
- Hangi etkinli i yaparken kendinizi daha mutlu hissediyorsunuz?
- Bu etkinlik gelece inizi nasıl etkileyebilir?
- Bu etkinli in gelecekteki amacınıza ula madaki önemi nedir?
- Serbest zamanı verimli kullanamamak gelece inizi nasıl etkiler?
- Serbest zamanı verimli kullanmak gelece inizi nasıl etkiler?

4. Serbest zaman etkinliklerinin gelecekteki amaçlara ula madaki önemini vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

SERBEST ZAMAN ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Müzik aleti çalmak

Resim yapmak

Spor yapmak

Kitap, dergi, gazete, vb okumak

Maket yapmak

Hayvan beslemek

Bitki yeti tirmek

Film izlemek

Bilim ve teknik konularla u ra mak

Halk oyunları oynamak

Dans etmek

arkı söylemek

Yemek yapmak

Kayak yapmak

El sanatları ile u ra mak

Diki dikmek

Ebru, hat sanatı vb. sanatlarla u ra mak

Tiyatro ile u ra mak

Satranç oynamak

Hobi

Ö retmen serbest zaman etkinliklerinin sayısını artırabilir.

Serbest zaman etkinlikleri psikolojik, sosyal, vb. birçok alanda gelişimi destekler. Aynı zamanda gelecekteki hedeflere ulaşmada katkı sağlar.

SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİ	GELECEKTEKİ AMAÇLARIMIZA ETKİSİ
ÖRNEK: Resim yapmak	Çizim gerektiren mesleklere katkı yapabilir.
ÖRNEK: Ev maketi yapmak	El ve göz koordinasyonu gerektiren mesleklere katkı yapabilir.
1.	1.
2.	2.
3.	3.

6. SINIF – 6.ETK NL K

Etkinli in Adı : BEN M HOB M

Sınıf : 6. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Ba arı

Kazanım : Igi ve yetenekleri do rultusunda hobiler edinir. (Kazanım Numarası -33-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-41

Hazırlayanlar : Psikolojik Danı man, Mehmet Ali GÜNEY – Karaman, Psikolojik Danı man, Murat AKMAN – Konya, Psikolojik Danı man, İyas SUCU - Sakarya

Süreç:

Bir hafta önceden hobi listesi ö rencilere okunur. Ö renciler istedikleri bir hobiyi seçer. Seçtikleri hobinin hangi ilgi ve yetenek gerektirdi ini ara tırır.

Form–41 ö retmene bilgi amaçlı verilmi tir. Ö retmen gerekti inde hobi listesini ço altabilir.

1. Gönüllü ö renciler ara tırdıkları hobinin gerektirdi i ilgi ve yetenekleri sınıfla payla ır.
2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Seçti iniz hobiyi ara tırırken neler ya adınız?
 - Ara tırma yaparken kendinizle ilgili fark etti iniz durumlar oldu mu? Neler?
 - Igileriniz ve yetenekleriniz do rultusunda yapmı oldu unuz hobileriniz var mı? Neler?
 - Igileriniz ve yetenekleriniz do rultusunda yapmayı istedi iniz hobileriniz neler?
 - Hobilerin, insan hayatındaki önemi nedir? Gelece ini nasıl etkiler? Neden?
3. Igi ve yetenekleri do rultusunda hobi edinmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

HOB L STES

Deney Yapmak

Günlük Tutmak(yazmak)

Resim Yapmak

Spor Yapmak

Maket Yapmak

Tiyatro Oyunlarında Rol Almak

Enstrüman Çalmak

Çiçek Yeti tirmek

Koleksiyon Yapmak

arkı Söylemek

iir Yazmak

El Sanatları ile U ra mak

Seramik leri le U ra mak

Sinema ya da Tiyatroya Gitmek

Satranç Oynamak

Bulmaca Çözmek

Yemek Pi irmek

Bilgisayar Oyunu

Do adaki Hayvanları zleme

Balık Tutma

Gökyüzünü zleme

Proje Geli tirme

Origami (Kâ ıt Katlama Sanatı)

Tamir leri

Dans Etmek

Foto raf Çekmek

6. SINIF – 7.ETK NL K

Etkinli in Adı : BA ARILYIM ÇÜNKÜ... BA ARISIZIM ÇÜNKÜ...

Sınıf : 6. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Ba arı

Kazanım : Kendini ba arı ve ba arısızlı a neden olan etmenler açısından de erlendirir. (Kazanım Numarası 35)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-42

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç:

1. Ö rencilere Form-42 da ıtılır ve doldurmaları istenir.

2. Gönüllü ö rencilerden cevaplarını sınıfla payla maları istenir.

3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Kendinizle ilgili fark etti iniz eyler oldu mu?
- Ba arısızlı a neden olan etmenler nelerdir? (Cevaplar tahtaya yazılır.)
- Ba arıya neden olan etmenler nelerdir? (Cevaplar tahtaya yazılır.)
- Ba arısız oldu unuz durumlarda neler yapıyorsunuz?
- Ba arısız oldu unuz konularda nasıl ba arılı olabiliriz? Neler yapabiliriz?
- Ba arılı oldu unuz zaman neler ya ıyorsunuz?
- Ba arılı olmak gelece imizi nasıl etkiler?

4. Ba arı ve ba arısızlı a neden olan etmenler açısından kendini de erlendirmenin önemi ve gereklili i vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

FORM-42

<p>Kompozisyon yazmakta ba arılıyım. Çünkü; çok kitap okuyorum, yazma çalı maları yapıyorum, bo zamanlarımda nasıl daha iyi kompozisyon yazarım diye ara tırma yapıyorum...</p>	<p>Resim yapmada ba arısızım. Çünkü; Renk uyumunu yapamıyorum, perspektifi iyi ayarlayamıyorum, ba arabilece ime inanmıyorum...</p>
<p>Futbolda ba arılıyım. Çünkü; Antrenmanlarımı aksatmıyorum, beslenmeme dikkat ediyorum, sa lı lı ma dikkat ediyorum, kendime güveniyorum...</p>	<p>Yabancı dil dersinde ba arısızım. Çünkü; Gerekli tekrarları yapmıyorum, zamanı iyi kullanmıyorum çok TV izliyorum, istekli de ilim ve çaba sarf etmiyorum, ba aramamaktan korkuyorum...</p>
<p>Derslerimde ba arılıyım. Çünkü; Planlı çalı ıyorum, Amacıma ula mak için çaba sarf ediyorum, not tutuyorum, Ö retmenim ders anlatırken onu dinliyorum.</p>	<p>Yazılı sınavlarda ba arısızım. Çünkü; Heyecanlanıyorum, dikkatim da ılıyor, hayal kuruyorum, sınavlarıma son gece çalı ıyorum...</p>
<p>.....ba arılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....ba arısızım. Çünkü;</p>
<p>.....ba arılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....ba arısızım. Çünkü;</p>
<p>.....ba arılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....ba arısızım. Çünkü;</p>
<p>.....ba arılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....ba arısızım. Çünkü;</p>
<p>.....ba arılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....ba arısızım. Çünkü;</p>
<p>.....ba arılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....ba arısızım. Çünkü;</p>
<p>.....ba arılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....ba arısızım. Çünkü;</p>
<p>.....ba arılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....ba arısızım. Çünkü;</p>
<p>.....ba arılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....ba arısızım. Çünkü;</p>
<p>.....ba arılıyım. Çünkü;</p>	<p>.....ba arısızım. Çünkü;</p>

6. SINIF –8.ETK NL K

Etkinli in Adı : SLOGANIMIZ BA ARI!

Sınıf : 6. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Ba arı

Kazanım : Sınavda ba arıyı etkileyen dü ünceleri fark eder. (Kazanım Numarası 36)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form–43, Form–44, Form–45

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

1. Ö renciler be erli gruplara ayrılır.
2. Her gruba Form–43 da ıtılır.Her gruptan sınavda ba arıyı etkileyen olumlu ve olumsuz dü ünceleri kendi aralarında tartı p, forma yazmaları istenir.
3. Her grup cevaplarını sınıfla payla ır.
4. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Olumlu, olumsuz dü ünceleri bulurken zorlandınız mı?
 - Ba arılı oldu unuz bir sınavı hatırlayınız, böyle bir sınavda hangi dü üncelere sahiptir?
 - Ba arısız oldu unuz bir sınavı hatırlayınız, böyle bir sınavda hangi dü üncelere sahiptir?
5. Ö retmen sınavda ba arıyı etkileyen olumlu ve olumsuz dü ünceler hakkında ö rencilere bilgi verir. (Form–44, Form–45)
6. Her gruptan olumlu dü üncelerden yola çıkarak, sınav ba arısını olumlu etkileyecek bir slogan bulmaları istenir.
7. Her grubun sloganını payla maları istenir, bu sloganlar sınıf panosuna asılır. stek do rultusunda bu sloganlar, okul panosunda da yer alabilir.
8. Sınavda ba arıyı etkileyen dü ünceleri fark etmenin önemi ve gereklili i vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

OLUMLU DÜ ÜNCELER	OLUMSUZ DÜ ÜNCELER

SLOGANIMIZ

OLUMLU DÜ ÜNCELER	OLUMSUZ DÜ ÜNCELER
Ba arı, mutlu olmam için tek art de ildir.	Ba arı, mutlu olmam için tek arttır.
Yeterince çalı tım, ba arılı olabilirim.	Zaten hiçbir eyi ba aramıyorum, aptalın tekiyim.
Yeterince ba arılı olamasam bile, di er sınavda çalı arak, ba arılı olabilirim.	Ba arısız olursam sevilmem.
Ba arılı olaca ıma inanıyorum, çünkü umutluyum.	Sınavda zaman yetmeyecek, cevapları yeti tiremeyece im.
Zayıf alsam bile ailem beni yine de sever.	Zayıf alırsam ailemi hayal kırıklı ına u ratmı olurum.
Kendim için ba arılı olaca ım.	Ailem benim için çok kadar masraf yaptı, ba arılı olmam lazım.
Zayıf almak dünyanın sonu de il, çalı ır düzeltirim.	Sınavda ba arısız olursam rezil olurum.
Ben de herkes kadar akıllıyım.	Sınıf arkada larım benden daha zeki.
Sınavdan korkmuyorum, ba arabilece ime inanıyorum.	Çok korkuyorum, yine ba arısız olaca ım.

Ö retmen a a ıdaki açıklamayı ö rencilere okur:	
<i>Olumsuz dü ünceler;</i>	<i>Olumlu dü ünceler;</i>
<p>Sınav ba arımızı olumsuz yönde etkiler, Kaygımızı artırır, Heyecanımızı arttırır, Soruları yanlış okuyup cevap vermemize neden olur, Zamanı planlı kullanmamıza engel olur, Dikkatimizi da ıtır, Moralimizi bozar, Motivasyonumuzu azaltır, Kendimize olan güvenimizi yok eder, Korku yaratır, Ba arısızlı ımızda etkendir.</p>	<p>Sınav ba arımızı olumlu yönde etkiler, Kaygımızı azaltır, Heyecanımızı azaltır, Soruları do ru okuyup cevap vermemize neden olur, Zamanı dikkatli kullanmamıza neden olur, Daha dikkatli oluruz, Moralimiz yerindedir, Motivasyonumuzu artırır, Kendimize olan güvenimiz artar, Korku duymayız, Ba arımızda etkendir.</p>

6. SINIF – 9.ETK NL K

Etkinli in Adı : SEN DE KAZAN, BEN DE KAZANAYIM

Sınıf : 6. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Sorun çö zme sürecinde dikkat edilecek unsurları açıklar. (Kazanım Numarası 114)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form–46

Hazırlayanlar : Sündüz **BÜKEL** / Didem **GÜLSARAN** / Cevriye **GÜLEBA LAN** / Hicran **ÇET N**

Süreç :

1. Ö renciler be erli gruplara ayrılır.
2. Ö retmen, ö rencilere sınıfta ya anan sorunları sorar ve ifade edilen sorunlar tahtaya yazılır.
3. Sorunların içerisinde ö rencilerin belirledi i bir sorun tespit edilir.
4. Ö retmen Form–46 deki bilgileri ö rencilere anlatır.
5. Her gruptan, sorun çö zme sürecinde dikkat edilecek unsurları dikkate alarak, seçilen soruna çö züm getirmeleri istenir.
6. Her grup yazdıklarını sınıfla payla ır.
7. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Sorunu çö zerken neler ya adınız? Neler hissettiniz?
 - Sorunu çö zerken nasıl bir süreç izlediniz?
 - Sorunu çö zerken nelere dikkat ettiniz? Neleri göz önünde bulundurdunuz?
8. Sorun çö zme sürecinde dikkat edilecek unsurları açıklamanın önemi ve gereklili i vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

SORUN ÇÖZME SÜREÇLER

Crawford ve Bodin'e göre (1996), çatı maları çözmek için ba vurulabilecek üç tane sorun çözme süreci vardır. **Müzakere**, **arabuluculuk** ve **oybirli i** ile karar alma.

Müzakere:

Aralarında anla mazlık olan tarafların ya bizzat kendilerinin ya da temsilcilerinin ba kalarından yardım almaksızın birlikte çalı arak aralarındaki anla mazlı ı çözmek amacıyla yüz yüze geldikleri bir sorun çözme yöntemidir.

Arabuluculuk:

Aralarında anla mazlık olan tarafların ya bizzat kendilerinin ya da temsilcilerinin "arabulucu" denen tarafsız birinin de yardımıyla aralarındaki anla mazlı ı çözmek amacıyla yüz yüze geldikleri bir sorun çözme sürecidir.

Oy Birli iyle Karar Alma:

Aralarına anla mazlık olan bütün tarafların ya da temsilcilerinin, bütün tarafların destekleyebilece i bir eylem planı olu turarak anla mazlı ı çözmek amacıyla i birli i yaptıkları bir grupla sorun çözme sürecidir. Bu sürece tarafsız biri de katılabilir ve süreci hızlandırabilir ama bu zorunlu de ildir.

Yukarıda belirtilen sorun çözme süreçleriyle çatı maları çözmek için, dört temel ilkenin anla ılması gerekir.

1. Ki ilerle sorunları birbirinden ayırmak
2. Çıkarlar üzerinde odakla mak
3. Herkesin kazanaca ı seçenekler bulmak
4. Seçenekleri de erlendirmek.

Sorunlar kar ısında insanlar birbirinden farklı tepkiler gösterebilir. Bazı ki iler, herhangi bir sorun kar ısında hemen "sert" bir tepki gösterme e ilimindedir. Bu ki iler ba kalarıyla anla mazlı a dü tükleri ya da aralarına bir çatı ma çıktı ı zaman güç kullanma yoluna ba vururlar. Kar ı tarafı tehdit ederek, ba ırıp ça ırarak, vurarak, kırarak, döverek vb. kendi çözüm önerilerini dayatırlar.

Bazı ki iler de sorunlar kar ısında oldukça "yumu ak" bir tepki gösterme e ilimindedir. Bu ki iler daha ciddi bir tatsızlı ın ortaya çıkmaması için geri çekilirler, sorunlar kar ısında kolayca pes ederler ve kendi isteklerinden vazgeçerler.

Bazı ki iler ise sorunlar kar ısında "ilkeli" bir tutum sergilerler. Bu ki iler için önemli olan, sorunları her iki tarafın da tatmin olaca ı adil bir çözüm bulmaktır. Çünkü her hangi bir sorun kar ısında ba vurulan çözümün, adil oldu u ölçüde kalıcı oldu una inanırlar.

Yukarıda tanıtılan üç farklı tepki, üç farklı sonuca yol açar:

1. Taraflardan biri kazanır di eri kaybeder (Kazan/Kaybet)
2. Her iki taraf da kaybeder (Kaybet/Kaybet)
3. Her iki taraf da kazanır (Kazan/Kazan)

Sorunlar kar ısında “sert” bir tepki gösterildi inde taraflarda biri kazanırken, di eri kaybeder ya da bazen her ikisi di de kaybeder. “Yumu ak” bir tepki gösterildi inde de sonuç aynıdır. Bu kez de taraflardan biri kazanırken di eri kaybeder, ya da her ikisi de kaybeder. Sorunlar kar ısın da “ilkeli” bir tepki gösterildi inde ise genellikle kaybeden olmaz her iki taraf da kazanır.

SORUN ÇÖZMEY ENGELLEYEN OLUMSUZ DÜ ÜNCCELER

- Ben yapamam
- Bu sorun beni a ar
- Bu çok zor
- Ba kalarının bunu yaptıklarını biliyorum. Ama bu benim için çok zor
- E er daha fazla imkânım olsaydı (daha fazla zamanım ya da param olsaydı, ba kalarından yardım alabilseydim, daha becerikli olsaydım vb.) o zaman bu sorunu çözebilirdim.
- Dünya, benim hakkımdan gelmek için fırsat kolluyor. Ben bu sorunla ba ba ayım.
- Bu çok acil bir durum, dü ünecek zaman yok.

SORUN ÇÖZMEY KOLAYLA TIRAN OLUMLU DÜ ÜNCCELER

- yi niyet
- Sorunların birden fazla çözümü oldu una inanma
- Bir tarafın kazanması, di er tarafın kaybetmesini gerektirmez. Herkes kazanabilir.
- Sorunlara farklı bakı açısı ile yakla mak. Ba kalarının bakı açılarını ö renmek için etkin bir dinleyici olma,
- Güç kullanmaktan kaçınma, sorunlar üzerinde odakla ma
- Duyguları dikkate alma.

nsanlar, olanla olması gereken durum arasındaki farkın yol açtı ı gerginlikten kurtulmak isterler ve bunun için farklı yollara ba vururlar. Bunlarda bazıları ki iyi istedi i sonuca ula tırabilir, bazıları ula tırmaz. Sorun çözmeye, mevcut durumla eri ilmek istenen amaç arasındaki bo lu un algılandı ı ve bunun yol açtı ı gerginli i ortadan kaldırmaya yönelik çabaları ifadeden bili sel ve davranı sal bir süreçtir.

Bu süreç bir sorunun fark edilmesi ve sorunun tanımlanmasıyla ba lar ve soruna çözüm bulununcaya kadar devam eder.

SORUN ÇÖZME SÜRECİ

1- Sorunun fark edilmesi:

Sorun çözme sürecinin ilk amacı, bir güçlü ünen sezilmesi ya da bir eylemin yolunda gitmediğinin fark edilmesidir. Sorunlar tesadüfen ya da sistematik incelemeler sonucunda fark edilebilir. Ama genellikle sorunlar, doğrudan olarak ortaya çıkarlar ve gerginliği ya da çatışmayı artırarak varlıklarını bize duyururlar. Eğer gerginlikle yüzleşilmez ya da üstleri örtülür ve inkâr edilirse koşullar daha da kötüleşir.

2- Sorunun tanımlanması:

Sorunun belirtileri fark edilerek başkalarının dikkatine sunulunca doğrudan olarak bazı adımların atılması gerekir. Bunlardan ilki sorunun açıklıkla kavuturulması, nelerle ya da kimlerle ilişkili olduğunu anlamasıdır. Bu noktada sorunun başkaları ile ne ölçüde ortak bir sorun olduğunu ve aciliyet derecesinin saptanması gerekir.

3- Alternatiflerin üretilmesi:

Alternatif çözümler üretme amasında, eleştirinin olmadığı bir ortamda çok sayıda çözüm önerisinin ortaya konabildiği, daha sonrada bu önerilerin birleştirilerek geliştirilebildiği beyin fırtınası tekniğinden yararlanılabilir.

Belli bir sorunun çözümü ile ilgili tüm görüşler ortaya konmadan önce çözümün belirlenmesi çözümün niteliğini azalttı gibi kişiler arasındaki açık iletişim engeller. Bu durum insanları çok erken bir değerlendirme yapmaya zorlar ve kendi görüşlerini savunmaya iter. Farklı çözümler üretildikten sonra çözümleri birleştirmek ve sentezlemek gerekmektedir.

4.Çözümlerin seçilmesi:

Yeni veriler toplayarak alternatifler üzerinde düşünmek için zaman ayırdıktan sonra, sorunun çözümü ile ilgili her alternatifin sonuçlarını göz önünde bulundurmak gerekir. Yani bu amada olası her çözümün, güçlü ve zayıf yanlarının dikkatli bir biçimde değerlendirilmesi gerekir. Bu değerlendirme sonucunda en uygun çözüme karar verilir.

5.Uygulama:

Seçilen çözümün uygulanabilirliğinin de bu süreçte göz önünde bulundurulması gerekir.

6. Değerlendirme ve Düzeltme:

İnsanların, yeni düşüncelere direnç göstermelerinin nedenlerinden birisi de geçmişten sonraki mevcut durumun da artık yeni görüşlere kapalı olacağına inanmalarıdır. Bu direnci aşmak için yeni verileri çözümleyerek gerekli düzeltmeleri yapacak olan bir değerlendirme mekanizması oluşturmak ve sorun çözme sürecini bütünüyle esnek ve yeni alternatiflere açık tutmak gerekir

(Öğülüm, 2001).

6. SINIF – 10.ETK NL K

Etkinli in Adı : ÖFKE LE KALKAN ZARARLA OTURUR...

Sınıf : 6. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Öfkeyi uygun ve uygun olmayan biçimlerde ortaya koymanın sonuçlarını açıklar.
(Kazanım Numarası 115)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Gazete ve dergi

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

***Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdi i için okul rehber ö retmeni veya RAM'lerden gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sa lanamadı ı ya da kalabalık okullarda rehber ö retmenin yeti emedi i durumlarda bu etkinlikler yerine ö rencilerin geli im özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber ö retmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da di er etkinliklere daha geni yer verilebilir.**

Süreç _____ :

Bir önceki rehberlik saatinde, gazete ve dergilerden öfkeli insanlar ile ilgili haberler toplamaları istenir.

1. Ö rencilerden öfke ile ilgili getirdikleri haberleri sınıfla payla maları istenir.

2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Çevrenizde, gazetede bu haberlere benzer ya antılar oldu mu?
- Bu haberlerde ki ki iler öfkelerini uygun yollarla ortaya koymu mu? Sonuçları neler olmu ?
- Sizce, haberlerdeki öfkeli insanlar ba ka nasıl tepkiler verebilirlerdi? Sonuçları neler olabilirdi?
- Siz öfkenizi nasıl ortaya koyarsınız? Sonuçları neler olur?

3. Öfkeyi uygun ve uygun olmayan biçimlerde ortaya koymanın sonuçları vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

6. SINIF – 11.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : GEVEME EGZERSİZLER

Sınıf : 6. Sınıf

Yeterlik Alanı : Kişiler Arası İlişkiler

Kazanım : Öfkelenildiğinde geveme ve nefes egzersizlerini kullanır. (Kazanım Numarası 116)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-47, Form-48, Form-49, Asetat, Tepegöz, Tahta

Hazırlayan : Gazanfer Kürat PEHLİVAN Rehber Öğretmen

***Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdiği için okul rehber öğretmeni veya RAM’lerden gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bununla birlikte ya da kalabalık okullarda rehber öğretmenin yetiemediği durumlarda bu etkinlikler yerine öğrencilerin gelişim özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber öğretmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da diğer etkinliklere daha geniş yer verilebilir.**

Süreç :

1. Öğretmen ağızındaki açıklamayı yapar.

“Daha önceki zamanlarda dediğimiz gibi öfke duygusu, vücudumuzun yabancı olumsuz duruma karşı verdiği bir tepkidir.”

2. Öğrencilere Form-47 dağıtılır ve doldurmaları istenir.

3. Gönüllü öğrenciler öfkelenedikleri durumlarda vücutlarında meydana gelen değişiklikleri (yazdıklarını) sınıfla paylaşırlar.

4. Paylaşımdan sonra öğretmen ağızındaki açıklamayı yapar.

“Öfkelendiğimiz zaman yaşadığımız fiziksel değişiklikler ne hastalık belirtisidir ne de tehlikelidir. Bunlar sadece hoş olmayan, rahatsız edici belirtilerdir ancak hepsi geçicidir. Öfkemiz dindiğinde bu belirtiler ortadan kaybolur.”

5. Öğretmen ağızındaki açıklamayı yaptıktan sonra öğrencilere “iyi bir nefesin özellikleri nelerdir?” Sorusunu sorar.

“Nefes alıp verme yaşamın bir gereğidir. Hepimiz nefes alıp veririz, ancak çok azımız ilkel insanın ya da bebeğin doğduğu gibi nefes alıp verme alışkanlığını koruyabiliriz. Doğal ve uygun nefes alıp verme, öfke anındaki gerginlik durumunun giderilmesinde son derece etkili olabilir.”

6. Daha sonra ö retmen, ö rencilerin verdikleri cevapları tahtanın bir kö esine yazar.
7. Ö retmen, Ek-48'de belirtilmi olan iyi bir nefesin özellikleri tahtaya yazar
8. Ö retmen a a ıdaki açıklamayı yapar. (Ö retmen, ö rencilere bu açıklamayı yaparken uygulayarak göstermesi daha etkili olacaktır.)

“Gördü ünüz gibi iyi bir nefes alabilmek için uyulması gereken bazı özellikler bulunmaktadır. yi nefes a ır a ır, derin ve sessiz alınmalıdır. Bunun için de denge, uyum ve ölçü gerekir. yi bir nefes almak iyi nefes vermekle ba lar. yi bir nefes, yava olarak burundan alınır, sessiz olur ve akci erin bütününi doldurarak diyaframı a a ıya iter ve yava yava a ızdan verilir. Do al ve uygun nefes alıp verme, gerginlik tepkisinin giderilmesinde son derece etkili olabilmektedir.”

“Do al ve uygun nefes alıp verme, Öfke durumunda gerginlik durumunun giderilmesinde son derece etkili olabilir.”

9. Ö retmen Form-49'deki nefes egzersizi uygulamasını sınıfa uygulatır.
10. Nefes egzersizi çalı ması bittikten sonra ö rencilerin neler ya adıklarını ve neler hissettiklerini sınıfla payla maları istenir.
11. Öfkeleni inde gev eme ve nefes egzersizlerini kullanmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Ö retmen bu tür nefes egzersizlerinin öfke durumlarında kullanıldı ı zaman bireylerin öfkelerini ve kendilerini kontrol etmekte faydalı oldu unu, üzülecekleri ya da pi man olacakları durumlarla kar ıla mayacaklarını açıklar.

NOT: Nefes egzersiz çalı malarında yönergeleri okurken ses tonunuzun yumu ak olması yaptı ınız çalı manın daha etkili olmasını sa lar. Bu konuya dikkat ederseniz çalı malarınızın etkisini daha da arttırırsınız.

Yaptı ınız her nefes egzersizinden sonra ö rencilerinizin neler ya adıklarını payla ınız. Bu sayede yaptı ınız egzersizlerin i e yarayıp yaramadı ını görebilirsiniz. Ayrıca ö rencilerinizin ya adıklarını da payla mı olursunuz, böylece etkile im daha da artar.

De erlendirme:

Etkinli in ve formların hazırlanmasında a a ıdaki kaynaklardan yararlanılmı tır

KAYNAKÇA:

Balta , A. Balta , Z. (1999). **Stres ve Ba a Çıkma Yolları**. stanbul: Remzi Kitabevi.

Özer, A.K. (2002). **Sinanma Duygusu ile Ba Edebilme**. stanbul: Sistem Yayıncılık.

ÖFKELENDİ MİZDE VÜCUDUMUZDA MEYDANA GELEN DE İKLİKLER

Aşağıda öfkelenildiğimiz zaman vücudumuzda meydana gelen fiziksel değişimlere sıralanmıştır.

Tüm listeyi inceleyerek öfkelenildiğimiz durumlarda vücudunuzda meydana geldiğini düşündüğünüz değişimin yanındaki parantezin içine (X) işareti koyunuz. Birden fazla özellik seçebilirsiniz.

- Titreme
- Hızlı soluk alıp verme
- Kalp ritminde hızlanma
- Avuç içinde terleme
- Baş dönmesi
- Mide bulantısı
- Kusma
- Karın ağrısı
- Terleme
- Yeterli nefes alamama boğulma hissi
- Söylenenleri anlamama, duymama
- Kas gerginliği
- Deri soğuması
- Göz bebeklerinde büyüme
- Vücut ısısında artışı
- Adrenalin salgısının artması
-
-
-

(Listede bulunmayan ancak sizin yaşadığımızı düşündüğünüz fiziksel belirtileri boş bırakılan yere yazınız.)

Y B R NEFES N ÖZELL KLER

1. yi bir nefes burundan alınır ve a ızdan verilir.
2. yi bir nefes a ızdan bo altılırken sanki bir pipetten suya üfler gibi ya da muma uflar gibi bo altılır.
3. yi bir nefes almak için öncelikle nefesi iyi bo altmalıyız.
4. yi bir nefes yava yava alınır ve yava yava verilir.
5. yi bir nefes önce ci erlerimize de il; önce diyaframa doldurulur.
6. Nefes alırken ve verirken kendimizi zorlamadan alınıp verilir

imdi herkes gözlerini kapatsın ve beni dinlesin. Benim anlattıklarımı gözünüzün önünde canlandırarak uygulamaya çalışınız. Derin nefes alın ve verin. Nefesinizi yava yava burnunuzdan alın ve a zınızda yava yava bırakın. Her nefesi alınızda burnunuzdan içeri giren havanın izledi i yolu gözünüzün önünde canlandırın. Hava burnunuzdan içeri giriyor ve soluk borusundan ci erlerinizin alt kısmına doluyor. çinize dolan havanın karın bo lu unuzda doldu unu gözünüzün önünde canlandırarak hissedin.....(biraz bekleyin) Her nefes verdiğinizde bu havadan yayılan rahatlığın vücudunuzun her tarafına dağıldığını hissedin..... (Biraz bekleyin) vücudunuzun yava yava rahatladığını ve gevşediğini hissedin. yavaş yavaş rahatlıyorsunuz..... (Biraz bekleyin) bu rahatlığın vücudunuzun en uç noktasına kadar yayıldığını hissediyorsunuz..... (Biraz bekleyin) yavaş yavaş rahatlayın. Vücudunuzun yava yava rahatladığını ve gevşediğini hissediyorsunuz..... yavaş yavaş rahatlayın, iyice gevşeyin..... (Biraz bekleyin) Kendinizi hazır hissettiğiniz zaman gözlerinizi açabilirsiniz. Gözlerinizi açtığınızda kendinizi rahatlamış ve gevşemiş hissedeceksiniz. Gözlerinizi açabilirsiniz.

6. SINIF – 12.ETK NL K

Etkinli in Adı : REDDEDEB L R M

Sınıf : 6. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Gerekti inde reddetme davranı ı gösterir. (Kazanım Numarası 113)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

1. Ö retmen a a ıdaki durumları verir ve gönüllü ö rencilerin canlandırmasını ister. (Ö retmen gerekli görürse, 5. sınıfın 7. kazanımının “Uygun reddetme davranı ma ili kin örnekler verir” etkinli inde verilen bilgiyi ö rencilere okur.)

Durum-1

Ö retmen a a ıdaki yönergeyi ö rencilere verir.

“Sizden bir canlandırma yapmanızı istiyorum. Bir arkada ınız sizi oyun oynamaya, eve davet ediyor. Annesi alı veri yapmaya gidiyor. Siz arkada ınızla evde yalnızsınız ve size sigara içmeyi teklif ediyor. Fakat asla içmemelisiniz. Bu durumda ne söylersiniz, ne yaparsınız?”

Aynı durumu, farklı ö renciler canlandırabilir.

Ö rencinin, verdi i cevaplar, “zararlıdır, sa lı ıma zarar verir” vb. olabilir.

Durum-2

“Sizden bir canlandırma yapmanızı istiyorum. Bir arkada ınız ö retmenin masasından izinsiz, habersiz para almanızı istiyor. Bu durumun ikinizin arasında kalaca ını ve kimsenin bilmeyece ini söylüyor. Fakat asla parayı almamalısınız. Bu durumda ne söylersiniz, ne yaparsınız?”

Aynı durumu, farklı ö renciler canlandırabilir.

Ö rencilerin verdi i cevaplar, “ zinsiz, habersiz almak suçtur. Yapamam.” vb. olabilir.

Ö retmen gerekli görürse bu senaryoları ço altabilir.

2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Reddetme davranı ı göstermenizi gerektiren durumlar ile kar ıla tınız mı? Bu durumlar neler? Bunlara nasıl tepki gösterdiniz?
- Bu durumlara reddetme davranı ında bulunmazsanız neler olur?
- Gerekti inde uygun reddetme davranı ında bulunmak size ne kazandırır?
- Nedenlerini söyleyerek reddetme davranı ında bulunmak neden önemlidir?

3. Gerekti inde uygun reddetme davranı ında bulunmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

6. SINIF – 13.ETK NL K

Etkinli in Adı : HATALARIMI DÜZELTEB L R M

Sınıf : 6. sınıf

Yeterlik Alanı : Kendini Kabul

Kazanım : Hatalarının sonuçlarını de erlendirerek düzeltme yollarını belirler. (Kazanım Numarası 72)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Aynı Boyutta Hazırlanmı Küçük Bo Kâ ıtlar

Hazırlayanlar : Sündüz **BÜKEL** / Didem **GÜLSARAN** / Cevriye **GÜLEBA LAN** / Hicran **ÇET N**

Süreç :

1. Ö rencilere aynı ebatta hazırlanmı kâ ıtlar da ıtılarak isimlerini belirtmeden yaptıkları bir hatayı yazmaları istenir.
2. Her ö renci yazma i lemini tamamlayınca kâ ıtlar katlanıp bir torba içinde toplanır.
3. Her ö renci bu torbadan bir hata çeker. Ö renci kendi yazdı ı hatayı çekerse onu geri koyarak hata yazılı ba ka bir kâ ıt çeker.
4. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Bu hatayı sen yapmı olsan ne hissedersin?
 - Sence bu hata neden yapılmı tır?
 - Sence bu hata ne gibi sonuçlar do urur?
 - Bu hatayı düzeltmek için neler yapılabilir?
 - Bu hatadan nasıl bir ders çıkarılabilir?
5. Hatalar payla ıldıktan sonra ö rencilere genel olarak a a ıdaki sorular yöneltilir.
 - Hatalarınızı ba kalarının a zından duydu unuzda ne hissettiniz?
 - Arkada larınızla benzer hatalarınız var mı?
 - Hata yaptı ınızda kendinizi nasıl hissediyorsunuz?
 - Hata yaptı ınızı hemen fark ediyor musunuz?
 - Sizce hatalar düzeltilebilir mi?
 - Hatalı davranı ınızdan sonra neler yapabilirsiniz?
 - Hatalı davranı ınızı nasıl de i tirebilirsiniz?
6. Hatalarının sonuçlarını de erlendirerek düzeltmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

6. SINIF – 14.ETK NL K

Etkinli in Adı : K TLE LET M ARAÇLARI

Sınıf : 6. sınıf

Yeterlik Alanı : Aile ve Toplum

Kazanım : Kitle ileti im araçlarından uygun biçimde yararlanmanın önemini fark eder. (Kazanım Numarası 149)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç:

1. Ö rencilere kitle ileti im araçlarının neler oldu u sorulur ve cevaplar tahtaya yazılır.
2. Ö rencilerden, tahtaya yazılan kitle ileti im araçlarının uygun biçimde kullanımına yönelik bir öykü yazmaları istenir.
3. Gönüllü ö renciler yazdıkları öyküyü sınıfla payla ır.
4. A a ıdaki sorulara benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Yeni ö rendi iniz kitle ileti im aracı oldu mu? Hangileri?
 - Yazılan öykülere benzer durumlarla kar ıla tı ınız oldu mu? Neler?
 - Kitle ileti im araçlarını uygun kullanmazsanız neler olur?
 - Kitle ileti im araçlarını uygun kullanırsanız neler olur?
5. Kitle ileti im araçlarından uygun biçimde yararlanmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

6. SINIF – 15.ETK NL K

Etkinli in Adı : *DERS VE MESLEK L K S

Sınıf : 6. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel ve Mesleki Geli im

Kazanım : Okuldaki derslerin mesleklerle olan ili kisini açıklar. (Kazanım Numarası 182)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-50(Posterle tirilmi)

Kaynak : *(Erkan, 2006)

Süreç :

1. Form-50 tahtaya yazılır.
2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Tahtada yer alan meslek elemanları ne i yapar?
 - Okulda gördü ünüz derslerin içerikleri neler?
 - Daha önce hiç okuldaki dersler ile meslekler arasındaki ili kiyi dü ünümü müydünüz?
 - Okulda gördü ünüz dersler ile tahtada yazılı olan mesleklerden hangilerini e le tirebilirsiniz?
 - Okuldaki derslerin mesleklerle ili kisini bilmek size ne kazandırır?
3. Okuldaki dersler ile meslekler arasındaki ili kiyi kurmanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

DERSLER	MESLEKLER
TÜRKÇE	Ö RETMEN
MATEMATİK	GAZETECİ
FEN VE TEKNOLOJİ	SPORÇU
BİLGİ SAYAR	DOKTOR
MÜZİK	PSİKOLOG
RESİM	HEYKELTRAŞ
İNGLİZCE	TURİST REHBER
BEDEN EĞİTİMİ	MUHASEBECİ
SOSYAL BİLGİLER	ARKEOLOG
TEKNOLOJİ TASARIM	TERCÜMAN
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	AVUKAT
SEÇMELİ DERSLER	FOTO RAFÇI
.....	MALİYECİ
.....	BİLGİ SAYAR PROGRAMCISI
.....	SAVCI
	DİŞ HEKİMİ
	DESİNATÖR
	ELEKTRİK MÜHENDİSİ
	MÜZİSYEN
	DEKORATÖR
	YAZAR
	RESSAM
	DİŞ YETİŞTİRİCİSİ
	POLİS
	ANTRENÖR
	HÂKİM

7. SINIF

KAZANIMLARININ İZLEN SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1–150	Toplumsal hayatı düzenleyen kuralların önemini ve gerekliliğini açıklar.
2–165	Zararlı alışkanlıkların duygusal ve bedensel yönden insan hayatına etkilerini fark eder.
3–118	Çatışma durumlarını fark eder.
4–119	Kullandığı çatışma çözme yöntemlerini değerlendirir.
5–151	Okul hayatının iyi bir vatandaş olma üzerindeki etkisini açıklar.
6–37	Sınav kaygısının başarı üzerindeki etkisini fark eder.
7–74	Başarı olduğu durumlarda kendini takdir eder.
8–120	Kendini aile fertlerinin yerine koyarak onların duygu ve düşüncelerini anlar.
9–121	İletişim engellerinin üstesinden nasıl gelinebileceğini açıklar.
10–73	Bedensel gelişimini fark eder.
11–38	Okulda uygulanan testlerin ve test dışı tekniklerin kendini tanımadaki önemini açıklar.
12–75	Yeteneklerini fark eder.
13–183	İlgilerin meslek seçimindeki rolünü fark eder.
14–184	Meslek seçiminin önemini fark eder.
15–39	Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavları ile ilgili bilgi toplar.
15	

* **Koyu renkli kazanımlara ilişkin etkinlik okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.**

7. SINIF ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

7. SINIF – 1.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : KURALLAR TOMBALASI

Sınıf : 7.sınıf

Yeterlik Alanı : Aile ve Toplum

Kazanım : Toplumsal hayatı düzenleyen kuralların önemini ve gerekliliğini açıklar. (Kazanım Numarası -150-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni, Küme

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç :

“Öğrencilere bir hafta önceden toplumsal hayatı düzenleyen kuralların neler olduğunu sorulur ve bir hafta boyunca bu kuralların neler olabileceği konusunda araştırmaları ve bu kuralları küçük kartlara yazarak bir torbada toplamaları istenir. Ayrıca torbada toplanan toplumsal kurallar kartlarda yazılarak listelenir ve sınıf panosuna asılır. “

1. Öğrenciler toplumsal hayatı düzenleyen kuralların toplandı ı torbadan bir kural seçer.
2. Seçtikleri bu kuralın uygulandı ı ve uygulanmadı ı durumları veya ortamları hayal etmeleri istenir.
3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Torbadan çektiğiniz kural neydi?
 - Bu kurala siz uyuyor musunuz? Neden?
 - Bu kurala çevrenizdekiler uyuyor mu? Neden?
 - Toplumsal hayatı düzenleyen kurallardan ilk kez duyduğunuz var mıydı? Neler?
 - Çevrenizde kuralların ihlal edildiği durumlar oldu mu? Sonuçları neler oldu?
 - Kurallara uymadığınız bir yaptırımınız oldu mu? Sonuçları neler oldu?
 - Bu kuralların olmadığı bir ülkede hayat nasıl olurdu?
 - Toplumsal hayatı düzenleyen kurallar neden vardır?
4. Toplumsal hayatı düzenleyen kuralların önemi ve gerekliliği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

7. SINIF – 2.ETK NL K

Etkinli in Adı : ZARARLI ALI KANLIKLAR

Sınıf : 7.sınıf

Yeterlik Alanı : Güvenli ve Sa lıklı Hayat

Kazanım : Zararlı alı kanlıkların duygusal ve bedensel yönden insan hayatına etkilerini fark eder.
(Kazanım Numarası -165-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-51, Form-52

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

***Ö rencilere zararlı alı kanlıkların hayatımızın pek çok alanını olumsuz etkileyebilece i, çevrelerinde bu alı kanlıklara sahip insanları gözleyerek de bu zararlara ili kin bilgi edinebilecekleri vurgulanmalıdır.**

Süreç _____ :

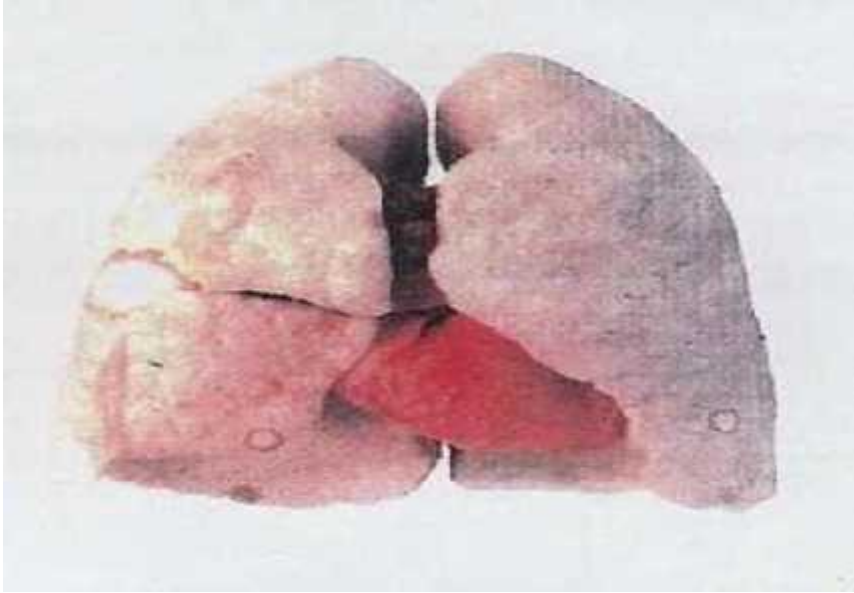
1. Ö renciler gruplara ayrılır. Bir hafta önceden zararlı alı kanlıklar ve bunların insan hayatı üzerindeki etkileri ile ilgili ara tırma yapmaları istenir.
2. Yaptıkları ara tırmalar sınıfla payla ılır.
3. Sa lıklı ve hastalıklı akci er resimleri ö rencilere gösterilir.
4. Ö rencilerden Sertaç'ın ya da Burhan'ın ya am öykülerini yazmaları istenir.
5. Gönüllü ö rencilerden yazdıkları öyküleri okumaları istenir.
6. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Yazdı ınız öykülerden ve yaptı ınız ara tırmalardan yola çıkarak **sa lıklı** bir akci ere sahip olan insanların ya amındaki ortak noktalar nelerdir?
 - Sa lıklı bir hayat için olumlu alı kanlıklar neler olabilir?
 - Olumlu alı kanlıkların ki iye ve çevresine etkileri nelerdir?
 - Yazdı ınız öykülerden ve yaptı ınız ara tırmalardan yola çıkarak **hastalıklı** bir akci ere sahip olan insanların ya amındaki ortak noktalar nelerdir?
 - Sa lıksız bir hayattaki olumsuz alı kanlıklar neler olabilir?
 - Olumsuz alı kanlıklara sahip ki iler kendisine ve çevresine ne tür zararlar verir?
 - Zararlı alı kanlıkların duygusal etkileri nelerdir?
 - Zararlı alı kanlıkların bedensel etkileri nelerdir?
 - Sa lıklı hayat için nelere dikkat ediyorsunuz?
7. Zararlı alı kanlıkların duygusal ve fiziksel yönden insan hayatına etkileri vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

NOT:Bu etkinlik için uzman ki ilerden (doktorlardan, sigara ile sava anlar derne inden vb.) yardım alınabilir.

NOT:Bu etkinlikte, tüm zararlı alı kanlıklar ve bunların insan hayatı üzerinde ki etkisine de dikkat çekilmelidir.

De erlendirme:

FORM-51

SERTAÇIN HAYAT ÖYKÜSÜ

BURHAN'IN HAYAT ÖYKÜSÜ

7. SINIF – 3.ETK NL K

Etkinli in Adı : HAYATIMIZDAK ÇATI MALAR

Sınıf : 7. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Çatı ma durumlarını fark eder. (Kazanım Numarası -118-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form–53, Form–54

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

***Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdi i için okul rehber ö retmeni veya RAM’lardan gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sa lanamadı ı ya da kalabalık okullarda rehber ö retmenin yeti emedi i durumlarda bu etkinlikler yerine ö rencilerin geli im özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber ö retmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da di er etkinliklere daha geni yer verilebilir.**

Süreç _____ :

1. Ö rencilerden çatı manın ne oldu unu yanlarındaki arkadaş larıyla tartışarak ortak tanımlarını yazmaları istenir.
2. Gönüllü ö renciler yazdıklarını sınıfla payla ır.
3. Ö retmen çatı manın tanımını tahtaya yazar.

Çatı ma: ki ya da daha fazla ki inin, aynı materyali, aracı, e yayı, malzemeyi aynı zamanda ve aynı yerde kullanmak istedi inde; aynı amaca aynı zamanda ula maya çalı tı nda; birbiriyle uyumayan istek ve amaçları oldu unda ortaya çıkan durumdur.

4. Ö rencilere Form 53 da ıtılır ve doldurmaları istenir.
5. Gönüllü ö renciler yazdıklarını sınıfla payla ırlar.
6. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Ya anılan/ya anabilecek çatı ma durumlarına verdi iniz ortak **tepkileriniz** neler?
 - Ya anılan/ya anabilecek çatı ma durumlarına verdi iniz ortak **duygularınız** neler?
 - Çatı ma ile iddetin birbirinden farkı nedir?
7. Çatı ma durumlarını fark etmenin önemi ve çatı ma durumlarında verilen olumsuz tepkilerin uygun olmadığını bunun yerine yapıcı, uzlaşmacı bir yaklaşım sergilenmesi gerektiğinin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Form–54 ö retmene bilgi amacıyla verilmi tir.

De erlendirme:

FORM-53

Okulda ve evde, ki iler arası ili kilerde çatı ma ya anabilecek durumlara örnekler verilmi tir. Sizde bu örneklerden yaralanarak ya adı ınız ve ya ayabilece iniz çatı ma durumlarını, bu çatı ma durumlarına verebilece iniz tepkilerinizi ve duygularınızı yazınız.

Ya adı ınız/ Ya ayabilece iniz Çatı ma Durumu (Okul)	Ö renci-Ö renci/Arkada	Tepkilerim (Çatı ma çözüm yolum)	Duygularım
	Bir arkada ınla aynı okul araç ve gerecini aynı anda istemen		
	Ö renci-Ö retmen		
	stedin arkada ınla birlikte oturmana ö retmenin izin vermemesi		
	Ö renci-Okul Müdürü		
	Arkada ınla aynı davranı ı göstermene ra men okul müdürünün sana daha a ır ceza vermesi		
Ya adı ınız/ Ya ayabilece iniz	Ö renci-Anne		
	Odamı sürekli da ınık bırakman nedeniyle annenle kar ı kar ıya kalman		

	Ö renci-Baba		
	Babanla ders çalı ma saatleri konusunda uyu maman		
	Ö renci-Abi/Abla/Karde		
	Karde inle aranızda 2 ya fark olmasına ra men sürekli sana daha fazla görev verilmesi		

K İLER ARASI ÇATI MALAR HAKKINDA BAZI TEMEL B LG LER

Çatı ma, bir ki inin hedeflerine ula mak için gösterdi i eylemleri ve atılımları, bir ba ka ki inin hedeflerine ula mak için gösterdi i eylem ve atılımları engellerse, duraklatırsa ya da bozarsa ortaya çıkar. nsan ili kilerinde çatı malar kar ılıklı mücadeleyi, anla mazlı ı, tartı mayı, kavgayı ve çeki meyi içerebilir. Sınıf ortamında bu duruma bir ö rencinin dersten sıkılıp ders dı ı etkinliklere isteyerek yönelmesine kar ın, ö retmenin dersini sürdürmek istemesi örnek gösterilebilir.

Çatı ma do ası gere i ne olumlu ne de olumsuzdur. Yalnızca ya amın do al bir parçasıdır.Okul ve sınıf ya amının do al bir parçası olan ö renci-ö renci, ö renci, ö retmen/okul yöneticisi, ö retmen-veli çatı ma ve anla mazlıkları hem olumlu hem de olumsuz yollarla yönetilebilir. Çatı maların yapıcı mı yoksa yıkıcı mı oldu unu çatı manın kendisi de il, çatı maları çözmek için seçti imiz yol belirler. Bu nedenle çatı malar hem yapıcı hem de yıkıcı yollarla yönetilebilir. Dolayısıyla yapıcı ya da yıkıcı sonuçlar kaçınılmazdır.

E er ki iler arası çatı malar ve anla mazlıklar yapıcı olarak yönetilmek isteniyorsa, okulda herkes aynı i lem basamaklarını kullanmalı ve bunların kullanımında beceri kazanmalıdır. Okulda, herkes (yönetici, ö retmen, ö renci ve veli) aynı i lem basamaklarını kullanarak çatı malarını çözmelidir ancak o zaman okulda çatı maların barı yapıcı çözümüne ili kin kolektif kültür gerçekleşir. Dolayısı ile ortaya çıkan bu payla ılımı de erler okulun normları haline gelir.

K İLER ARASI ÇATI MALARIN YARARLARI

- 1.Ö renci-ö renci ve ö renci-ö retmen/okul yöneticisi arasında ya anan çatı malar onların nasıl bir de i ime gereksinimi oldu unu belirler.
- 2.Çatı malar tarafların neyi önemsedi ini belirler.
- 3.Çatı malar bizim kim oldu umuzu ve de erlerimizin ne oldu unu belirler.
- 4.Çatı malar di er ki inin kim oldu unu ve de erlerinin ne oldu unu açı a çıkarır.
- 5.Çatı maların yapıcı çözümü, ili kileri gücenme duygularından ve di er ki iye yönelik olumsuz duygulardan korur.
- 6.Çatı maların birlikte çözülmesiyle, ki ilerin kendilerine olan güveni artar ve ili kileri güçlenir.
- 7.Çatı ma çözüm sürecinde elde edilecek beceriler öfke, korku ve engellenme gibi duyguların etkili biçimde iletilmesine ve yönetilmesine de katkıda bulunur.
- 8.Çatı ma çözüm sürecinde elde edilecek ileti im becerileri ki ilerin etkin dinleme, anla ılmak için konu ma ve anlamak için dinleme becerilerine katkıda bulunur.

9.Çatı maların çözümü depresyonu engeller. Çatı maların yapıcı çözümü okul ya amında ki ilerin öfke, kızgınlık, anksiyete, güvensizlik algısı ve üzüntü gibi insanın içinde tuttu u zaman davranı bozukluklarına neden olan duygulardan kurtulmasını sa lar.

10.Çatı ma toplumsal de i im ve ki isel geli im için olumlu bir güçtür.

11.Çatı ma çözümü bir e lencedir.

12.Çatı maların yapıcı çözümüne ili kin elde edilecek beceri, ki inin sosyal gerçekli i daha do ru anlamalarına yol açacaktır.

13.Çatı ma çözüm süreci ki ilerin ele tirel dü ünme becerilerini geli tirir.

14.Yapıcı çatı ma çözüm becerileri ö rencilerin yaratıcı dü ünme becerilerini geli tirir.

15. Yapıcı çatı ma çözme becerileri ö rencilerin barı a, empatiye, sosyal adalete, do rulu a, ho görüye, özsaygıya, di er insanlara saygıya ve farklılıkları tolere edebilmesine yönelik tutum, inanç ve de er geli tirmelerine katkıda bulunur.

16.Çatı maların yapıcı çözümü, taraflarının kendi öz de erlerine ili kin farkındalıklarını güçlendirerek kar ıla tıkları her türlü güçlükle dı bir destek ve zorlama olmaksızın ba a çıkabilme becerisini geli tirir.

17.Çatı maların yapıcı çözümü, ki inin kendisinin dı na çıkararak di er ki ileri onların bakı açısından anlama yani empati becerisini geli tirir.

18.E er yukarıda sayılanlar gerçekle tirilirse, ki iler arası çatı maya kar ı yönetilen yanıtlar ö renciyi korkulu, savunmacı ve ben merkezli olmaktan çıkarıp kendine güvenen ve di er ki iye yönelik sevgi, merhamet ve efkat duyan barı yapıcı bireyler haline dönü türecektir (Türnüklü,2006).

7. SINIF – 4.ETK NL K

Etkinli in Adı : ÇATI MA ÇÖZME YÖNTEMLER M

Sınıf : 7. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Kullandı ı çatı ma çö zme yöntemlerini de erlendirir. (Kazanım Numarası -119-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-53, Form-54, Form-55, Form-5

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

***Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdi i için okul rehber ö retmeni veya RAM'lardan gelecek uzmanlar tarafından gerç ekle tirilecektir. Bunun sa lanamadı ı ya da kalabalık okullarda rehber ö retmenin yeti emedi i durumlarda bu etkinlikler yerine ö rencilerin geli im özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber ö retmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da di er etkinliklere daha geni yer verilebilir.**

Sürec _____ :

1. Ö retmen Form-53'i okur ve çatı ma çö zme yollarını tahtaya yazar.
2. Form-54 ö rencilere da ıtılır ve formda geç en çatı ma durumlarında ne tür **tepki** verdiklerini yazmaları istenir.
3. Gönüllü ö renciler yazdıklarını sınıfla payla ır.
4. Ö rencilerden verdikleri tepkilerin çatı ma çö zme yönteminden (kaçınma, yıkıcı, yapıcı ve barı çıl) hangisine girdi ini Form-54'de ilgili sütuna yazmaları istenir.
5. Gönüllü ö renciler yazdıklarını sınıfla payla ır.
6. Ö retmen Form-55 ve Form-56'yı okur.
7. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Günlük hayatınızda en sık hangi çatı ma çö züm yolunu kullanıyorsunuz?
 - Çatı ma çö zme yöntemlerinden müzakere tekni ini kullanırsak ki iler arası çatı malar nasıl çö zümlenir?
 - Çatı ma çö zme yöntemlerinden arabuluculuk tekni ini kullanırsak ki iler arası çatı malar nasıl çö zümlenir?
8. Ki iler arası ili kilerde kullanılan çatı ma çö zme yöntemlerinin yapıcı ve barı çıl olmasının gereklili i vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

ÇATI MA ÇÖZME YOLLARI

1. KAÇINMA: Ki iler arası ili kilerde çatı ma ya ayan ki iler, sorundan kaçarak, küserek, görmezden gelerek, sorun yokmu gibi davranarak vb. tepkiler vererek davranabilirler. Bunun sonucunda da ki i kendi gereksinimlerini göz ardı ederek di erinin çıkarlarına en uygun anla maya varılmasını (kaybet-kazan) ya da ya anılan çatı mada her iki tarafında kaybetmesi (kaybet-kaybet) ile sonuçlanır.

2. YIKICI TEPK LER: Ki iler arası ili kilerde çatı ma ya ayan ki iler, birbirlerini tehdit ederek, vurarak, küfrederek, saldırganca davranı lar sergileyerek, ikayet ederek, dedikodu yayarak yıkıcı tepkiler verebilirler. Bunun sonucunda da di er ki inin istekleri, gereksinimleri, hedefleri ve de erleri göz ardı edilmi ve kendi çıkarları do rultusunda (kazan-kaybet) hareket edilmi olur.

3. YAPICI, BARI ÇIL VE ONARICI TEPK LER (KAZAN-KAZAN): nsanlar çatı ma içinde oldukları ki ilerle, kar ılıklı konu arak, birlerinin isteklerini anlamaya çalı arak, kar ılıklı empati kurarak, ortak sorunlarını her iki tarafında yararına çözebilirler. Bu yolla ula ılmı çözüm her iki tarafında kazanmasını sa lar. Dolayısıyla ki iler arasındaki çatı ma kar ılıklı uzla arak, barı arak ve olumsuz giden ili ki onarılarak yapıcı bir biçimde çözülmü olacaktır.

FORM-54

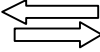
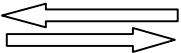
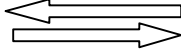
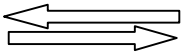
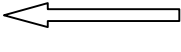
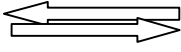
Ya adınız/ Ya ayabileceğiniz Çatışma Durumları	Tepkin	Çatışma çözüm yolları
1.Sınavdan beklediğiniz notu alamadığınızda öğretmenle görüşmek için gelmen		
2.Aynı olumsuz davranış göstermene karşın okul yönetiminin arkadaşınıza daha yumuşak tepki vermesi		
3.Annenin odanızı sürekli düzenli tutmanızı istemesine karşın sizin dağınık tutman		
4.Babanla televizyon seyretme miktarı ve saatleri ile ders çalışma miktarı ve saatleri konusunda anlaşmazlık		
5.Evde iki kardeş olmanıza karşın daha fazla görev ve sorumluluğun size verilmesi		
6.Kantinde ya da okulda herhangi bir sırada beklerken, bir öğrencinin sizin önüne geçmesi		
7.Bir arkadaşının sizin hakkında dedikodu yapması.		
8.Bir arkadaşının rahatsız olduğunuzu bile bile size lakap takması ve herkesin ortasında lakabınızla seslenmesi		
9.Bir arkadaşının size ait bir eşyayı ödünç alması ve geri getirmemesi		
YA ADI İNİZ/YA AYABİLECEĞİNİZ ÇATIŞMA DURUMLARINA ÖRNEK OLARAK VERİLEBİLECEKLERİNİZ		
10.		
11.		
12.		
13.		

K İLER ARASI ÇATI MALARIN YAPICI VE BARI ÇIL ÇÖZÜMÜ: MÜZAKERE VE ARABULUCULUK TEKN

MÜZAKERE

Ki iler arası çatı maların ve anla mazlıkların çözümünde “müzakere” iki ya da daha fazla ki inin aralarındaki ortak sorunu çözmek için yüz yüze etkile ime girdikleri sorun çözmeye sürecini i aret eder. Müzakere sürecinde hedef, ortak sorunun yapıcı ve barı çıl bir biçimde çözülmesi ve tartı maya katılan herkesin birlikte kazanmasıdır (Türnüklü, 2006).

Ki iler, aralarındaki ortak sorunu isteklerini ve nedenlerini, duygularını ve nedenlerini birbirlerine kar ılıklı ifade ederek, ortak sorunlarını birbirlerinin penceresinden görerek ve her iki tarafında yararına yapıcı, barı çıl ve onarıcı çözümler üreterek çözerler. Ö renciler müzakere sürecini gerçekle tirerek, kendi yarattıkları sorunlarını bir yeti kin yardımı ve deste i olmaksızın ba ımsız bir biçimde yine kendileri çözerler. Bu yolla kendilerine ve becerilerine ili kin hem özgüvenleri artar hem de ba ımsızlık duyguları ya arlar. Müzakere i lem basamakları a a ıda verilmi tir (Türnüklü, 2006).

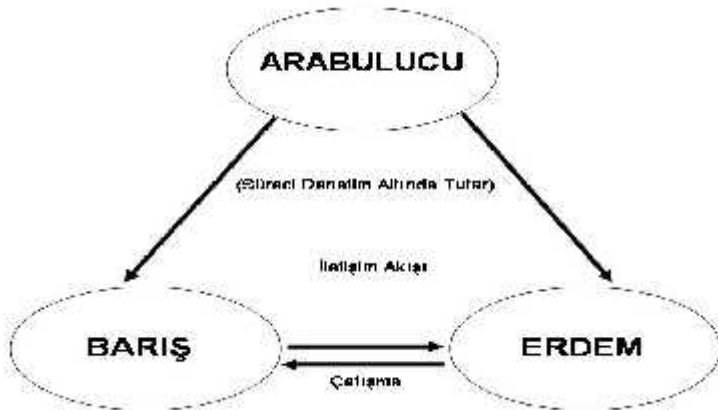
	Anla ma KAZAN- KAZAN	
Ortak problemimizin çözümü için gereken seçenekler unlardır:		Ortak problemimizin çözümü için gereken seçenekler unlardır:
Senin isteklerinden, duygularından ve bunların nedenlerinden anladıklarım unlardır:		Senin isteklerinden, duygularından ve bunların nedenlerinden anladıklarım unlardır:
Bu konudaki duygularım ve nedenleri unlardır:		Bu konudaki duygularım ve nedenleri unlardır:
Bu konudaki isteklerim ve nedenleri unlardır:		Bu konudaki isteklerim ve nedenleri unlardır:
Ortak sorunun yüz yüze konu arak çözmek istedi inin belirtilmesi:	 ÇATI MA	Ortak sorunun yüz yüze konu arak çözmek istedi inin belirtilmesi:
BARI	leti im Akı ı 	ERDEM

K İLER ARASI ÇATI MALARDA MÜZAKERE VE ARABULUCULUK TEKN

ARABULUCULUK

Ki iler arası ili kilerde ya anan çatı ma durumlarında kazan-kazan yönteminin uygulanması önemlidir. Fakat tüm çabalara ra men ki iler çatı malarını kar ılıklı müzakere ederek çözemeler ise, birbirlerine sözlü ya da fiziksel iddet uygulamak ya da küsmek yerine ö retmenlerinden ya da güvendikleri bir arkada larından arabuluculuk deste i isteyebilirler.

Arabuluculuk, tarafgir olmayan, nötr, bir ki inin deste iyle, iki veya daha fazla ki inin ortak problemlerini çözmek için yapılandıkları bir süreçtir. Arabuluculuk “**ortak sorunları**” olan ki ilerin, kendi istekleri ile katıldıkları yapılandırılmı bir süreci belirtir. Arabulucu, çatı manın taraflarının müzakere (problem çözme tartı maları) sürecini takip etmelerinde destek olur. Dolayısıyla, taraflar kabul edilebilir, çalı abilir ve adaletli anla maya ula ır. Buna kar ın sorunun çözümünden çatı manın tarafları sorumludur. Arabulucu sadece müzakere sürecini kolayla tırıcıdır. Arabulucu, çatı manın taraflarına ne yapacaklarını, kimin haklı ya da haksız oldu unu ya da ya anılan durumda ne tür davranı lar göstermeleri gerekti ini söylemez. Arabulucu, sadece çatı manın çözümünü kolayla tırıcıdır ve taraflar üzerinde herhangi bir resmi güce sahip de ildir. Arabuluculuk yapılırken, arabulucu müzakere yapılırken kullanılan i lem basamaklarını aynen kullanır (Türnüklü, 2006).

Arabulucu tarafların kar ılıklı olarak a a ıdaki i lemleri yerine getirmesine katkıda bulunur.

- Arabulucu çatı an tarafların ortak sorunlarını ve sorunları ilgili isteklerini nedenleri ile birlikte kendi pencerelerinden kar ılıklı anlatmalarını sa latır.
- Arabulucu tarafların sorun ya anırken ya adıkları duygularını nedenleriyle birlikte kar ılıklı anlatmalarını sa lar.
- Arabulucu çatı an tarafların sırayla kendilerini di erinin yerine koyarak, di er ö rencinin isteklerinden, duygularından ve bunların nedenlerinden anlamı olduklarını, di er ki iye belirtmelerini sa latır. Sonrada di er ki iye onadır.
- Arabulucu çatı an taraflardan her iki tarafının da kazancına olan olası anla ma seçenekleri üretmelerini sa latır.
- Arabulucu çatı an ö rencilerden ürettikleri çözüm seçeneklerinden bir tanesini tercih ederek yapıcı, barı çıl anla maya ula malarını sa latır (Türnüklü, 2006).

7. SINIF – 5.ETK NL K

Etkinli in Adı : OKUL HAYATINDAN, Y B R VATANDA LI A ADIM

Sınıf : 7. sınıf

Yeterlik Alanı : Aile ve Toplum

Kazanım : Okul hayatının iyi bir vatanda olma üzerindeki etkisini açıklar.(Kazanım Numarası -151-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form–57, Form–58

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

1. Ö rencilere Form–57 da ıtılır, okul ya antısının gelecekte iyi bir vatanda olma üzerindeki ba lantısını kurmaları ve “ yi bir vatanda sütunu”na yazmaları istenir.
 2. Gönüllü ö renciler yazdıklarını sınıfla payla ır.
 3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
- Okul ya antısının gelecekte iyi bir vatanda olma üzerindeki ba lantısını kurarken zorlandınız mı?
- Okulun, size kazandırdı nı dü ündü ünüz ba ka neler var? Bu kazanımlar toplum hayatınızı nasıl etkiler?
4. Ö retmen, Form–58’i okur.
 5. Ö rencilerin yazdıklarını de erlendirmelerini ister.
 6. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
- Sizin doldurdu unuz “iyi bir vatanda sütunu” ile Form–58 deki iyi bir vatanda sütunu arasında benzerlik ya da farklılıklar var mı? Neler?
- Okul hayatının iyi bir vatanda olma üzerinde ba ka ne tür etkileri olabilir?
7. Okul hayatının iyi bir vatanda olma üzerindeki etkisinin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

<u>OKUL HAYATI</u>	<u>Y B R VATANDA</u>
1.Okuldaki sorumluluklarımı yerine getiririm.	
2.Kopya çekmem	
3.Kantinde sıram gelene kadar beklerim	
4.Okulda oyunlarda oyunu centilmence oynar, kurallara uyarım.	
5.Okula zamanında gelirim.	
6.Yalan söylemem.	
7.Okul araç gereçlerini düzenli kullanırım zarar vermem	
8.Arkada larım ile iyi geçinirim.	
9.Arkada larımın hakkına saygı gösteririm.	
10.Alt sınıftaki ö rencileri sever ve korurum.	
11.Gerekti inde yardım ederim.	
12.Ö retmenlerime, büyüklerime saygılı davranırım.	
13.Dersin akı nı bozmam.	
14.Kimsenin sözünü kesmem.	
15.Fikirlerimi saygılı bir ekilde açık ve net olarak ifade ederim.	
16.Sınıfımı ve okulumu temiz tutarım.	
17.Sınıf ve okul kurallarına uyarım.	
18.Gerekti inde okuldaki yönetmeliklerden faydalanırım.	
19.Okuldaki etkinliklere gönüllü bir ekilde katılırım	
20.Okul ve çevre ile ilgili çe itli projeler üretirim.	
21.Ö rencilerin birbirine yaptıkları haksızlıklar kar ısında çözüm yolları ararım.	
22.Kendi çıkarlarım için ba kalarının haklarını çi nemem, saygısızlık yapmam.	
23. zinsiz kimsenin e yasını almam kullanmam.	
24.Ne kadar sinirlenirsem sinirleneyim a zımdan kötü, çirkin bir söz çıkartmam.	
25.Okuldaki seçme ve seçilme süreçlerine katılırım.	

OKUL HAYATI	Y B R VATANDA
1.Okuldaki sorumluluklarımı yerine getiririm.	1. ve aile hayatındaki sorumluluklarımı yerine getirebilirim. (vergi veririm vb.)
2.Kopya çekmem	2.Kimseyi taklit etmem, Hakkını yemem, Haksız kazanç elde etmem.
3.Kantinde sıram gelene kadar beklerim	3.Toplum hayatında sıra beklemem gereken yerlerde “hastane, otobüs, yemek, banka vb.” sıramı beklerim.
4.Okulda oyunlarda oyunu centilmence oynar, kurallara uyarım.	4. Toplum hayatında profesyonelce davranırım.
5.Okula zamanında gelirim.	5. ime ve evime (randevularıma vb.) zamanında giderim.
6.Yalan söylemem.	6. nsanlara ve kendime kar ı dürüst davranırım
7.Okul araç gereçlerini düzenli kullanırım zarar vermem	7. Devlet ve millet malına zarar vermem, dikkatli kullanırım.
8.Arkada larım ile iyi geçinirim.	8. Çevremdeki insanlar ile iyi geçinirim.
9.Arkada larımın hakkına saygı gösteririm.	9. Hayatımdaki insanların hakkına saygı gösteririm.
10.Alt sınıftaki ö rencileri sever ve korurum.	10. Benden küçükleri sever ve korurum.
11.Gerekti inde yardım ederim.	11. Çevremde yardıma ihtiyaç duyan insanlara yardım ederim.
12.Ö retmenlerime, büyüklerime saygılı davranırım.	12. Benden büyüklere saygılı davranırım. (ya lılara, patronuma, müdürüme vb.)
13.Dersin akı nı bozmam.	13. Çalı ma hayatında düzeni bozmam.
14.Kimsenin sözünü kesmem.	14. Kimsenin sözünü kesmem. (i hayatındaki bir toplantıda, arkada ımın anlattı nı dinlerken vb.)
15.Fikirlerimi saygılı bir ekilde açık ve net olarak ifade ederim.	15. Fikirlerimi saygılı bir ekilde açık ve net olarak ifade ederim. (çalı ma ortamında, insan ili kilerimde vb.)
16.Sınıfımı ve okulumu temiz tutarım.	16. Çalı ma ortamı ve evimi temiz tutarım.
17.Sınıf ve okul kurallarına uyarım.	17.Toplum kurallarına uyarım.
18.Gerekti inde okuldaki yönetmeliklerden faydalanırım.	18. ihtiyaç duydu umda kanunlardan ve yönetmeliklerden yararlanırım.
19.Okuldaki etkinliklere gönüllü bir ekilde katılırım	19. Çevremdeki etkinliklere gönüllü katılırım. (a aç dikme, huzurevlerini ziyaret vb.)
20.Okul ve çevre ile ilgili çe itli projeler üretirim.	20. hayatında çe itli projeler üretirim.
21.Ö rencilerin birbirine yaptıkları haksızlıklar kar ısında çözüm yolları ararım.	21. Haksızlıklarla mücadele ederim.
22.Kendi çıkarlarım için ba kalarının haklarını çi nemem, saygısızlık yapmam.	22. Kendi çıkarlarım için ba kalarının haklarını çi nemem, saygısızlık yapmam.(Rü vet almam, vermem.)
23. zinsiz kimsenin e yasını almam kullanmam.	23. Hırsızlık yapmam.
24.Ne kadar sinirlenirsem sinirleneyim a zımdan kötü, çirkin bir söz çıkartmam.	24. Küfretmem.
25.Okuldaki seçme ve seçilme süreçlerine katılırım.	25. Devlet yönetiminde seçme ve seçilme hakkımı kullanırım.

7. SINIF – 6.ETK NL K

Etkinli in Adı : SINAVLAR VE BEN

Sınıf : 7. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Ba arı

Kazanım : Sınav kaygısının ba arı üzerindeki etkisini fark eder. (Kazanım Numarası -37-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-59

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç _____ :

1. Ö rencilerden kendilerine birer e seçmeleri ve seçtikleri arkada ları ile birlikte sınavlara girmeden önce neler hissettikleri, hangi duyguları ya adıkları ve neler dü ündükleri üzerine 10 dakika konu maları istenir.
2. Ö renciler konu malarını tamamladıktan sonra ya anılan duygu ve dü ünceleri sınıfla payla maları istenir ve bu duygu ve dü ünceler tahtaya yazılır.
3. Bu duygu ve dü ünceleri ta ıyan bir ö rencinin sınava girmeden önceki halini gönüllü ö rencilerden canlandırmaları istenir.
4. A a ıdaki sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Sınav kaygınız ba arınızı nasıl etkiler?
 - Sınav kaygınızın ba arınızı etkiledi i durumlar oldu mu? Nasıl?
 - Sınav kaygısı ile sınava girildi inde ba ka neler olabilir?
5. Sınav kaygısının ba arı üzerindeki etkisi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Form-59 ö retmene bilgi amacıyla verilmi tir.

De erlendirme:

SINAV KAYGISI

Eğitim özetim süreci ve hayatın birçok alanında sınavlarla karşılaşmaktadır. İnsanlar bazen durumsal olarak bazen de sürekli kaygı halinde olabilirler. Diğer birçok duyguda olduğu gibi kaygının da altında yatan birçok neden vardır. Kaygıyı tetikleyen ve tabii ki kaygının da tetiklediği duyu ve davranışlar yaşıyabilmektedir.

SINAV KAYGISININ ETKİLERİ ...

Spielberger'e göre sınav kaygısı, formal bir sınav veya değerlendirme durumunda yaşanan, bireyin gerçek performansını ortaya koymasını engelleyen, bilişsel, duyuşsal, davranışsal özellikleri olan, bireyde gerginlik yaratan hoş olmayan bir duyuşdur (Özdemir ve Ergene 2005).

Sınav kaygısının birbirinden farklı olumsuz düğünceler ve duyuşsal olmak üzere iki boyutu vardır.

Olumsuz düğünceler (kuruntu), sınav kaygısının bilişsel yönüdür. Bireyin genelde kendisi hakkında olumsuz değerlendirmelerini, başarısızlığına, beceriksizliğine ilişkin olumsuz düğüncelerini ve iç konularını içerir. Yapılması gerekeni yapamamasına, işi başaramamasına, karşılaşacağı problemi çözeceğine; "ya yapamazsam; ya başaramazsam!" Gibi olumsuz düğüncelerle dikkatin dağılmasına (ya da hatalı yönde yoğunlaşmasına) neden olan bir süreçtir. "dikkat hipotezi" ile de anılan kuruntu, yüksek sınav kaygılı bireylerin sıklıkla yaşadıklarını ifade ettikleri bir olgudur. "Daldım", "kendimi iyi veremiyorum", "okuduklarımı anlamıyorum", "ya bu sınavdan iyi sonuç alamazsam?", "ben zaten yeteneksiz, beceriksiz biriyim", türünden iç konular "kuruntu" lama örnekleridir. Bireye yarar yerine zarar getirir. Zihinsel-entelektüel davranışlarını verim ve üretkenliğini olumsuz etkileyerek başarısını düğüntür (Öner, N. 1989).

Duyuşsal ya da heyecansallık, sınav kaygısının duyuşsal fizyolojik yönünü oluşturan otonom sinir sistemi uyarılmasıdır. Hızlı kalp atışları, terleme, üşüme, kızarma-sararma, mide bulantıları, sinirlilik ve gerginlik gibi bedensel belirtiler duyuşsal belirtileri olarak kabul edilir (Öner, N. 1989).

Sınav kaygısı yüksek olan bireyler herhangi bir sınav/değerlendirme durumunda "özvarlığını" tehdit edildiği korkusuna kapılır. Yalnızca sınavda değil, grup içinde konuşma, soru sorma, sorulara cevap verme, tartışmalara katılma, yüksek sesle okuma, vb. etkinliklerde de korkulu, sinirli, gergin ve heyecanlı olurlar. Bu bireylerin kendilerine dönük olumsuz düğünceleri (kuruntuları) dikkatlerinin kolayca dağılmasına neden olur. Sınav sorularını okuma ve doğru cevaplama; konuşurken düğüncelerini organize etme, doğru sözcükleri seçme ve düzgün ifade etme gibi davranışlarında başarısız olurlar. Genelde, yüksek sınav kaygılı bireyler, değerlerinin eleştirisi ve yargılamalarına karşı duyarlılık gösterirler. Sürekli olarak özeleştiriye bulunurlar. Öz kavramları olumsuz, öz-güvenleri düğüntür. Davranışlarında savunucudurlar (Öner, N. 1989).

Sınav kaygısı, öğrenciler için büyük bir sorun olabilmekte ve başarılarını olumsuz etkileyebilmekte. Sınav kaygısını, "Herkes başarıyor mı?", "Kaygıyı kontrol edebilir misiniz?", "Sınav kaygısını yenmek için neler yapılabilir?", "Yazılı ve çoktan seçmeli sınavlarda nelere dikkat edilebilir?" ve "Kimlerden yardım alınabilir?" soruları ile sınav kaygısını ele alırsak; (Koç, Y., P., Ötrar M. 2003).

"Kendinize inanmayı ve güvenmeyi öğrenirseniz sınav kaygısını yenebilirsiniz."

HERKES SINAV KAYGISI YAŞAR MI?

Sınava giren her öğrenci belli oranda kaygı yaşar. Ancak bazı öğrenciler için bu kaygı, gösterecekleri performansını ciddi şekilde etkileyecek kadar şiddetlidir.

Bazı ö renciler için sınav bir fırsattır. Sınavları neler bildiklerini göstermek için yakalanmı birer fırsat olarak görürler. Bazıları ise sınavı bir tehdit olarak görür. Örne in, geçmi teki bir sınavda ba arılı olamayan ö renciler girdikleri bütün sınavlarda ba arısızlık korkusu ya ayabilirler.

Sınav kaygısını ya ayan ö renciler, daha çok bilgi sahibi olsalar bile, sınavlarda, kaygısını kontrol edebilen arkadaş larına göre daha çok yıpranırlar.

“Endi elenmeyin, sınav kaygısını yenmek “ö renilebilir”.

KAYGIYI KONTROL EDEB L RS N Z!

Duyularınızla mantı ınızı karı tırmayın. Dü ünün... Niye kaygılı ve endi elisiniz?

Olumsuz dü ünceler ve endi eler yıpratıcıdır. Ancak her duygusal, endi e verici dü üncenin çözümü için mantıklı bir yol vardır. çinizden geçen her olumsuz duygunun yerine koyabilece iniz olumlu bir duygu mutlaka vardır. Örne in; “Bu sınav için asla yeterince çalı amama dü üncesiyle” Çalı mak için zamanım var, çalı ma programımı tam olarak uygular ve konsantre olursam ba arılı olabilirim” dü üncesi yer de i tirebilir.

SINAV KAYGISINI YENMEK C N...

Uygun bir çalı ma ortamı olu turunuz:

Her gün aynı mekânda çalı ın; çalı tı ınız mekânda konsantrasyonunuzu bozacak eyler bulunmasın. TV, telefon, arkadaş lar ve benzerlerinden yalıtılmı bir yerde çalı !

Yeterince aydınlatılmı bir sıra ya da masada oturun. Çok rahat koltuklardan ya da yataktan uzak dur!

Yorgunken ders çalı maya kendinizi zorlamayın. Dinlen ve zinde hissetmeye ba ladı ında tekrar çalı maya ba la.

Gev eme tekniklerini ö renin. Kaygıyı kontrol etmene yardımcı olacak!

Verimli ders çalı ma tekniklerini ö renin:

Etkili bir ö renme için kendinize uygun bir çalı ma tarzı belirleyin. Kendi tarzıyla kendi hedeflerin için ö ren.

Düzenli ve iyi not tutun. Ders notlarını yeterli ve düzgün bir ekilde defterine geçir!

Her hafta düzenli olarak tüm notlarınıza göz atın. Ba arıda ö renmek kadar unutmamak da önemli!

Bir çalı ma programı hazırlayın. Bir yıl ya da dönem için sınav gün/haftalarını ve önemli tarihleri i aretle! Daha az kapsamlı ve daha kısa vadeli programları uzun bölümlü programlara tercih et! Ders çalı ma planında hangi miktarda ve zorlukta konu bulunaca ı konusunda gerçekçi ol! Programında kısa dinleme aralarına yer vermeyi unutma!

Ö retmeninizi kolayla tıracak yardımcı malzemeler hazırlayın. Teknik Terimleri ve yabancı sözcükleri ö renmek için küçük kartlar kullan! Tarihi olaylar için zaman kartları ve çizelgeleri hazırla!

Kendinize kar ı nazik olun, katı olmayın:

Sınavdan önce iyi uyuyun. Gece uyumadan çalı abilmek için asla ilaç kullanma!

Beslenmenize dikkat edin. yi beslen; fakat karnımı tıkla basa doyurma!

Yardım istemekten çekinmeyin. Malzemelerle, konuyla ya da plan yapmayla ilgili bir zorluk ya arsan yardım al!

Kendinizi sınava hazırlamak için bazı ipuçlarından yararlanın:

Derslerinize devamsızlık etmeyin. Bo geçen ders ve günler sınav haftalarında kaygıyı artırır.

Sorular üretin. Konuların içinden önemli oldu unu dü ündü ün bilgileri derle.

Bilgiyi küçük parçalara bölün ve kolaydan zora do ru ilerleyin. Ba langıç konuları en kolay hatırlayabilece in konular olsun!

Konuyu anlamak için anahtar kelimeler bulun. Anahtar kelimeler üzerinde yo unla !

Hayal Gücünüzü Pozitif Yönde Kullanın:

Hayal gücünüzü felaket senaryoları üretmek için kullanırsanız elbette kaygıya kapılırsınız. Kendi kendinizi sakinle tirmeyi ö renmelisiniz. ç dünyandan kaybedenin de il, kazananın rolünü üstlen! Ya olmazsa diye dü ünmemekten vazgeç! Uygun eklede çalı mı san ba arılı olursun, merak etme!

Rahatlamayı ve Gev emeyi Ö renin:

Gerginlik veya kaygı ya adı ımızda vücudumuz bazı tipik tepkiler verir. Bunları gidermek için bazı teknikler uygulayabilirsiniz.

Sıkı kıyafetlerini (örne in kravatını, gömlek yakasını) gev et, rahat bir oturu durumu al.

Bacaklarını gererek kaslarını hisset ve 10'a kadar say.

Sonra yava ça gev et ve gerginli in azaldı ını hissetmeye çalı .

Bacaklarını tekrar ger ve yine 10'a kadar sayarak yava ça gev et.

Bedenini, bacaklarını, karnını, boynunu, ba ını yava ça hareket ettirmeye, kasmaya ve gev emeye devam et.

Yava ça ve derin nefes al.

Rahatlama Teknikleri...

Kendinizi a ırı kaygılı ve gergin hissetti inizde,

Sınavdan önceki ak am uyuyamadı ımızda,

Çalı maya ara verip gücünüzü toplamak istedi inizde kullanabilirsiniz.

E er Sınav Esnasında Donup Kalırsanız...

Gözlerinizi kapatın,

Uzun ve derin bir nefes alın,

Nefesini yava ça bırakın,

Nefes alı ınıza konsantre olun yani nefes alıp veri inizi duyun ve hissedin.

Sınavın sizi üzmesine izin vermeyin,

Bütün bunları bir kez daha tekrarlayın ve sonra sınava dönün.

Bütün Gelece inizi Bir Sınav le Özde le tirmeyin!

Bir sınavın tüm ya amınızı “ya hep ya hiç” eklede etkilemesi mümkün de il.

Daha uygun çalı ma alı kanlıkları ve bazı gev eme teknikleri kaygınızı kontrol etmekte size yardımcı olabilir.

Nasıl gev eyece inizi ve sınav kaygısını kontrol etme yöntemlerini ö renerek kendinize yardımcı olabilirsiniz.

Sakın ilaç (hap) kullanmayı dü ünmeyin! Doktor tavsiyesiyle zorunlu olarak kullanılanların dı ındaki ilaçlar kaygınızı azaltmazlar; hatta daha fazla kaygılanmanıza bile neden olabilir.

Bazı basit öz-disiplin tekniklerini öğrenerek konsantrasyon gücünüzü geliştirebilirsiniz.

Başarı sıralamanın tek yolu çalışmaktır. Sakın ümitsizliğe kapılmayın!

Kendinizi başarılarla karşılaştırmaktan vazgeçin! Başarısız olursanız anne-babanızın sevgisini kaybedebileceğiniz üncelerini kaybedebileceğiniz üncelerini atın. Onların size olan sevgileri sınav başlı değil ki! Sonuç ne olursa olsun seni sevecekler

Soru Çözme Tekniklerini Öğrenin!

Sınav yönergesini doğru anlamaya dikkat edin. Hangi sınav olursa olsun sınavın başında verilen veya söylenen yönergeyi dikkatlice oku/dinle!

Zamanı iyi kullanın. Her soru için ne kadar süre gerekiyor hesapla! Bazı soruların puanı diğerlerinden daha fazlaysa onlar için daha fazla zaman ayır!

Kolay soruları önce cevaplayın. Herhangi bir soru üzerinde uzun süre takılıp kalma! Burada harcayacağın zamanı başka bir soruyu cevaplayarak değerlendir.

Bütün soruları cevaplayın. Cevabın tamamını bilmesen bile ne biliyorsan yaz! Yazmak, hafızanızı harekete geçirerek, çabalarımla yeni veya hatırlayamadığınız bilgilere ulaşmanızı kolaylaştırabilir.

Verilen sürenin tamamını kullanın. Süre dolmadan asla çıkma! Cevaplarını gözden geçir, düzeltmelerini yap, yeni bilgiler ekle.

YAZILI SINAVLAR ÇİN

Önce bütün soruları okuyun.

Soruda ne istendiğinden emin olun. “Tartımlı”, “açıklayınız”, “karşılaştırınız” gibi anahtar sözcüklerin altını çizin.

Cevaplamaya en kolay sorudan başlayın.

Bildiklerinizi, düncelerinizi basit bir taslak halinde düzenleyin.

Düzeltilmeler ve yeni eklemeler için satırlar arasına boşluk bırakarak cevaplayın.

Gerçekçi olun.

Muhtemelen bir kitap cümlesi yazmak zorunda değilsiniz. Kısa ve basit cümleleri tercih edin. Cevaplarınız mantıklı ve anlaşılır olmalı.

Zor soruları en son cevaplayın.

Bitirdiğiniz zaman başa dönün ve ayrıntıları, örnekleri vb. ekleyin. Hatalarınızı düzeltin, sadece gerekli olan değişiklikleri, mümkün olduğunca düzgün bir biçimde yapın.

ÇOKTAN SEÇMELİ, ELETTİRMELİ TESTLER ÇİN

Verilen sıra ile çözün.

Sınavda önceki sorulara verilen cevaplar daha sonraki soruların cevaplamaında yardımcı olabilir. Ancak zor bir soruya takılıp kalmayın. Zamanınız yeterli olursa tekrar dönersiniz.

Her seçeneği dikkatlice okuyun.

“Sık sık”, “bazen”, “her zaman” gibi kelimelerde dikkat! En doğru seçeneği işaretlemeye özen gösterin. Diğer seçenekler de kısmen doğru olabilir, bu sizi aldatmasın.

Hikâye üretmeyin! Ne yazıyorsa onu dü ünün.

Çoktan seçmeli sorular aldatıcı (hileli) olabilir. Sorulan eyin ne oldu unu tam olarak anladı ınızdan emin olun.

Sınavı bitirin.

En son olarak, varsa atladı ınız sorulara geri dönün ve zamanının tümünü kullanın. Yapaca ınızın en iyisini yapmak için seçenekleri eleyin ve akıllıca tahminlerde bulunun.

K MLERDEN YARDIM ALAB L RS N Z?

Okulunuzun rehberlik servisi:

Rehberlik servisinde ö rencilerin ya adıkları sınav kaygısı ve di er streslerle ilgili uzmanla mı profesyonel elemanlar çalı maktadır.

İçenizde veya ilinizde bulunan Rehberlik Ara tırma Merkezleri (RAM):

Bu merkezlerde çalı an uzmanlar sınav kaygısını yenmenize yardımcı olabilirler. Bu merkezlere ba vurma konusunu okulunuzun rehber ö retmeniyle de erlendirebilirsiniz.

E itim Danı manlı ı Merkezleri:

Bu merkezlerde sınav kaygınızı artıran dü üncelerinizi denetleme ve kaygınızı azaltma hususunda uzman personelden destek alabilirsiniz.

Ö retmenleriniz:

Derslerle ilgili bir güçlük ya ıyorsanız hemen ö retmenlerinize ba vurmahısnız.

Anne Babanız:

Hissetti iniz korku ve baskıları tartı rken açık ve dürüst olun. Sizi anlayabilmeleri için çevrenize yardımcı oldu unuzda onlardan daha çok destek ve anlayı görebilece inizi unutmayın.

Akran Grubu ve Arkada larınız:

Kaygılarınızı, sizi anlayıp size destek olabilecek arkada larınızla payla manız rahatlamanızı sa layabilir.

“Dikkat! Sizinle aynı kaygıları ya ayan arkada larınızla sürekli bunlar üzerine konu manız kaygınızın artmasına neden olabilir.”

SINAV KAYGINLA BA ETMEK ST YORSAN

ETK L ÇALI

Ö REN

KULLAN

7. SINIF – 7.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : BAĞIRILARIM VE BEN

Sınıf : 7. sınıf

Yeterlik Alanı : Kendini Kabul

Kazanım : Bağırılı olduğunuz durumlarda kendini takdir eder. (Kazanım Numarası 74)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-60

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞCI / Hicran ÇETİN

Süreç :

1. Form-60 öğrencilere dağıtılır ve doldurmaları istenir.
2. Gönüllü öğrenciler bağırılı olduğunuz durumları ve takdir cümlelerini sınıfla paylaşırlar.
3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Sizce bağırılı nedir?
 - Bağırılarınızı yazarken ne hissettiniz?
 - Hangi durumlarda kendinizi bağırılı hissediyorsunuz?
 - Arkadaşlarınızla ortak bağırılarınız var mı? Neler?
 - Kendini takdir etmek önemli midir? Neden?
 - Hangi durumlarda kendinizi takdir ediyorsunuz?
 - Bağırılar sizi bağırılı görüp, takdir ettiğinde ne hissediyorsunuz?
4. Bağırılı olduğunuz durumlarda kendinizi takdir etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

<u>BA ARILI OLDU UM DURUMLAR</u>	<u>TAKD R CÜMLELER M</u>
1-.....	1-.....
.....
.....
2-.....	2-.....
.....
.....
3-.....	3-.....
.....
.....
4-.....	4-.....
.....
.....
5-.....	5-.....
.....
.....

7. SINIF – 8.ETK NL K

Etkinli in Adı : ANLIYORUM VE ANLA ILIYORUM

Sınıf : 7. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : Kendini aile fertlerinin yerine koyarak onların duygu ve dü üncelerini anlar. (Kazanım Numarası 120)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Senaryolar

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç:

1. Ö rencilere a a ıdaki senaryolar verilir ve ilgili soruları cevaplamaları istenir.

Ö retmen gerekli görürse senaryolar ço altılabilir.

Senaryo-1

Göksel'in dedesi ve babaannesi bayramda çocuklarının ve torunlarının gelmesini beklerler fakat onlar ziyaretlerine gelmezler.

➤Ya adıkları bu durum kar ısında neler dü ünmü ve neler hissetmi olabilirler?

Senaryo-2

Özge'nin babası i ten eve yorgun gelir, yeme ini yer ve dinlenmek için yatar. Özge ve karde i de TV'de yüksek sesle film seyredeler ve babaları uyanır.

➤Ya adıkları bu durum kar ısında Özge'nin babası neler dü ünmü ve neler hissetmi olabilirler?

Senaryo-3

Ahmet, babasından yeni bir palto ister. Babası Ahmet'e eski paltosunu 1 yıl daha giymesini söyler.

➤Ya adıkları bu durum kar ısında Ahmet'in babası neler dü ünmü ve neler hissetmi olabilirler?

Senaryo-4

Emre, annesine haber vermeden okul çıkı ı arkadaşının do um gününe gider. Annesi Emre eve gelmeyince polise haber verir ve hastanelere telefon eder. Emre eve geç vakit döndü ünde annesini sokak kapısının önünde a larken bulur.

➤Ya adıkları bu durum kar ısında Emre'nin annesi neler dü ünmü ve neler hissetmi olabilir?

Senaryo-5

Efkan'ın yarın sınavı vardır ve ders çalışması gerekmektedir. Efkan, ders çalışmak için odasına gittiğinde kardeşi peyden gelir, gürültü yapar ve kendisiyle oyun oynamasını ister.

➤ Ya adıkları bu durum karşısında Efkan neler düşünmü ve neler hissetmiş olabilir?

2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Aile içinde anlaşılmasını düşünüyor musunuz? Neden?
- Zaman zaman aile içinde anlaşılmadığını düşünüyor musunuz? Neden?
- Aile içinde birbirinizi anladığınızı düşünüyor musunuz? Neden?
- Karşımızdaki insanı anlamazsak neler olur?
- Karşımızdaki insan sizi anlamazsa ne hissedersiniz?
- İnsanların duygu ve düşüncelerini anlamak neden önemlidir?

3. Kendini aile fertlerinin yerine koyarak onların duygu ve düşüncelerini anlamanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

7. SINIF – 9.ETK NL K

Etkinli in Adı : LET M ENGELLER

Sınıf : 7. sınıf

Yeterlik Alanı : Ki iler Arası li kiler

Kazanım : leti im engellerinin üstesinden nasıl gelinebilece ini açıklar. (Kazanım Numarası 121)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form–61

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç:

1. leti im engelleri tahtaya yazılır ve Form–61 ö rencilere okunur.

- ✓ *Emretme- yönetme,*
- ✓ *Uyarma- tehdit etme,*
- ✓ *Ahlak dersi ve vaaz verme (Akıl verme),*
- ✓ *Yargılama-suçlama,*
- ✓ *Ad takma- alay etme,*
- ✓ *Güven verme- teselli etme,*
- ✓ *i alaya vurma- konu de i tirme,*
- ✓ *Sinama- sorgulama,*
- ✓ *Yorumlama- Analiz Etme.*

2. Ö rencilerden tahtaya yazılan ileti im engellerine kendi hayatlarından örnek vermeleri ve bunu sınıfla payla maları istenir.

3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Günlük hayatta da böyle durumlarla kar ıla ıyor musunuz? Kar ıla ıyorsanız neler yapıyorsunuz? Üstesinden nasıl geliyorsunuz?
- Çevrenizdeki insanlarla leti im engellerini kullanmadan nasıl ileti im kurabilirsiniz?

4. leti im engellerinin üstesinden nasıl gelinebilece ini vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

LET M ENGELLER

1- Emretme, yönetme:

“Yapman gerekir, yapacaksın, yapmak zorundasın...”

Korku ya da aktif direnç yaratabilir

Söylenenin tersini denemeye davet edebilir

syankâr davranı a ya da misillemeye yol açabilir.

2- Uyarma, tehdit etme

“Ya yaparsın, yoksa...”

Korku, boyun e me yaratabilir;

Söz konusu sonuçların gerçekten meydana gelip gelmeyece ini denemeye yol açar;

Gücenme, kızgınlık, isyankârlı a neden olabilir.

3- Ahlak dersi ve vaaz verme (Akıl verme):

“...yapmalıydın” veya “senin sorumlulu un” ya da “ öyle yapmak gerekir”

➤ Suçluluk duyguları yaratır;

➤ Çocu un durumunu daha iddetle savunmasına yol açabilir(Kim demi ?)

4- Yargılama, suçlama:

“Olgunca dü ünüyorsun” “Sen zaten tembelsin”

➤ Yetersizlik, aptallık ve yanlış de erlendirme anlamı ta ır;

➤ Çocu un azarlanma ve ele tirilme korkusuyla ileti imini kesmesine neden olur;

➤ Genellikle çocuk yargı ve ele tirileri gerçek olarak algılar (ben tembelim) ya da kar ılık verir (siz daha mükemmel de ilsiniz)

5- Ad takma, alay etme:

“Koca bebek” “Geri zekâlı” “Hadi sende sulu göz”

➤ Çocu un kendini de ersiz hissetmesine ve sevilmedi ini dü ünmesine yol açar;

➤ Kendine bakı mını olumsuz etkiler;

➤ Genellikle kar ılık verme iste i uyandırır.

6- Güven verme, teselli etme:

“Aldırma... Bo ver düzelir” “Hadi biraz ne elen”

➤ Kendini “anla ılmamı ” hissetmesine neden olur;

➤ Kızgınlık duyguları uyandırır. (Size göre kolay tabii !)

➤ Genellikle mesajı “Kendini kötü hissetmen do ru de il” biçiminde algılar.

7- i alaya vurma, konu de i tirme:

“Dünyayı neden sen yönetmiyorsun?” “Daha güzel eylerden konu alım

8- Sinama, sorgulama:**9- Yorumlama, Analiz Etme:**

7. SINIF – 10.ETK NL K

Etkinli in Adı : BEDEN MDEK DE KL KLER

Sınıf : 7. sınıf

Yeterlik Alanı : Kendini Kabul

Kazanım : Bedensel de i imini fark eder. (Kazanım Numarası 73)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : De i ik ya larda çekilmi foto raflar.

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

Ö retmen ö rencilere bir hafta önceden de i ik ya larda çekilmi foto rafları derse getirmelerini ister.

1. Gönüllü ö rencilerden foto raflarını göstererek kendilerinde meydana gelen bedensel de i iklikleri sınıfla paylaşmaları istenir.
2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Çocukluk foto raflarımız ile imdiki halinizi karşıla tırđımızda fiziksel de i iklikler olmu mu? Neler?
 - De i meyen yanlarınız var mı? Neler?
3. Foto raflarda gözükmeyen bedensel de i iklikler de vardır. Fen bilgisi kitabında detaylı olarak bedensel de i iklikler yer almı tır. Bedensel de i im ile ilgili merak ettikleri konuları rehber ö retmene danışabilecekleri vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

7. SINIF – 11.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : KENDİMİ TANIMA YOLUNDA

Sınıf : 7. sınıf

Yeterlik Alanı : Etkinlik Alanı

Kazanım : Okulda uygulanan testlerin ve test dışı tekniklerin kendini tanımadaki önemini açıklar.
(Kazanım Numarası 38)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-62

Hazırlayanlar : Serdar **ERKAN** / Sündüz **BÜKEL** / Didem **GÜLSARAN** / Cevriye **GÜLEBAĞCI** /
Hicran **ÇETİN**

Süreç :

1. Okulda uygulanan test, anket ve test dışı tekniklerin isimleri tahtaya yazılır, bunların kullanılma amaçları öğrencilere sorulur.

Öğrenciler test, anket ve test dışı tekniklerin kullanılma amaçlarını cevaplayamazsa öğretmen bu konuda öğrencileri bilgilendirir. Form-1 öğrenciye bilgi amacı ile verilmidir.

Öğretmen bu konuda bilgi sahibi değilse okul rehber öğretmeninden yardım alabilir.

2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

➤ Bu güne kadar size hangi envanter ya da testler uygulandı?

➤ Uygulanan test ve/veya envanterin sonuçlarından yararlanabildiniz mi? Nasıl?

3. Okulda uygulanan testlerin ve test dışı tekniklerin kendini tanımadaki önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

OKULDA UYGULANAN TEST, ANKET VE TEST Dİ İ TEKN KLER

Gözlem: Bireyi tanıma tekni i olarak gözlem, bir kimsenin di er bir kimse hakkında duyu organları ile bilgi edinme yoludur.

Sosyometri: Bir gruptaki bireylerin sosyal uyumunu ve geli imini ölçmek, yani bir birleri ile olan uzaklıklarını, sevilen-sevilmeyen, lider özelli i olanları ve grubun sosyal dokusunu anlamak için kullanılan bir tekniktir.

Otobiyografi: Bir kimsenin imdiki ve geçmi hayatını yazılı olarak anlatmasıdır.

Problem Tarama Listesi: Ö rencilerin belli ba lı sorunlarını, ihtiyaçlarını belirlemek, onlara yardım etmek amacı ile hazırlanmı listelerdir.

Görme Sorunlarını Tarama (Snellen Scala): Snellen Testi, ö rencileri görme gücü yönünden tarama yapmak için pratik bir testtir.

Kimdir Bu? : Sınıfın sosyal yapısını tanıma açısından kullanı lı bir tekniktir. Bu teknik, ö rencilerin birbirlerini nasıl de erlendirdiklerini ortaya çıkarmaktadır.

Kime Göre Ben Neyim? : Bireyin benlik algısına yönelik bir ankettir. Bununla bilinmek istenen ey, bireyin kendini kendi ve ba kaları gözünde nasıl algıladı ıdır.

Ders Çalış ma Yöntemlerini Biliyor musunuz? : Ö rencilerin, ders çalış ma yöntemlerini bilip bilmemesini taramak amaçlı uygulanan bir envanterdir.

Ba arısızlık Nedenleri Anketi: Ö rencilerin, ba arısızlık nedenlerini ö renmek amacıyla uygulanan bir ankettir.

Bo zamanları De erlendirme Anketi: Ö rencilerin serbest zamanlarını nasıl de erlendirdiklerini bilmek amacıyla uygulanır.

Sınav Kaygısı Ölçe i: Ö rencilerin sınav kaygılarını ölçmek amacıyla uygulanan bir ölçektir

(Mamak RAM,2003).

7. SINIF – 12.ETK NL K

Etkinli in Adı : YETENEKLER M TANIYORUM

Sınıf : 7. sınıf

Yeterlik Alanı : Kendini Kabul

Kazanım : Yeteneklerini fark eder. (Kazanım Numarası 75)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç :

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç:

Yetenek, herhangi bir davranı ı (bilgi veya beceriyi) ö renebilmek için do u ta sahip olunan gizilgücün (kapasitenin) çevre ile etkile im sonucu geli tirilmi ve yeni ö renmeler için hazır hale getirilmi kısmını ifade eden bir kavramdır. Böylece bir kimsenin belli bir ya a kadar geli tirdi i becerilere bakarak onun daha sonra görece i e itimden ne ölçüde yararlanabilece i hakkında bir tahminde bulunabiliriz.(Kuzgun 2000)

1. Yetenek türleri tahtaya yazılır.

- Genel akademik yetenek,
- Sözel yetenek,
- Sayısal yetenek,
- Uzay ili kilerini görebilme yetene i,
- ekil ili kilerini görebilme yetene i,
- Büro i leri yetene i,
- Göz-el koordinasyonu,
- Parmak becerisi,
- El becerisi,

2. Ö rencilere kendilerinde bulunan yetenekleri defterlerine yazmalarını istenir.

3. Gönüllü ö renciler yazdıklarını sınıfla payla ır.

4. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Tahtaya yazılan yetenek türlerini daha önceden biliyor muydunuz?
- Kendinizde oldu unu kabul etti iniz yeteneklerinizi ne zaman fark ettiniz?
- Yeteneklerinizi fark etmeniz size ne kazandırır?

5. Yeteneklerini fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

7. SINIF – 13.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : İLGİLERİM VE MESLEĞİM

Sınıf : 7. sınıf

Yeterlik Alanı : Etkisel Mesleki Gelişim

Kazanım : İlgilerin meslek seçimindeki rolünü fark eder. (Kazanım Numarası 183)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-63

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBALAN / Hicran ÇETİN

***Öğrencilerin etkisel ve mesleki planlama dosyasından yararlanmaları sağlanmalıdır.**

Süreç :

1. Öğretmen Form-63'i okur.
2. Öğrencilerden seçmek istedikleri mesleği ve o mesleğe yönelik bilgilerinin neler olabileceğini yazmalarını ister.
3. Gönüllü öğrenciler yazdıklarını sınıfla paylaşırlar.
4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Seçtiğiniz mesleği neye göre seçtiniz?
 - İlgilerin meslek seçimindeki rolü ne olabilir?
 - İlgilerinize göre meslek seçmezseniz neler yapabilirsiniz?
 - İlgilerinize göre meslek seçerseniz neler yapabilirsiniz?
5. İlgilerin meslek seçimindeki rolü vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Not: Bu kazanımda öğrencilerin “Etkisel ve Mesleki Planlama Dosya”ından yararlanmaları sağlanabilir.

Değerlendirme:

İLGİLERİN MESLEK SEÇİMİNDEKİ ROLÜ

Super'a göre ilgi türleri:

Bilimsel ilgi: Doğal ve toplumsal olayların neden ve nasıl olduğunu anlama, bilimsel bilgiye bir şeyler katma ve /veya bu bilgiyi uygulamaya koyma arzusunu ifade eder. Doktorlar, biyologlar, sosyologlar, fizikçiler bu ilgiye sahip kimselerdir.

Teknik veya Maddi ilgi: Olayların neden ve nasıl olduğunu çok bilimsel ilkelerin uygulamaya nasıl dönüştürüleceği ile salt bilmek için bilme ile de ilgilenme, bilginin ne işe yarayacağı konusu ile ilgilenmektedir. Mühendisler ve teknisyenler bu tür ilgiye sahip kimselerdir.

Sosyal Yardım ilgisi: Bu ilgi insanlarla, insan olarak ilgilenmeyi, onlara anlamaya, geliştirmeye, sıkıntılarını azaltmaya çalışma isteğini ifade eder. Bu tür ilginin önemli olduğu meslekler öğretmenlik, sosyal hizmet, psikolojik danışmanlık vb. dir.

Sistemik ilgi ya da Ayrıntıları ilgisi: Bu ilgi işleri düzenli ve tertipli bir şekilde yapmayı içerir. Kayıt tutma, dosyalama, yazıları belli bir sisteme göre sıraya koyma bu ilgi ile ilişkilidir. Burada odak ayrıntı üzerinde toplanmıştır. Muhasebeciler, büro memurları, satın alma memurları bu tür ilgiye sahiptirler.

Teması ilgisi: Bu ilgi insanları ikna etmekten ve bir ürünü, bir hizmeti satmaktan hoşlanmadır. Satış işleri, satış yönetimi gibi çalışmaları bu ilgiye uygun çalışmalarıdır.

Edebiyat ilgisi: Düünceleri ifade edebilme ya da bakışlarını kelimelerle etkileyebilme ilgisidir. Burada düünceleri de işlevsel ve etkileyici şekilde ifade yolları üzerinde durulur. Yazarlar, gazeteciler bu tür ilgiye sahip kimselerdir.

Müzik ve Sanat ilgisi: kisi de duyguların artistik yollarla ifadesi ile ilgili olan bu ilgi alanları aslında birbirinden farklı yeteneklere dayanmaktadır. Sanat ilgisi plastik sanatlarla ilgilidir. Ressamlar, mimarlar bu tür ilgiye sahip kimselerdir (Kuzgun,2000).

7. SINIF – 14.ETK NL K

Etkinli in Adı : MESLEK SEÇ M M

Sınıf : 7. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Mesleki Geli im

Kazanım : Meslek seçiminin önemini fark eder. (Kazanım Numarası 184)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form–64, Form–65

Hazırlayanlar : Sündüz **BÜKEL** / Didem **GÜLSARAN** / Cevriye **GÜLEBA LAN** / Hicran **ÇET N**

Süreç:

1. Ö rencilere seçmek istedikleri mesleklerin özellikleri sorulur ve verilen cevaplar tahtaya yazılır.

- ✓ Çalı ma Ko ulları
- ✓ Kazancı
- ✓ Nitelikleri (sa lık, zihinsel, bedensel, el becerisi, fiziksel vb.)
- ✓ Mesle in toplumdaki yeri, istenilen ve istenilmeyen özellikleri,
- ✓ Mesle e girmenin yolları, ilerleme imkânı, e itimi vb.

2. Form–65 da ıtılır ve ö rencilerin doldurmaları istenir.

Form–64 ö retmene bilgi amacıyla verilmi tir.

3. Gönüllü ö renciler cevaplarını sınıfla payla ır.

4. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- lerde seçmeyi dü ündü ünüz mesle i neye göre seçtiniz?
- lgi, yetenek, ki ilik özellikleri vb. göz önünde bulundurmadan mesle inizi seçerseniz neler olur?
- lerde seçmeyi dü ündü ünüz meslek sizin için uygun mudur? Neden?
- Meslek seçimi neden önemlidir?
- Form–65’i doldururken kendinizle ilgili ö rendi iniz eyler oldu mu?

5. Meslek seçiminin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

MESLEK SEÇİMİNİN ÖNEMİ

Hoppock (1957)'a göre bir kimsenin seçtiği meslek onun içinde başarılı olup olamayacağını, ileride iş bulup bulamayacağını, nerede oturup, kiminle evleneceğini ve kimlerle etkileşimde bulunacağını belirler. Ayrıca meslek, kişinin değer yargılarını, dünya görüşünü, günlük yaşam tarzını ve alışkanlıklarını biçimlendiren faktörlerin başında gelir. Kişinin yaşamına böylesine çok yönlü etkileri olan üniversite alanının seçimi, günümüzde giderek karmaşıklaşan bir sorun haline gelmiştir. Bunun en önemli nedeni, seçeneklerin çok artması olmasıdır (Kuzgun,2000).

MESLEK SEÇİMİNİ ETKİLEYEN BAZI FAKTÖRLER

- ✓ Meslekte iş bulma imkânı,
- ✓ Yetenek,
- ✓ İlgisi,
- ✓ Kişisel özellikleri,
- ✓ Mesleğin getirdiği ödüller (para, saygınlık, öhret vb.)
- ✓ Ailenin istekleri,

Yetersiz eğitim nedeniyle seçim başarısının fazla olmaması Evren, M. (2005).

Ben ilerdeolmak istiyorum. (Birden fazla seçenek i aretleyebilirsiniz.) Evren, M. (2005).

1. Bu meslekte i bulma imkânı:

- Yüktedir ()
 Dü üktür ()
 Bilmiyorum ()

2. Yeteneklerim bu mesle e:

- Uygundur ()
 Uygun de ildir ()
 Bu mesle in gerektirdi i yetenekleri bilmiyorum ()
 Kendi yeteneklerimi bilmiyorum ()

3. lgilerim bu meslekte mutlu olmam için:

- Uygundur ()
 Uygun de ildir ()
 Bu mesle in gerektirdi i ilgileri bilmiyorum ()
 Kendi ilgilerimi bilmiyorum ()

4. Ki ilik özelliklerim bu mesle e:

- Uygundur ()
 Uygun de ildir ()
 Bu mesle in gerektirdi i ki ilik özelliklerini bilmiyorum ()
 Kendi ki ilik özelliklerimi bilmiyorum ()

5. Bu meslek benim istedi im ödülleri (para, saygınlık, öhret gibi) :

- Sa lar ()
 Sa lamaz ()
 Bilmiyorum ()

6. lerde bu mesle i seçmemin nedeni:

- bulma imkânının yüksek olmasıdır. ()
 Yeteneklerime uygun olmasıdır. ()
 lgilerime uygun olmasıdır. ()
 Ki ilik özelliklerime uygun olmasıdır. ()
 Sa ladı ı imkânlarıdır. ()
 Ailemin iste idir. ()
 E itimimi sürdüremeyece im için, ba ka çarem olmamasıdır. ()

**Meslekler hakkında yeterli bilgiye sahip olmadı ınızı dü ünüyorsanız, Okul Rehber Ö retmeninden yardım alabilirsiniz.*

7. SINIF – 15.ETK NL K

Etkinli in Adı : ORTAÖ RET M KURUMUMU SEÇERKEN

Sınıf : 7. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Ba arı

Kazanım : Ortaö retim kurumlarına giri sınavları ile ilgili bilgi toplar. (Kazanım Numarası 39)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-66

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

***Ö rencilere sınavlara hazırlanmada önceden bilgi sahibi olmanın önemi ve bunun amaç belirlemedeki katkısı belirtilmelidir.**

Süreç _____ :

Ö rencilerden bir hafta öncesinden Ortaö retim Kurumlarına Giri Sınavları ile ilgili ara tırma yapmaları istenir.

Ö retmen Ortaö retim Kurumlarına Giri Sınavları Kılavuzunu sınıfa getirir, ö rencilerin ara tırdı ı yanlı ya da eksik bilgi olursa bunları düzeltir.

- 1. Ö rencilerin ara tırdıkları Ortaö retim Kurumları Listesi tahtaya yazılır. Form-66 ö retmene bilgi amacıyla verilmi tir.**
- 2. Tahtada yazılı olan ortaö retim kurumlarına giri sınavı ile ilgili ö rencilerin topladıkları bilgiler sınıfta payla ılır.**
- 3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.**
 - Ortaö retim kurumlarına giri sınavları ile ilgili gerekli bilgileri nerelerden aldınız?
 - Ortaö retim kurumlarından hangisini seçmeyi dü ünüyorsunuz? Neden?
 - Ortaö retim kurumlarına giri sınavları ile ilgili bilgi toplamak size ne kazandırdı?
- 4. Ortaö retim kurumlarına giri sınavları ile ilgili bilgi toplamanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.**

De erlendirme:

ORTAÖ RET M KURUMLARI L STES (OKS)

- ✓ Fen lisesi
- ✓ Anadolu Lisesi
- ✓ Polis Koleji
- ✓ Anadolu Ö retmen Lisesi
- ✓ Sa lık Meslek Lisesi
- ✓ Tapu Kadastro ve Meslek Lisesi
- ✓ Sivil Savunma Koleji
- ✓ Meteoroloji Meslek Lisesi
- ✓ Endüstri Meslek ve Anadolu Endüstri Meslek Lisesi
- ✓ Kız Meslek Lisesi ve Anadolu Kız Meslek Lisesi
- ✓ Gemi Güverte İ letmecili ğ i Liseleri
- ✓ Genel Liseler
- ✓ Di ğ er

8. SINIF

KAZANIMLARININ İLLEN SIRASI

HAFTA	KAZANIMLAR
1-76	Bedensel ve duygusal gelişimlerin ergenlik döneminin doğal bir parçası olduğunu fark eder.
2-77	Kendini geliştirmede eleştirinin önemini fark eder.
3-43	Sınavlarda başarıyı etkileyen etmenler açısından kendini değerlendirir.
4-44	Sınav kaygısının performansını düşürecek düzeyde olup olmadığını belirler ve gerekiyorsa yardım alır.
5-190	Geleceğin meslekleri hakkında bilgi toplar.
6-189	İlgili duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim ve kişisel özelliklerini ifade eder.
7-188	Yeteneklerin meslek seçimindeki rolünü fark eder.
8-40	Vereceği kararların geleceğine olan etkilerini fark eder.
9-41	Karar verme sürecinin amaçlarını kararlarında uygular.
10-185	Barınma vurusu için özgeçmiş yazır.
11-191	Mesleki amaçlara ulaşmada genel ortaöğretim programlarını değerlendirir.
12-192	Mesleki amaçlara ulaşmada mesleki ve teknik programları değerlendirir.
13-42	Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavı öncesi, fiziksel açıdan sınav başarısını etkileyen etmenleri açıklar.
14-187	İkinci öğretim sonrasında yapılabilecek işleri belirler.
15-186	Ortaöğretim tercihlerini yaparken Etkisel ve Mesleki Planlama Dosyası ile okulda uygulanan test ve test dışı tekniklerin sonuçlarından yararlanır.
15	

* Koyu renkli kazanımlara ilişkin etkinlik okul rehber öğretmenini, okul rehber öğretmeni yoksa RAM'dan gelecek rehber öğretmen tarafından gerçekleştirilecektir.

8. SINIF ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

8. SINIF – 1.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : DEĞERLENDİRME YORUMU

Sınıf : 8.Sınıf

Yeterlik Alanı : Kendini Kabul

Kazanım : Bedensel ve duygusal değişimlerin ergenlik döneminin doğal bir parçası olduğunu fark eder. (Kazanım Numarası -76-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-67, Bebeklik, ergenlik ve yaşlılık dönemine ait resimler

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç :

1. Öğretmen sınıfa getirdiği bebeklik, ergenlik ve yaşlılık dönemine ait resimleri öğrencilere sırasıyla gösterir.
2. Öğrencilere aşağıdaki yönerge verilir.

“Her insan bebeklikten yaşlılığa kadar değişim dönemlerinden geçer. Bu değişim dönemleri;

Bebeklik ve çocukluk (0–10 yaşları arası),

Ergenlik (11–21 yaşları arası),

Genç yetişkinlik (22–35 yaşları arası),

Orta yaşlılık (36–59 yaşları arası),

Yaşlılık (60 ve üzeri yaşları arası) tır.

Bu değişim dönemlerinin her birinin farklı özellikleri vardır. İmdi sizlerden kabaca bebeklik, ergenlik ve yaşlılık dönemlerini tanımlamanızı istiyorum. Bu dönemlerde ne gibi değişimler meydana gelmektedir?”

3. Öğrencilerin verdikleri cevaplar tahtaya yazılır.
4. Aşağıdakilerle benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Sizler bu dönemlerden hangisinden geçtiniz?
 - Şu anda içinde bulunduğunuz dönem hangisi?
5. Öğretmen öğrencilere **“İçinde bulunduğunuz döneme ergenlik dönemi diyoruz. Bu evrenin de tıpkı diğer evreler gibi kendisine özgü özellikleri vardır. Bu evrede çeşitli bedensel ve ruhsal değişimler meydana gelmektedir. İmdi sizlere bir liste okuyacağım. Listede yer alan değişimleri yaşıyor muyuz ya da yaşamıyoruz?”** yönergesini verir.
6. Öğretmen öğrencilere Form-67’yi okur.

7. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

➤ Sizler de bunlara benzer de i imler ya adı ınızı gözlemliyor musunuz? Neler?

➤ Sizce bedensel ve duygusal de i imler ergenlik döneminin do al bir parçası mıdır? Neden?

8. Bedensel ve duygusal de i imlerin ergenlik döneminin do al bir parçası oldu u vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

NOT:Etkinlik sonlandırılırken ö rencilere; “görüldü ü gibi her geli im dönemleri birbirinden farklıdır. Geli im sürecinde bu dönemlerden geçerken her dönemin kendine özgü özelliklerini de ediniriz. Ergenlik döneminde de ya adı ımız bedensel ve ruhsal de i imler geli imimizin do al bir parçasıdır. Bu gün yeti kin olanlar bu dönemlerden geçti. Bu gün bebek olanlar bu dönemlerden geçecek ve bu gün ergen olan sizler bu dönemden geçiyorsunuz. Bunlar geli imimizin do al bir parçasıdır” denir.

De erlendirme:

Ergenlik dönemindeki bedensel de i iklikler

Ergenli in en önemli belirtisi kısa zamanda dikkati çekecek bir biçimde birçok yönden büyüme. Bu dönemde meydana gelen bedensel de i iklikler:

Boyun uzaması

Kilo artışı ve yağlanma

Ba kemikleri yüz kemikleri ve burun büyür, çene uzar kalınlaşır

Tüm kemik sisteminde büyüme hızlanır

El ve ayaklar ardından kol ve bacaklar uzamaya başlar, kalçalar, göğüs kemikleri ve omuzlar gelişir.

(Birincil cinsiyet özellikleri) Kılınma, memelerin büyümesi, sesin değişmesi

(ikincil cinsiyet özellikleri) Erkeklerde penis ve testisler büyür

Kızlarda yumurtalıklar, vajina ve rahmin gelişmesi

Ciltte de i iklikler, yağlanma ve sivilceleşme

Terleme

Ergenlik dönemindeki ruhsal de i iklikler

Ergenlik döneminde beden gelişiminin kişilik biçimlenmesi üzerinde önemli etkileri vardır. Özellikle bu dönemde hormon faaliyetleri gencin davranışlarının yönünü etkilemese de, davranışlara etki eden duyguların derinleşmesi ve yoğunluğu kesinlikle etkiler. Karamsarlık, nedensiz ağlamalar, öfke-sevinç, neşe-hüzün gibi ikircikli duygular bu dönemin duygusal hareketliliğinin sonucudur.

Kendini dış dünyadan çekme, kalabalık içinde huzursuzlaşma, konuşurken yüzün kızarması ve terleme bu dönemde görülebilir.

Kimse neler hissettiğini bilemez anlayamaz duygusu hâkimdir.

Duygularını ifade etme ve yoğun yaşarlar

Yetimlik olma ile çocuk olma arasında çelişkili duygular yaşayabilirler.

Ayrı özgürlük isterler, bağımlılığı reddederler

Yalnız kalmayı tercih ederler ns. Kay. Gel. Vakfı, (2003).

8. SINIF – 2.ETK NL K

Etkinli in Adı : ELE T R LERE AÇI IM

Sınıf : 8.Sınıf

Yeterlik Alanı : Kendini Kabul

Kazanım : Kendini geli tirmede ele tirinin önemini fark eder. (Kazanım Numarası -77-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form–68

Hazırlayanlar : Sündüz **BÜKEL** / Didem **GÜLSARAN** / Cevriye **GÜLEBA LAN** / Hicran **ÇET N**

Süreç :

1. Ö rencilere Form–68 da ıtılır ve doldurmaları istenir.
2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Ele tirel ifadeleri dü ünürken zorlandınız mı? Neden?
 - Çevrenizden size gelen olumlu ve olumsuz ele tiriler kar ısında ne hissediyorsunuz? Nasıl tepkiler veriyorsunuz?
 - Çevrenizden size gelen ele tirilerin nasıl ifade edilmesini istersiniz? Neden?
 - Çevrenizden size gelen olumlu ve olumsuz ele tirilerin size katkısı neler olabilir?
 - Siz çevrenizdeki bireylere ele tirilerinizi nasıl yöneltiyorsunuz? Onların size tepkileri neler oluyor?
 - Ele tiride bulunurken nelere dikkat edilmelidir?
 - Kendinizi geli tirmede ele tirilerden nasıl faydalanıyorsunuz?
3. Kendini geli tirmede ele tirinin önemini vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

8. SINIF – 3.ETK NL K

Etkinli in Adı : NASIL BA ARIRIM?

Sınıf : 8. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Ba arı

Kazanım : Sınavlarda ba arıyı etkileyen etmenler açısından kendini de erlendirir. (Kazanım Numarası -43-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç :

Hazırlayanlar : Sündüz **BÜKEL** / Didem **GÜLSARAN** / Cevriye **GÜLEBA LAN** / Hicran **ÇET N**

***Bu sınavlar ders yılı içersinde yapılan sınavlarla ilgilidir.**

Süreç:

1. Ö rencilerden ba arılı ve ba arısız oldukları bir sınav anını hatırlamaları istenir.
2. Ö rencilere sınavlarda ba arılarını etkileyen olumlu ve olumsuz etmenlerin neler oldu u sorulur. Ba arılı oldukları sınavlardaki etmenler kâ ıdın bir bölümüne ba arısız oldukları sınavlardaki etmenler di er tarafa yazılır.

“Burada sınav ba arısından kastedilen eyin kopya çekerek alınan yüksek puan olmadı ı ifade edilmelidir.”

3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Sınavlarda ba arısız oldu unuzda neler hissediyorsunuz?
 - Sizce sınavınızda neden ba arısız oldunuz?
 - Sınavlardaki ba arısızlı ının o anki sonuçları nelerdir? Bu ba arısızlıklar gelece inizi nasıl etkiler?
 - Sınavlarda ba arılı oldu unuzda neler hissediyorsunuz? Neler ya ıyorsunuz?
 - Sizce sınavınızda neden ba arılı oldunuz?
 - Sınavlardaki ba arınızın o anki sonuçları nelerdir? Bu ba arılar gelece inizi nasıl etkiler?
 - Sınava hazırlanırken nelere dikkat edilmelidir? Nasıl hazırlanılmalıdır?
4. Sınavlarda ba arıyı etkileyen etmenlerin neler oldu una ili kin ö rencilerin açıklamalarına ö retmen eklemede bulunur, ö rencilerle birlikte de erlendirme yapar.
5. Bu etkinli in sonunda ö rencilere neler kazandıkları sorulur ve cevaplarını sınıfla payla maları istenir.
6. Sınavlarda ba arıyı etkileyen etmenlerin sınav ba arısındaki önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

NOT:4. sınıfın 3. etkinli inde sınav ba arısını etkileyen etmenlere ili kin bilgi verilmi tir. Ö retmen gerekli gördü ü takdirde bu bilgiden faydalanabilir.

De erlendirme:

8. SINIF – 4.ETK NL K

Etkinli in Adı : KAYGILIYSAM...

Sınıf : 8. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel Ba arı

Kazanım : Sınav kaygısının performansını dü ürecek düzeyde olup olmadı ını belirler ve gerekiyorsa yardım alır. (Kazanım Numarası -44-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Sınav Kaygısı Envanteri-ÖNER, N. (1989)

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

***Bu etkinlik özel bilgi ve deneyim gerektirdi i için okul rehber ö retmeni veya RAM'lardan gelecek uzmanlar tarafından gerçekleştirilecektir. Bunun sa lanamadı ı ya da kalabalık okullarda rehber ö retmenin yeti emedi i durumlarda bu etkinlikler yerine ö rencilerin geli im özellikleri ve ihtiyaçları, okulun özellikleri göz önünde bulundurularak sınıf rehber ö retmeni tarafından farklı etkinlikler yapılabilir ya da di er etkinliklere daha geni yer verilebilir.**

***Ortaö retim giri sınavına yönelik yo un sınav kaygısı ya ayan ö renciler belirlenirse destek hizmetleri sunulmalıdır.**

Süreç:

1. Ö rencilere “Sınav Kaygısı Envanteri” da ıtılır ve ö rencilerden doldurmaları istenir.
2. Doldurulan envanterin de erlendirmesi yapılır ve her ö rencinin “sınav kaygısı düzeyi” tespit edilir.
3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Sınav kaygısı envanterinin sonuçlarından nasıl faydalanabilirsiniz?
 - Sınav sürecinde ya adıklarınızla ilgili olarak bugüne kadar fark etmedi iniz bir özelli inizi fark ettiniz mi?
 - Sınav kaygınızı nelerin etkiledi ini fark ettiniz mi?
 - Sınav kaygı düzeyiniz sınavlarınızı nasıl etkiliyor?
 - Sınav kaygınızı azaltmak için neler yapabilirsiniz?
 - Sınav kaygınız yüksekse ve sınav performansınızı olumsuz etkiliyorsa nerden ve kimden/kimlerden yardım alabilirsiniz?
4. Ö retmen, ö rencilere sınav kaygısı ve sınav kaygısının performansı nasıl etkiledi i hakkında bilgilendirir.
5. Bu etkinli in sonunda ö rencilere neler kazandıkları sorulur ve cevaplarını sınıfla payla maları istenir.

De erlendirme:

8. SINIF – 5.ETK NL K

Etkinli in Adı : GELECE N MESLEKLER

Sınıf : 8. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel ve Mesleki Geli im

Kazanım : Gelece in meslekleri hakkında bilgi toplar. (Kazanım Numarası -190-)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç:

Ö rencilere bir hafta öncesinden, gelecekte önemli hale gelebilecek, toplumun ihtiyaç duyacağı ve tercih edilebilecek mesleklerle ilgili ara tırma yapmaları istenir. (ve i çi bulma kurumu, internet, yeti kinlerle yapılan konu malar, dergiler, gazetelerden bilgi edinilebilir.)

1. Ö retmen, tahtayı 3'e bölerek ö rencilerin belirtti i meslekleri, özellikleri ve nerelerde çalış tıklarını tahtaya yazar.

(Verilen örnekler ö retmen, doktor gibi geleneksel meslekler de olabilir, duyulmamı meslek isimleri de olabilir)

Mesle in adı	Özellikleri	Nerelerde çalış ırlar
--------------	-------------	-----------------------

2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.

- Sizce tahtada yazan bu meslekler, neden gelece in meslekleri olabilir?
- Sıralanan meslekler arasında daha önce duymadı ınız meslekler var mı? Neler?
- Gelecekte önem kazanmı bir meslek sahibi olmanız size ne kazandırır?

3. Gelece in meslekleri hakkında bilgi toplamanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

8. SINIF – 6.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : BANA UYGUN MESLEKLER

Sınıf : 8. sınıf

Yeterlik Alanı : Etkinlik ve Mesleki Gelişim

Kazanım : İlgi duydu u mesleklerin gerektirdi i e itim ve kişisel özelliklerini ifade eder. (Kazanım Numarası -189-)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-69, Form-70

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç :

1. Öğrenciler gruplara ayrılarak, Form-69 (mesleklerin gerektirdi i e itim ve kişisel özellikler) dağıtılır.
2. Öğrencilerden belirtilen e itim ve kişisel özelliklerin hangi meslekler için gerekli olduğunu bulmaları istenir.
3. Form'da yer alan diğer mesleklerden ilgi duydu u 2 tanesini seçip, o mesleklerin gerektirdi i e itim ve kişisel özelliklerin neler olabileceğini de yazmaları istenir.
4. Öğrencilerin buldukları meslekler ve mesleklerin gerektirdi i e itim ve kişisel özellikleri okunur ve belirtilen mesleği bulup bulamadıklarına bakılır.

Öğretmen Form-70 de belirtilen mesleklerle kişisel özelliklerini karşılaştırabilir.

5. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Bu meslekler içinde sizin seçmek istediğiniz meslekler var mı?
 - Sizin seçtiğiniz meslek için nasıl bir e itim gerekiyor?
 - Sizin seçtiğiniz meslek için hangi kişisel özellikleri gerekiyor.
 - Sahip olduğunuz özelliklerin bu mesleklerin gerektirdi i özelliklere uyduğunu düşünüyor musunuz?
6. İlgi duydu u mesleklerin gerektirdi i e itim ve kişisel özellikler vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

(MESLEKLERİN GEREKTİRDİĞİ EĞİTİM VE KİŞSEL ÖZELLİKLER)

Fen bilimlerinde başarılı olmak, el ve parmak becerisi, estetik, uzay ilgileri yeteneği, iyi ilgileri kurabilme, hoş görü, güler yüz, bedence güçlü olma, üniversite edidimi, yüksek akademik başarı,

MESLEK:.....

Kimya, fizik ve matematikte başarılı olmak, bilimsel merak ilgi duymak, üniversite edidimi, yüksek akademik başarı,

MESLEK:.....

Fen bilimlerinde başarılı olmak, yüksek akademik başarı, anlayış, sabır, hoş görü, güler yüz, sorumluluk sahibi olma ve zayıf insanlara yardım edebilme,

MESLEK:.....

Bedence sağlıklı olmak gerekir, insanlarla iyi iletişim kurabilme, uyanık, sabırlı, dürüst, hoş görülü, soğukkanlı, sorumluluk sahibi, sağlıklı olmayı kaybetmiş insanlara yardım etmeyi seven,

MESLEK:.....

Akademik başarı, kuvvetli bir dikkat ve bellek, el parmak becerisi, bilime, özellikle biyoloji, fizik, kimya, anatomi ve fiziğe ilgi duyma, sabırlı ve azimli olma, iyi iletişim kurabilme, hoş görü, insan sevgisi ve insanlara yardım etme isteği,

MESLEK:.....

Akademik başarı, biyoloji, kimya alanlarında başarı, hayvanlarla ilgilenmekten hoşlanan, sabırlı ve dikkatli,

MESLEK:.....

Sözel yetenek, sosyal araştırmalara merak, başarılarıyla iletişimden hoşlanma, girişken, iyi gözlemci, Türkçe-kompozisyon, yabancı dil ve sosyal bilimlerde başarı,

MESLEK:.....

Türkçe ve sosyal bilimlerde başarı, ikna gücüne sahip, sağlam bir mantık ve sezgi, çalışmaya ve okumayı sevme, sabır, anlayış,

MESLEK:.....

Akademik başarı, iletişim becerisi, sabır, anlayış, çocukları sevme, öğretmeyi sevme,

MESLEK:.....

Matematik, fizik ve sosyal bilimlerde (sosyoloji, tarih, sanat tarihi, insan bilimleri ve kültür) alanlarında başarı, uzay ilgilerini görebilme (cisimlerin uzayda alabilecekleri şekilleri gözünde canlandırma), düzgün ekil çizibilme, yaratıcılık, işbirliği ve uyum içinde çalışmaya,

MESLEK:.....

Bilimsel merak, analitik düşünme, geçmiş uygarlıkları incelemeye merak, eski ve yeni dilleri bilmek, tarih ve sosyal bilimlerde başarı,

MESLEK:.....

A a idaki mesleklerden ilgi duydu unuz 2 tanesini seçerek, o mesle in gerektirdi i e itim ve kişisel özelliklerinin neler olabilece ini yazınız.

Asker	Polis	Marangoz	Kuaför
Berber Pilot	oför	Kaptan	
Gemi mühendisi	Makinist	Savcı	Hâkim
Akademisyen	Emlakçı	Foto rafçı	Gıda Mühendisi
Bilgisayar Mühendisi	Sekreter	Tarihçi Antropolog	
Sosyolog	Mütercim-Tercümanlık	Sigortacı	Zabıta
Psikolog	Turizmci	n aat mühendisi	

1.

2.

Di hekimli i

Fen bilimlerinde ba arılı olmak, El ve parmak becerisi, Estetik, Uzay ili kiler yetene i, iyi ili kiler kurabilme, ho görü, güler yüz, bedence güçlü olma, üniversite e itimi, yüksek akademik ba arı,

Eczacılık

Kimya, fizik ve matematikte ba arılı olmak, bilimsel meraka ilgi duymak, üniversite e itimi, yüksek akademik ba arı,

Fizik tedavi ve rehabilitasyon

Fen bilimlerinde ba arılı olmak, yüksek akademik ba arı, anlayı , sabır, ho görü, güler yüz, sorumluluk sahibi olma ve zayıf insanlara yardım edebilme,

Hem irelik

Bedence sa lık olmak gerekir, insanlarla iyi ileti im kurabilme, uyanık, sabırlı, dürüst, ho görülü, so ukkanlı, sorumluluk sahibi, sa lı ını kaybetmi insanlara yardım etmeyi seven,

Doktor

Akademik ba arı, kuvvetli bir dikkat ve bellek, el parmak becerisi, bilime, özellikle biyoloji, fizik, kimya, anatomi ve fizi e ilgi duyma, sabırlı ve azimli olma, iyi ileti im kurabilme, ho görü, insan sevgisi ve insanlara yardım etme iste i,

Veteriner

Akademik ba arı, biyoloji, kimya alanlarında ba arı, hayvanlarla ilgilenmekten ho lanan, sabırlı ve dikkatli,

Gazetecilik

Sözel yetenek, sosyal ara tırmalara merak, ba kalarıyla ileti imden ho lanma, giri ken, iyi gözlemci, Türkçe-kompozisyon, yabancı dil ve sosyal bilimlerde ba arı,

Avukat

Türkçe ve sosyal bilimlerde ba arı, ikna gücüne sahip, sa lam bir mantık ve sezgi, çalı ma ve okumayı sevme, sabır, anlayı ,

Ö retmenlik

Akademik ba arı, ileti im becerisi, sabır, anlayı , çocukları sevme, ö retmeyi sevme,

Mimar

Matematik, fizik ve sosyal bilimlerde (sosyoloji, tarih, sanat tarihi, insan bilimleri ve kültür) alanlarında ba arı, uzay ili kilerini görebilme (cisimlerin uzayda alabilecekleri ekilleri gözünde canlandırma), düzgün ekil çizebilme, yaratıcılık, i birli i ve uyum içinde çalı ma,

Arkeolog

Bilimsel merak, analitik dü ünme, geçmi uygarlıkları incelemeye merak, eski ve yeni dilleri bilmek, tarih ve sosyal bilimlerde ba arı,

(Kuzgun,1998)

8. SINIF – 7.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : HANGİ MESLEK HANGİ YETENEK

Sınıf : 8. sınıf

Yeterlik Alanı : Etkisel ve Mesleki Gelişim

Kazanım : Yeteneklerin meslek seçimindeki rolünü fark eder. (Kazanım Numarası 188)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-71, Form-72

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç :

1. Öğrencilere Form-71 okunur ve yetenekler tahtaya yazılır.
2. Öğrenciler Form-72 yi doldurur.
3. Gönüllü öğrenciler cevaplarını sınıfla paylaşırlar.
4. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.
 - Sizde var olduğunu düşündüğünüz yetenekler nelerdir?
 - Bu yeteneklerinizle hangi meslekleri seçebilirsiniz?
 - Yeteneklerimize göre meslek seçmezsek ne olur?
 - Yeteneklerimize göre meslek seçersek ne olur?
5. Yeteneklerin meslek seçimindeki rolü vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

YETENEKLER

Yetenek, “bir şeyi öğrenbilme, belli bir becerinin veya bilginin öğreniminden yararlanabilme gücü” olarak tanımlanabilir. İnsan pek çok şeyi öğrenbilme ve yapabilme gücüne de iki düzeylerde sahip olarak dünyaya gelir. Buna “ gizilgüç” (kapasite) deriz. Bu gizil güç, yıllarledikçe kullanılarak geli tirilir. Böylece insan yaşamının de iki dönemlerinde giderek daha karmaşık işleri daha iyi yapabilir hale gelir. Yani çevre ile etkileşimde bulunduğça ve çok çeşitli öğrenme deneyimleri geli tirdikçe insan kapasitesini kullanmakta ve daha sonraki dönemlerde yeni şeyler öğrenmeye hazır olmaktadır. Her yetenek bir kimsenin belli bir yaşa kadar geli tirdiği kısmına bakarak onun daha sonra gireceği eğitim sürecinden ne ölçüde yararlanabileceği hakkında bir tahminde bulunmamıza olanak veren davranışlar bütünüdür.

Bir kimsenin yeteneği, o halde, onun kalıtım yolu ile getirdiği gizilgücü ile o güne kadar edindiği bilgi ve becerileri kapsamaktadır. Örneğin, henüz okula başlamamış 5 yaşındaki bir çocuk çarpım tablosunu bellemiş ve dört işlemle bazı aritmetik problemleri çözebiliyorsa, bu çocuk yaşamın üzerinde bir matematik becerisi gösteriyor demektir. Bu çocuğun matematik ile ilgili konuları daha çabuk ve kolay öğrenbileceğini söyleyebiliriz. Hele bu çocuk, bu konuda hiçbir özel ilgi ve destek görmemişse, bu gücün yaratılışı ile ilgili oldu una yani matematiksel öğrenme kapasitesinin normalin üzerinde oldu una hükmederiz. Ancak, bu yargıya varabilmek için çocuğun matematik alanında gösterdiği başarıyı yaşatlarının başarısı ile karşılaştırmamız gerekir. Ancak bundan sonra o kişinin üstün, geri veya “normal” olup olmadığına karar verebiliriz.

Öğrenme gücü “genel yetenek” olarak da bilinir ve bu konuda öğrenme için gerekli olan gücü ifade eder. Bazı insanlar kolay, basit işleri yapabilirken bazıları çok soyut veya çok karmaşık işlemi çabuk ve iyi bir şekilde yapabilmektedir ve “yetenek düzeyi” dediğimiz bu güç yönünden insanlar arasında farklar oldu u bilinen bir gerçektir. Ancak insanlar yetenek düzeyi yönünden oldu u kadar yetenek türü bakımından da farklılık gösterirler.

Akademik Yetenek: İlköğretimde, genel lisede ve üniversitelerde verilen eğitim, kelime, sayı, şekil gibi sembollerle ifade edilen soyut kavramların öğrenilmesini gerektirir. Böyle bir eğitimde başarılı olmak için gerekli yetenek türüne “akademik yetenek” denir. Akademik yetenek, soyut kavramla akıl yürütebilmek, kuramsal eğitim veren okullarda öğrenilen bilgi ve becerileri öğrenbilmek için gerekli bir yetenektir, “zekâ” kavramı daha çok bu yeteneği ifade etmek için kullanılır.

Akademik yetenek; sözel, sayısal, şekilsel yetenek olmak üzere 3 bölümden oluşur.

Sözel Yetenek: Bu yetenek, sözcükleri (kelimeleri) belleme, onları uygun yerlerde kullanma, sözcüklerle ifade edilen kavramları anlayabilme ve anlatabilme gücünü ifade eder. Okunan bir parçada ne anlatıldığını anlamak bu yetenekle ilgilidir. Sözel yeteneğin biri sözel akıcılık, diğeri sözel akıl yürütme olmak üzere iki alt bölümü vardır.

Sözel Akıcılık: Zengin bir sözcük dağarcığına sahip olma, duygu ve düşünceleri çok de iki cümlelerle, akılcı bir üslupla açıklayabilme gücünü ifade eden bu yeteneği, çocukların yazdıkları mektuplarda,

kompozisyonlarda görmek mümkündür. Yazarlar, hatipler, sunucular akıcı bir biçimde konu abilme ve yazabilme yetenekleri çok geli mi kimselerdir. Akıcı bir ekilde konu abilme yetene i yazma yetene i ile beraber görünebildi i gibi birinin di erinden daha fazla geli mi oldu u durumlar da vardır.

Sözel Akıl Yürütme: Bu yetenek sözcüklerle ifade edilen kavramları ö renebilme, yazılı metni veya konu mayı anlayabilme, dü ünceleri açık bir biçimde ifade edebilme gücünü ifade eder. Sözel yetenek aslında sözcüklerle ifade edilen kavramlar arasında benzerlikleri ve farklılıkları çözebilme gücüdür. Sosyal bilimlerle ilgili alanlarda çalı abilmek için bu yetene e daha çok ihtiyaç vardır.

Sayısal Yetenek: Bu yetenek bilindi i gibi sayılar arasındaki ili kiyi görebilme, sayılarla verilen problemleri çözebilme gücüdür. Bu yetene in de iki alt bölümü vardır.

Hesaplama: Dört i lemle akıldan problem çözebilme, bir i lemdeki hatayı görebilme gücü olarak tanımlanabilen hesaplama yetene i ticarete, muhasebecilikte gerekli olabilecek bir yetenektir.

Sayısal Dü ünme Yetene i: Bu yetenek bir tür teorik ve sembolik dü ünme gücü olup karma ık ili kileri görebilme, cebir problemlerini çözebilme gücü olarak tanımlanabilir. Sayısal yetenek matematik, istatistik gibi disiplinlerde, fizik, kimya gibi temel bilimlerde ve teknik alanlarda ba arı için gerekli bir yetenektir.

Sözel ve sayısal dü ünme yetenekleri arasında yüksek bir ili ki olup, her ikisi de kuramsal konularda dü ünme gücünü temsil ederler.

ekilsel Dü ünme Yetene i: Bu yetenek, geometrik ekiller arasında ki ili kiyi görebilme gücü olarak tanımlanır. Bunun da iki alt bölümü vardır.

ekil li kilerini Görebilme: Resimleri, geometrik ekilleri ayrıntıları ile algılama, ekiller arasındaki biçimi, büyüklük vb. yönlerden benzerlik ve farkları görebilme gücünü ifade eden bu yetenek teknik ve sanayi alanlarında ba arı için gereklidir. **Uzay li kilerini Görebilme:** Bir cismin uzayda veya bir eklin kâ ıt üzerinde döndürüldü ü, kaydırıldı ı zaman alaca ı biçimi göz önünde canlandırma, bir ekli üç boyutlu görebilme, bir plana veya krokiye bakarak binayı canlandırabilme gücünü gösteren bu yetenek mimarlıkta, makine ve in aat mühendisli inde, teknik ve sanayi dallarında gereklidir.

Akademik yetene in ö elerini olu turan bu yeteneklerden ba ka meslek seçiminde u yeteneklerin de göz önüne alınmasında yarar vardır.

Renk Algısı: Renkleri tanıma, aralarındaki küçük farkları görebilme, uyumlu renk bile ikleri yapabilme yetene i ba ta sanat dalları olmak üzere tıp, biyoloji, ziraat vb. alanlardaki çalı malarda pilotluk, oförlük gibi mesleklerde gerekli bir yetenektir.

Bellek: simleri, numaraları, verilen bir yönergeyi çabucak belleme ve uzun zaman bellekte tutabilme gücü olan bellek tıp, hukuk, tarih gibi alanlarda, sekreterlik gibi i lerde gereklidir.

Dikkat: Çevredeki olayları, e yaları, ayrıntıları ile algılama, kısa sürede çok ey görebilme; bir yazıdaki hataları hemen görebilme gücü olarak tanımlanan dikkat her çalı ma alanında gerekli bir yetenek ise de sekreterlik, veznedarlık gibi i ler özellikle dikkate dayalıdır.

Dikkati bu noktada uzun süre yo unla tırabilmek de özel bir dikkat türüdür ve astronomi, meteoroloji gibi alanlarda çalı malar için çok gereklidir.

Mekanik Yetenek: Bu yetenek bir alet veya makinenin i leyi ini anlayabilme, alet ve makineleri emasına bakarak kurabilme, i letebilme ve onarabilme gücü olup bütün teknik mesleklerde ba arı için gereklidir.

Parmak Becerisi: Parmakları hızlı bir biçimde kullanarak küçük eyler üzerinde çalı abilme, ince i ler yapabilme gücü teknik i lerde, el sanatlarında operatörlükte gerekli bir yetenektir.

Göz-el birli i: Gözü ve eli birbiriyle uyum halinde ve hızlı bir biçimde kullanabilme örne in küçük bir delikten bir teli geçirebilme gücü olarak tanımlanan göz-el i birli i her tür mekanik ve teknik i lerde, el sanatlarında gerekli bir yetenektir.

Bu yeteneklerden ba ka hepimizin özel yetenekler olarak bildi i sanat yeteneklerinden de söz edebiliriz.

Müzik Yetene i: Sesleri ince frekansları ile algılayabilme, melodileri çabuk ö renebilme, bir müzik aleti çalabilme, besteler yapabilme gücü

Güzel Sanatlar Yetene i: Resim, karikatür, heykel, el i leri gibi sanat ürünlerini üretebilme gücü

Tiyatro Yetene i: Bir olayı sahnede canlandırma, olaydaki ki ileri canlandırma gücü

Bedensel Yetenekler: Kas koordinasyonuna sahip olma, çe itli spor dallarında dans, bale gibi etkinliklerde ba arılı olma gücü (Kuzgun, 1997).

Di hekimli i

Gereken Yetenekler:

Eczacılık

Gereken Yetenekler:

Fizik tedavi ve rehabilitasyon

Gereken Yetenekler:

Hem irelik

Gereken Yetenekler:

Doktor

Gereken Yetenekler:

Veteriner

Gereken Yetenekler:

Gazetecilik

Gereken Yetenekler:

Avukat

Gereken Yetenekler:

Ö retmenlik

Gereken Yetenekler:

Akademisyen

Gereken Yetenekler:

Mimar

Gereken Yetenekler:

Polislik

Gereken Yetenekler:

Askerlik

Gereken Yetenekler:

Berber

Gereken Yetenekler:

Esnaf

Gereken Yetenekler

Emlakçi

Gereken Yetenekler:

Marangoz

Gereken Yetenekler:

Pilot

Gereken Yetenekler:

8. SINIF – 8.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : KARARLARIMIN GÜCÜ

Sınıf : 8. sınıf

Yeterlik Alanı : Etkisel Barın

Kazanım : Verece i kararların gelece ine olan etkilerini fark eder. (Kazanım Numarası 40)

Örenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

1. Ö retmen ö rencilere geçmi te aldıkları bir kararı ve bu kararın etkilerini kâ ıda yazmalarını ister.
2. Gönüllü ö renciler yazdıklarını sınıfla payla ır.
3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Gelece e dönük aldı ınız kararlar var mı?
 - Aldı ınız bu kararların sonuçları hayatınızı nasıl etkiler?
 - Karar vermek neden önemlidir?
4. Verece i kararların gelece e olan etkilerini fark etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

8. SINIF – 9.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : KARAR VERME AMAÇLARI

Sınıf : 8. sınıf

Yeterlik Alanı : Etkisel Barın

Kazanım : Karar verme sürecinin amaçlarını kararlarında uygular. (Kazanım Numarası 41)

Örenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-73

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAKAN / Hicran ÇETİN

Süreç :

Öretmen, öğrencilere 1 hafta boyunca verdikleri kararları ve bu kararları neye göre aldıklarını not etmelerini ister.

1. Öretmen Form-73 de yer alan bilgileri öğrencilere okur ve açıklar.

2. Öğrenciler aldıkları kararları, Form-73 deki bilgilere göre yeniden değerlendirir.

3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

- Karar verirken nelere dikkat etmeliyiz? Neden?
- Kararlarımız hayatımızı nasıl etkiler?
- Kararsızlık bizi nasıl etkiler?
- Zaman zaman karar vermede zorluk yaşıyor musunuz? Neden?
- Karar vermede zorluk yaşıyorsanız neler yapıyorsunuz? Neler yapabilirsiniz?
- Karar verme sürecinin amaçlarını kararlarınızda uygulamak size ne kazandırır?

4. Karar verme sürecinin amaçlarını kararlarında uygulamanın önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

KARAR VERME SÜRECİ

Karar verme süreci aşağıdaki gibi özetlenebilir (Erkan, 2005).

1. Karar vermede birinci adım, verilecek kararın ne olduğunu açıkça **tanımlamaktır**.

VERİLECEK KARARI TANIMLAYIN

2. Kararlar bir amaca ulaşmak için verilir. Amaçlar ayrıntılı bir şekilde belirlenmelidir.

KARARDAN BEKLENEBİLECEK SONUCU BELİRLEYİN

3. Sağlıklı karar verebilmek için en önemli koşullardan birisi, verilecek kararlarla ilgili mümkün olduğunca çok **bilgi** toplamaktır. Bu bilgiler kitaplardan, çeşitli kişilerle yapılacak görüşmelerden, gözlemlerden ya da başka yollardan edinilebilir.

BİLGİ TOPLAYIN

4. Eldeki bilgilerden yola çıkılarak seçeneklerin yani kararların neler olabileceği üzerinde düşünülerek tüm seçenekler belirlenmelidir. Her bir seçeneğin üzerinde tekrar düşünerek kararın **olumlu ve olumsuz sonuçları** değerlendirilmelidir.

SEÇENEKLER VE BU SEÇENEKLERİN HER BİRİNİN AVANTAJ VE DEZAVANTAJLARINI BELİRLEYİN

5. Eldeki bilgilerden yola çıkarak **karar verilmelidir**.

KARAR VERİN

Günlük yaşamda bazen baskılarının etkisinde kalınarak kimi zaman yanlış kararlar verilebilir. Ancak böyle durumlarda seçme hakkımızı kullanarak dış baskıdan kurtulmak mümkündür. Grup baskısından kurtulmak için

)] Bu kişiyi neden bu kadar ısrar ediyor?

)] Onun istekleri ile benim isteklerim ne kadar uyuyor?

)] Söyledikleri ne kadar doğru? Sorularına yanıt aranmalıdır (Davashgil, Çakıcı ve Ögel, 1998).

Verdiğimiz kararların sorumlulukları bize ait olacaktır için etki altında kalmadan karar vermeyi öğrenmemiz gerekir. Karar verirken inançlarımız, değer yargılarımız, temel gereksinimlerimiz, akıllı kararlar verebilmemiz için bilgilerin toplanmasında eleştirel düşünme ve risk alma etkili olacaktır (Davashgil, Çakıcı ve Ögel, 1998).

Sonuç olarak:

)] Karar vermeyi gerektiren durumlarda en az iki seçenek vardır.

)] Seçenekler hakkında yeterli bilgiye ihtiyacımız vardır.

)] Her bir seçeneğin olumlu ve olumsuz yönleri iyice düşünülmalıdır.

)] Seçimlerin taşıdığı riskler ve olası sonuçlar iyi değerlendirilmelidir.

)] Karar vermeden önce baskılarının fikri alınabilir, seçenekler onlarla tartışılabilir. Bu belki bizim düşünemediğimiz/göremediğimiz yönleri görmemize yardımcı olabilir.

)] Ancak bize ilişkin her kararda sorumluluk bizindir, bu nedenle son karar bize ait olmalıdır.

)] Daha iyi kararlar verebilmek için bu uygulamayı sık sık yapmalıyız (Yeilyaprak, 2000).

8. SINIF – 10.ETK NL K

Etkinli in Adı : ÖZGEÇM M

Sınıf : 8. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel ve Mesleki Geli im

Kazanım : ba vurusu için özgeçmi yazar. (Kazanım Numarası 185)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form–74

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç :

1. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi ba latılır.
 - Özgeçmi nedir?
 - için hazırlanan bir özgeçmi e hangi bilgiler yazılır?
 - Ba vurulan i e göre bu bilgiler de i ir mi?
 - Özgeçmi hazırlamak neden gereklidir?
2. Ö rencilere Form–74 (i ba vurusu için öz geçmi formu) da ıtılır ve doldurmaları istenir.
3. Gönüllü ö renciler öz geçmi formuna yazdıklarını sınıfla payla ır.
4. ba vurusu için özgeçmi yazmanın önemi ve gereklili i vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

ÖZGEÇM FORMU**KİŞİSEL BİLGİLER**

T.C. Kimlik Nu :
sim :
Telefon :
E-mail Adresi :
Doğum Tarihi :
Doğum yeri :
Adres :

EĞİTİM**DENEYİM****ALINAN EĞİTİMLER****BURS VE ÖDÜLLER****BİLDİĞİ YABANCI DİLLER****BİLGİ SAYAR****ÜYELİKLER****GÖNÜLLÜ ÇALIŞMALAR****HOBİLER****REFERANSLAR**

8. SINIF – 11.ETK NL K

Etkinli in Adı : GENEL ORTAÖ RETİM PROGRAMLARI

Sınıf : 8. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel ve Mesleki Geli im

Kazanım : Mesleki amaçlara ula mada genel ortaö retim programlarını de erlendirir. (Kazanım Numarası 191)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-75

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

***Ö rencinin ilgileri, yetenekleri ve hedefleri do rultusunda de erlendirmeler yapması beklenmektedir.**

Süreç _____ :

1. Form-75 ö rencilere okunur ve genel ortaö retim programları
2. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - lerde seçmeyi dü ündü ünüz meslek için hangi orta ö retim programını tercih edebilirsiniz? Neden?
 - Mesleki amaçlara ula mada ortaö retimde seçece iniz alanın önemi var mıdır? Neden?
 - Ortaö retimde hangi bölümü seçerseniz, üniversitede hangi bölüme gidebilirsiniz?
 - Genel ortaö retim programları, ilgi, yetenek ve hedeflerinize uygun mudur?
3. Mesleki amaçlara ula mada genel ortaö retim programlarını de erlendirmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

GENEL ORTAÖ RETİM

Genel ortaöretim, ilköretim üzerine en az 4 yıl öğrenim süreli 15–18 yaş grubu çocukların eğitimi kapsamaktadır. Genel ortaöretimin amacı; öğrencileri ortaöretim seviyesinde asgari genel kültüre sahip, toplumun sorunlarını tanıyan, ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan insanlar olarak yetiştirmek ve yükseköğretime hazırlamaktır.

Genel ortaöretim; genel liseler, Anadolu liseleri, Anadolu öğretmen liseleri, Anadolu güzel sanatlar liseleri, fen liseleri, sosyal bilimler liseleri, spor liseleri ve çok programlı liselerden oluşmaktadır.

Genel ortaöretim kurumlarını meydana getiren liselerin öğrenim süresi 4 yıldır. Ancak, bazı liselerin önünde hazırlık sınıfı bulunmaktadır. Bu okullara kayıt olan öğrenciler hazırlık sınıfını başarıyla tamamladıktan sonra, normal lise programlarını almaya başlarlar. Hazırlık sınıfının amacı, öğrenciye bir yabancı dilin 4 temel becerisini kazandırmaktır. Akademi olarak okutulan yabancı dil İngilizcedir. Almanca, Fransızca, Japonca, İspanyolca, İtalyanca, Rusça ve Çince dilleri de okutulmaktadır. Akademi talep nedeniyle Anadolu, fen ve sosyal bilimler liseleri sıralama sınavı veya yetenek sınavı ile öğrenci almaktadır.

Genel ortaöretim okullarında alan uygulaması yapılmaktadır. Bu okullarda Türkçe- Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Yabancı Dil alanları vardır. Öğrenci bir alandan mezun olmaktadır. Genel ortaöretim okullarında haftalık ders saati sayısı 30–37 arasında değişmektedir. İkinci sınıfa geçen öğrenci yukarıda adı geçen alanlardan birini seçmektedir MEB, b.(2006).

8. SINIF – 12.ETK NL K

Etkinli in Adı : TEKN K PROGRAMLAR

Sınıf : 8. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel ve Mesleki Geli im

Kazanım : Mesleki amaçlara ula mada mesleki ve teknik programları de erlendirir. (Kazanım Numarası 192)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-76

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

***Ö rencinin ilgileri, yetenekleri ve hedefleri do rultusunda de erlendirmeler yapması beklenmektedir.**

Süreç _____ :

Ö renciler bir hafta öncesinden gruplara ayrılır ve her grubun bir orta ö retim teknik programı hakkında ara tırma yapması istenir. (mkâni olan okullarda gruplar, belirlenen okula ara tırma gezisi yapabilirler.)

Ö rencilerden ortaö retim teknik programlarının özelliklerini büyük bir kartonun yarısına yazmaları di er yarısını ise bo bırakarak getirmeleri istenir.

1. Her grubun hazırladı ı kartonlar sırayla tahtaya asılır.
2. Hangi teknik programın hangi mesleklere uygun oldu unu bulmaları istenerek, bulunan meslekler uygun programın kar ısındaki bo kısımlara eklenir.
3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - lerde seçmeyi dü ündü ünüz mesle in, orta ö retim teknik programları ile bir ba lantısı var mı? Nedir?
 - Mesleki ve teknik programlar, ilgi, yetenek ve hedeflerinize uygun mudur?
4. Mesleki amaçlara ula mada teknik programları de erlendirmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Form- 76 ö retmene bilgi amacıyla verilmi tir.

De erlendirme:

MESLEK VE TEKNİK ORTAÖ RETİM

Mesleki ve teknik ortaö retim; öğrencileri yüksek öğretime veya hem mesleğe hem yüksek öğretime veya iş ve meslek alanlarına hazırlayan öğretim kurumlarıdır.

Mesleki ve teknik ortaö retim meslek liseleri, teknik liseler, Anadolu meslek liseleri, Anadolu teknik liseleri, sağlık, tarım, adalet, meteoroloji, tapu kadastro meslek liselerinden oluşmaktadır.

Mesleki ve teknik ortaö retim okul/ kurumlarında okutulan dersler, “ortak dersler” ve “alan/dal dersleri” olmak üzere 2 ana grupta toplanabilir. Bunların dışında seçmeli dersler de okutulmaktadır.

Ortak genel kültür dersleri genel liselerle aynıdır. Mesleki ve teknik ortaö retim okul/kurumlarında ortak genel kültür derslerinin büyük bölümü 9. sınıfta tamamlanmakta, diğer sınıflarda alan/dal dersleri ayrı olarak kazanılmaktadır.

Alan dersleri, öğrencilere mesleki yeterlilikleri kazandırmayı amaçlayan derslerdir. Teknik liselerde ve Anadolu teknik liselerinde okutulan genel bilgi ve fen bilimleri derslerinin haftalık ders saatleriyle öğretim programları genel lise fen bilimleri alanı derslerinin aynıdır.

Mesleki ve teknik ortaö retim okul/kurumlarında haftalık ders saati; meslek liselerinde 35, Anadolu meslek liselerinde 40, teknik lise ve Anadolu teknik liselerinde 45’tir.

3308 sayılı mesleki eğitim kanunu ile Anadolu meslek ve meslek liseleri öğrencilerinin beceri eğitimlerini iş yerlerinde yapmalarına fırsat tanınması ve bunun için gerekli alt yapı hazırlanmıştır. Bu okulların son sınıfında okuyan öğrenciler, haftanın 2 günü okulda teorik eğitim, 3 günü işletmede beceri eğitimi almaktadır. İşletmede verilen beceri eğitiminin süresi haftada 24 saattir. Bu öğrenciler, Bakanlık bütçesinden karşılanan ödenekle hastalık, iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı sigortalanmakta, işletmelerce kendilerine asgari ücretin %30’undan az olmamak üzere ücret ödenmektedir.

Nüfusu az ve dınık olan yerlerde ortaö retimin genel, mesleki ve teknik öğretim programlarını bir yönetim altında uygulayan çok programlı liseler açılarak küçük yerleşim birimlerindeki okulların bina ve tesislerinde, eğitim araçlarından, öğretmen ve diğer personelden yararlanılmaktadır MEB, b.(2006).

8. SINIF – 13.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : BAĞIRIMI ETKİLEYEN ETMENLER

Sınıf : 8. sınıf

Yeterlik Alanı : Etkisel Bağır

Kazanım : Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavı öncesi, fiziksel açıdan sınav başarısını etkileyen etmenleri açıklar. (Kazanım Numarası 42)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-77

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBAĞLAN / Hicran ÇETİN

Süreç:

1. Öğrencilere, ortaöğretim kurumlarına giriş sınavı öncesi, fiziksel açıdan sınav başarısını etkileyen etmenlerin neler olduğunu sorulur ve cevaplar tahtaya yazılır.

Form-77 öğretmene bilgi amaçlı verilmiştir.

2. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

➤ Sizin sınav başarınızda hangi etmenler ön planda? Neden?

➤ Başarınızı etkileyen olumsuz etmenleri, olumluya nasıl dönüştürebilirsiniz?

3. Ortaöğretim kurumlarına giriş sınavı öncesi, fiziksel açıdan sınav başarısını etkileyen etmenler vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

ORTAÖ RET M KURUMLARINA G R SINAVI ÖNCES , F Z KSEL AÇIDAN SINAV

BA ARISINI ETK LEYEN ETMENLER

- J Yo un huzursuzluk hali,
- J Kalp atı ının artması, nefes alıp vermede sorun ya amak,
- J Panik duygusunu hissetmek,
- J Tela lı olmak,
- J Kuruntu yapmak,
- J Hayale kapılmak,
- J Uyanık kalmak için fazla miktarda çay, kahve ve özellikle ilaç kullanmak,
- J Uykusuzluk
- J Bedensel yorgunluk
- J Dengeli beslenme, diyet yapmamak,
- J Sınav sabahında güzel bir kahvaltı yapmak
- J Vücudu dinlendirebilecek yürüyü veya hafif fizik egzersizleri yapmak,
- J Di er.

8. SINIF – 14.ETKİNLİK

Etkinliğin Adı : YAPABİLECEKLER

Sınıf : 8. sınıf

Yeterlik Alanı : Etkisel ve Mesleki Gelişim

Kazanım : İlköğretim sonrasında yapılabilecek işleri belirler. (Kazanım Numarası 187)

Öğrenci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : Form-78

Hazırlayanlar : Serdar **ERKAN**, Sündüz **BÜKEL** / Didem **GÜLSARAN** / Cevriye **GÜLEBALAN** / Hicran **ÇETİN**

Süreç :

1. Öğretmen, öğrencilere ilköğretim sonrasında yapılabilecek işlerin neler olabileceğini sorar ve verilen cevaplar tahtaya yazılır.

Form-78 öğrencilere bilgi amacıyla verilmiştir.

2. Tahtaya yazılan işlerin içeriği (maddi getirisi, çalışmaya koymaları vb.) öğrenciler tarafından açıklanır.

3. Aşağıdakilere benzer sorularla grup etkileşimi devam eder.

➤ İlköğretim sonrası okulu bırakıp, bu işlerde çalışmayı düşünüyor musunuz? Neden?

➤ Bu işleri seçmeniz geleceğinizi nasıl etkiler? Neden?

➤ İlköğretim sonrasında yapılabilecek işler için belli bir eğitim alınmasına gerek var mıdır? Neden? Nereden?

4. İlköğretim sonrasında yapılabilecek işler için Çıraklık ve Yaygın Eğitim Merkezlerine devam etmenin önemi vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme:

**ÇIRAKLIK VE YAYGIN EĞİTİM MERKEZLERİNDEKİ MESLEK ALANLARI VE BUNLARA
LİK MESLEK DALLARI**

Açık İleri: Açık oymacılığı, ahap yat ve tekne yapımı, doğramacılık, mobilyacılık, mobilya iskeletçiliği, üst yüzey işlemleri.

Ahap Karoserciliği : Ahap karoserciliği

Anahtarcılık ve Çilingirlik : Anahtarcılık ve Çilingirlik

Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi: Ayakkabı imalatçılığı, çanta saraciye, sayacılık

Avize Malatçılığı : Avize malatçılığı

Berberlik : Erkek berberliği, kuaförlük

Cam Teknolojisi : Cam ürün işletmeciliği ve cam ürün üretimi

Çiçekçilik : Çiçekçilik

Cilt Bakımı ve Güzellik : Cilt Bakımı ve Güzellik

Dericilik : Deri işletmeciliği

Döküm Teknolojisi : Dökümcülük

Dö emecilik : Mobilya Dö emeciliği ve Oto Dö emeciliği

El Dokuma : Kirkitli Dokuma

Elektrik-Elektronik Teknolojisi: Bilgisayar Teknik Servisçiliği, Bobinajcılık, Büro Makineleri Teknik Servisçiliği, Elektrik Tesisat, Pano Montör., Elektromekanik Tarıyıcılar Bakımı, Endüstriyel Bakım ve Onarım, Görüntü ve Ses Sistemleri, Güvenlik Sistemleri, Haberleşme Sistemleri, Otomasyon Sistemleri, Yüksek Gerilim Sistemleri.

Foto rafçılık : Foto rafçılık

Gaz ve Tesisat Teknolojisi: Isıtma ve Doğalgaz Ç Tesisatçılığı, Isıtma ve Gaz Yakıcı Cihazlar Servisçiliği, Isıtma ve Sıhhi Tesisatçılık, Kaloriferçilik.

Gemi Yapımı : Gemi inşa

Giyim Üretimi Teknolojisi: Çocuk Giyim Modelistliği, Deri Giyim, Erkek Giyim Modelistliği, Erkek Terziliği, Ç Giyim Modelistliği, Kadın Giyim Modelistliği, Kadın Terziliği, Kesimcilik, Model Makinecilik.

İnşaat Teknolojisi: Ahap Doğrama ve Kaplamacılığı, Betonarme Demirciliği, Betonarme Kalıpcılığı ve Çatıcılık, Boyacılık ve Yüzey Hazırlamak, Dö eme ve Duvar Kaplamacılığı, Duvarcılık, Harita ve Kadastro, PVC Doğrama Malat ve Montajcılığı, Restorasyon, Sıvacılık, Yapı Teknik Ressamlığı(Mimari), Yapı Teknik Ressamlığı(Statik).

Kâ it Teknolojisi: Kâ it üretimi

Konaklama Hizmetleri: Kat elemanlı 1, Ön Büro Elemanlı 1

Kuru Temizlemecilik: Kuru Temizlemecilik

Kuyumculuk Teknolojisi: Kuyumculuk (Altın Gümü 1.), Vitrin Kuyumculu u

Makine Teknolojisi: Endüstriyel Kalıpcılık, Endüstriyel Modelleme, Frezecilik, Makine Ressamlı 1, Ta lama ve Alet Bilemecili i, Tesviyecilik, Tornacılık.

Matbaa Teknolojisi: Baskı, Baskı Öncesi, Baskı Sonrası.

Mermercilik ve Süsleme Ta çılı 1: Mermercilik ve Süsleme Ta çılı 1

Metal leri: Çelik Yapılandırmacılı 1, Isı lencili i, Kaynakçılık, Metal Do ramacılı 1, Metal Levha lencili i (Bakırcılık), Saç leri, Tarım (Ziraat) Mak. Bak. Onar.

Motorlu Araçlar Teknolojisi: Dizel Mot. Yakıt Pomp. Ve Enj. Ayar. , Makineleri Bakım Onarımcılı 1, Motorlu araçlar LPG Sis. Bak. On. , Ön Düzen Ayarcılı 1 ve Lastikçilik, Otomotiv Boyacılı 1, Otomotiv elektrikçili i, Otomotiv elektro- Mekanikerli i, Otomotiv Gövdecili i, Otomotiv Mekanikerli i,

Plastikçilik: Plastik lencili i,

Reklâm Tabelacılı 1: (Reklâm Tabelacılı 1)

Saatçilik: Saat Tamircili i

Satı Elemanlı 1: Ayakkabı, Deri ve Yan Ürünlerin Satı Elemanlı 1, Elektrik- Elektronik Malzemeler Satı Elemanlı 1 Giyim ve Giyim Aksesuarları Satı Elemanlı 1, n aat Malzemeleri Satı Elemanlı 1, Kantin letmecili i, Kırtasiye ve Kitap Satı Elemanlı 1, Meyve ve Sebze Satı Elemanlı 1, Mobilya Satı Elemanlı 1, Oto Yedek Parça Satı Elemanlı 1, Saat-Elektrikli Alet. Ve Elektronik Araç. Satı El. , Sanayi Makineleri Satı Elemanlı 1, arküteri Bakkal ve Gıda Pazarları Satı Elemanlı 1, Su ve Deniz Ürünleri Satı Elemanlı 1, Tarım Ürünleri Satı Elemanları, Tıbbi Araç ve Malzemeleri Satı Elemanlı 1

Seramik: Çini Dekorlama, Model ve Kalıp Hazırlama, Seramik Dekorlama, Seramik ekillendirme.

So utma ve klmlendirme: So utma ve klmlendirme

Tekstil: Dokumacılık, plikçilik, Örmecilik, Tekstil Terbiye

Yiyecek ecek Hizmetleri: a çılık, Barmenlik, Et ve Et ürünleri lencili i, Fırıncılık, Pastacılık- Tatlıcılık ve ekerlemecilik, Servis Elemanlı 1, Süt ve Süt Ürünleri lencili i (<http://cygm.meb.gov.tr/ciraklikegitimi/cdicerigi/ustalik.htm>).

8. SINIF – 15.ETK NL K

Etkinli in Adı : TERC H M YAPARKEN

Sınıf : 8. sınıf

Yeterlik Alanı : E itsel ve Mesleki Geli im

Kazanım : Ortaö retim tercihlerini yaparken “E itsel ve Mesleki Planlama Dosyası” ile okulda uygulanan test ve test dı 1 tekniklerin sonuçlarından yararlanır. (Kazanım Numarası 186)

Ö renci Sayısı : Tüm Sınıf

Süre : 40 Dakika

Ortam : Sınıf

Sınıf Düzeni : Oturma Düzeni

Araç-Gereç : -

Hazırlayanlar : Sündüz BÜKEL / Didem GÜLSARAN / Cevriye GÜLEBA LAN / Hicran ÇET N

Süreç:

Ö rencilerden 1 hafta öncesinden, E itsel ve Mesleki Planlama dosyası ile okulda uygulanan test ve test dı 1 tekniklerin sonuçlarından yararlanarak ilgileri, yetenekleri, hobileri, akademik ba arıları, vb. konularda kendileri ile ilgili neler ö rendiklerini listeleterek sınıfa getirmeleri istenir.

1. Ö retmen ö rencilerin gidebilece i ortaö retim kurumlarını tahtaya listeler.
2. Gönüllü ö renciler listelerindeki kendileri ile ilgili bilgileri sınıf ile payla ırlar.
3. A a ıdakilere benzer sorularla grup etkile imi devam eder.
 - Hangi ortaö retim kurumuna gitmeyi dü ünüyorsunuz? Neden?
 - Hangi ilgi, yetenek, hobi, akademik ba arı, vb bilgileriniz sizi bu ortaö retim kurumunu seçmeye yönlendirdi?
 - Sizin gitmeyi dü ündü ünüz ortaö retim kurumu ile ilgi, yetenek, hobi, akademik ba arı, vb. bilgilerinizi göz önünde bulundurarak gidebilece inizi dü ündü ünüz ortaö retim kurumu arasında bir fark var mı?
 - Varsa E itsel ve Mesleki Planlama dosyası ile okulda uygulanan test ve test dı 1 tekniklerin sonuçlarından yararlanmanızın kararınızda ki bu de i ime etkisi oldu mu?
 - E itsel ve Mesleki Planlama dosyası ile okulda uygulanan test ve test dı 1 tekniklerin sonuçlarından yararlanarak tahtada listelenen ortaö retim kurumlarından hangisine gitmeniz uygun olur? Neden?
4. Ö rencilere, Ortaö retim tercihlerini yaparken okul rehber ö retmeninden yardım alabilecekleri vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

De erlendirme:

KAYNAKÇA:

Balta , A.Balta , Z. (1999). **Stres ve Ba a Çıkma Yolları**. Remzi Kitabevi. stanbul:

Batla , A. (2006). **Üstün Ba arı**. Remzi Kitabevi. stanbul:

Blacher, J. Ve Eisenhower, A. (2004). **Overcoming Peer Rejection And Promoting Friendship**.
http://www.eparent.com/researchreflections/researchreflections_2004_10.cfm. 04.12.2006

Boydak, H.Alp (2006).**Ö renme Stilleri**. Beyaz Yayınları. stanbul:

Canfield, J. , Hansen, M.V. , Hansen, P. (1998). **Tavuk Suyuna Çorba**. Çeviren. Tümer, G, HYB
Yayıncılık. 2. Baskı

Davashgil, Ü. Çakıcı, M. ve Ögel, K. (1998). **Ya am Becerilerini Geli tirme Klavuzu**. Lebib Yalkın
Matbaası. stanbul:

Davies, L. (2007). **Teaching Children Refusal Skills**.
<http://www.kellybear.com/TeacherArticles/TeacherTip21.html>. 04.12.2006

Erkan, S. (2003). **“Rehberlik Nedir?”**. Ed. Kuzgun, Y. **İkõ retimde Rehberlik**. Nobel Yayın Da ıtım.
Ankara: sf:1-16

Erkan, S. (2005). **Örnek Grup Rehberli i Etkinli i**. Pegem Yayıncılık. Ankara:

Erkan, S. (2006). **Okul Psikolojik Danı ma ve Rehberlik Programlarının Hazırlanması**. Nobel
Yayıncılık. Ankara:

Erkan, S. ve Bükel, S.; Çetin, H.; Güleba lan, C.; Gülsaran, D.; Güven,M.; Kılıç, .; Sırıklı, K. A. (2006).
Yeni Okul PDR Hizmetleri Program Modeli. Özel E itim Rehberlik ve Danı ma Hizmetleri Genel
Müdürlü ü, İkõ retim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı Formatörlük Kursu Hizmetçi E itim Ders
Notu. Ku adası. <http://orgm.meb.gov.tr/> 12.03.2007

Evren, M. (2005). **Mesleki Grup Rehberli inin İkõ retim Okulu Sekizinci Sınıf Ö rencilerinin Mesleki
Olgunluk, Mesleki Benlik Alguları ve Mesleki Tercihlerine Etkisi**. Ed.Erkan, S., Kaya, A. **Grupla
Psikolojik Danı ma ve Rehberlik Programları -1-**, Pegem Yayıncılık. Ankara: sf: 65-101

Helik-5., (2003). **Karakter Okulu Aile Kitabı-5. Liderlik**. Nobel Yayıncılık. Ankara:

nsan Kayna ını Geli tirme Vakfı, (2003). **Ö retmen ve Ö retmen Adayları için Cinsel Sa lık E itimi**,
Ceren Yayın Da ıtım. 2. Baskı. stanbul:

Kulaksızo lu, A. (2003). **Ki isel Geli im Uygulamaları**. Nobel Yayıncılık. Ankara:

Kuzgun, Y. (1997). **Grup Rehberli i El Kitabı**. M.E.B

Kuzgun, Y. (2000). **Meslek Danı manlı ı Kuramlar Uygulamalar**. Nobel Yayınevi. Ankara:

Kuzgun, Y. (1998). **Üniversiteler Yüksekõ retim Programları Ve Meslekler Rehberi**. T.C.
Yüksekõ retim Kurumu Ö renci Seçme ve Yerle tirme Merkezi. 4.Basım. Ankara:

- Koç Yıldırım, P. ,Otrar M. (2003). **Rehber Kitap “Ö renciler ve Aileler için”**. Nobel Yayıncılık. Ankara:
- Levy, M. B. (2006). **Behaviour Problems, Name-Calling And Teasing**. http://www.nasponline.org/resources/handouts/name-calling%20template%209_04.pdf. 04.12.2006
- Mamak Rehberlik ve ara tırma Merkezi Yayınları (2003). **Ö rencilerimizi Tanıyalım**, Ankara:
- MEB,a.(2004). **Anahtar Beceriler Ö renci Modülü MEGEP**. Ankara:
- MEB,b. Dı lı kiler Genel Müdürlü ü, (2006). **Türkiye ve Avrupa Birli i Ülkelerinin E itim Sistemleri**, Ankara:
- Ö ülmü , S. (2001). **Ki iler Arası Sorun Çözme Becerileri ve E itimi**. Nobel Yayıncılık. Ankara:
- Öner, N. (1989). **Sınav Kaygısı Envanteri El Kitabı**. YÖRET (Yüksek Ö renimde Rehberli i Tanıtma ve Rehber Yeti tirme Vakfı.). Yayın No:1
- Özakpınar, Y. (2002). **Verimli Ders Çalı manın Psikolojik Ko ulları**. Remzi Kitabevi. stanbul:
- Özdemir, A. , Ergene, T. (2005). **Sınav Kaygısıyla Ba a Çıkma Programının Lise kinci Sınıf Ö rencilerinin Sınav Kaygısı Düzeyine Etkisi**. Ed. Erkan, S., **Grupla Psikolojik Danı ma ve Rehberlik Programları -2-**. Pegem Yayıncılık. Ankara: sf:273-297
- Özer, A.K. (2002). **Sınanma Duygusu ile Ba Edebilme**. Sistem Yayıncılık. stanbul:
- Özel Tefvik Fikret Okulları. (2005). **Okul Temelli Sosyal Duygusal E itim Programı**. Yayın No:11. Ankara Yayınevi. Ankara:
- Took, K. (2004, September). **Dealing With Peer Pressure**. http://www.kidshealth.org/kid/feeling/friend/peer_pressure.html. 04.12.2006
- Türnüklü, A. (2006). **Sınıf ve Onarıcı Disiplinine Ça da Bir Yakla ım: Onarıcı Disiplin**. Ekinoks Yayıncılık. Ankara:
- Tynan, D.W. (2004, July). **Dealing With Anger**. <http://www.kidshealth.org/kid/feeling/emotion/anger.html>. 04.12.2006
- Ye ilyaprak, B. (2000). **E itimde Rehberlik Hizmetleri**. Nobel Yayıncılık. Ankara:
- <http://cygm.meb.gov.tr/ciraklikegitimi/cdicerigi/ustalik.htm> 29.01.2007
- <http://www.heads-away-just-say.com/peer.htm>, **Peer Pressure**. 04.12.2006
- <http://www.reachout.com.au/default.asp?ti=274>. **Peer Pressure**. 04.12.2006
- http://www.stammeringcentre.org/s-Coping_With_Teasing. **Coping With Teasing**. 04.12.2006